

Helsingin

SUOMALAINEN
KLUBI

Klubilehti 4/2007

ITSENÄISEN SUOMEN SYNTYMÄSTÄ 90 VUOTTA

Helsingin Suomalainen Klubi on kulttuuriklubi

FIM ON NYT GLITNIR.
GLITNIR ON MYÖS PANKKI.
5 %:n korko talletukselle.

GLITNIR

Klikkaa tili auki osoitteessa www.glitnir.fi

Korkotuotto lasketaan päiväsaldolle. Vuoden 2008 alusta korko on Glitnir Prime + 0,5% p.a. Glitnir Prime on 1.12.2007 alkaen 4,50%. Ei nostorajoituksia. Tarjous voimassa vähintään 31.3.2008. Tiliedot: www.glitnir.fi

Sisältö

Sisältö 4/2007

4	Puheenjohtajalta
6.	Toiminnanjohtajalta
8	Päätoimittajalta
10	Itsenäisyys
16	Realistit syttyivät itsenäisyyteen myöhään
22	P.E.Svinhufvud – Ukko Pekka
32	Pöytälainen
34	Vieläkö muistat
41	Puhe Mikko Pohtolan muistotilaisuudessa
44	Kirjaston kuulumisia
46	Jäsenkortti Klubilaisille
48	Klubiveljet kalassa
50	Märän kelin golfmestaruuskisat
54	Kiina on suurten muutosten tiellä
57	Klubin kevään 2008 ohjelma
62	Erkki Tanttu, ankan tyyneyden kuvittaja
64	Turvallista ammuntaa
65	Hyvä matka on ryhmän yhteistä käsityötä
67	Syksyinen Rhone-joki tarjoaa Kulttuurista ja tyylikästä ruskaa
68	Irakin sota
74	Klubi soi ja tanssii
77	Klubilaiset surrealismin lumoissa
78	Talvisodan elokuvakatsaukset
79	Tiivistelmä Jarkko Sipilän esityksestä Suomalaisella klubilla
79	Media-ala murroksessa
80	Mikael Agricola, uudelleenlöydetty suurmies
84	Muovikorteilla menee lujaa
86	Skruuvia Klubilla
88	Eduskuntatalo on taideteos keskellä kaupunkia
90	Syyskokous
94	Itämaan tietäjät Venäjä-illassa
98	Klubin Tenniskisoista jälleen jännittävät finaalikamppailut
100	Tali-Ihantala
106	Juhlimme 90-vuotista itsenäisyyttä
106	Itsenäinen Suomi?
110	Tapahtumia

Helsingin Suomalainen Klubi -lehti

Julkaisija: Helsingin Suomalainen Klubi ry (www.klubi.fi)
Kansakoulukuja 3. 00100 Helsinki
puh. + 358 9 586 8830 fax + 358 9 5868 8370
Ilmestyy jäsenlehtenä neljä kertaa vuodessa
Päätoimittaja: Leif Eklöf
Graafikko: Yrjö Klippi
Toimitusneuvosto: vakinaiset kirjoittajat
Forssan Kirjapaino, Forssa 2007

www.klubi.fi

Haasteita uudelle vuodelle

Puheenjohtaja

Matti Packalén

Edellisen lehden puheenjohtajan palstan tilalla oli suruviesti, kunnia-puheenjohtajamme Mikko Pohtola on poissa.

■ ■ Mikon elämäkokemus ja klubin toiminnan rakenteiden ja historian tuntemus ja hyväntahtoinen huumori olivat arvokas tuki. Se jäi mieleen pysyvästi ja siitä olen hänelle kiitollinen.

Onnitteluni uudelle kunniapuheenjohtajallemme Martti Enäjärvelle. Martin ansiot klubin johtotehtävissä puhuvat puolestaan ja uskon tähänastisen hyvän yhteistyön entisestään tiivistyvän.

Omasta puolestani kiitän saamastani luottamuksesta syyskokouksen valittua minut klubin puheenjohtajaksi kolmannelle vuosikaudelle.

Koska tämä lehti on vuoden viimeinen, lienee paikallaan lyhyt yhteenveto päättyvästä klubin 131. toimintavuodesta johtamisen näkökulmasta.

Vuosi on sujunut hyvin

Palaute ohjelmatarjonnasta on ollut positiivista, onpa joitakin yleisöennätyksiäkin saavutettu. Uusiakin toimintamuotoja on kehitetty.

Jäsenmäärä on kasvanut tasaisesti ja lähestyy nyt 2600:n tasoa.

Talouden puolella ei tänä vuonna ole merkittäviä kuluyllytyksiä tullut. Talouden ennakkointia ja raportointia varten kehitetyt työkalut ovat käytössä ja tunnut toimivan odotetulla tavalla.

Kiinteistö on suurimpana omaisuuseränä myös luonnollisesti suurin yksittäinen riskimme. Vuosien varrella rahatilan-

teen vaihdellessa erilaisista ongelmista on tehty selvityksiä. Varmaa on, että talosta ei tutkimatonta nurkkaa löydy. Toisaalta näiden selvitysten laadussakaan tuskin on huomauttamista. Ongelmaksi on kuitenkin muodostunut kumuloituneen tiedon määrä ja sen hallinta. Tästä johtuen on vuoden aikana tehty uusi kiinteistön kuntokartoitus, joka siis päivittää ja tiivistää yhteen kaikki aikaisemmat selvitykset. Tämä Pöyryn tekemä selvitys toimii nyt kiinteistöön liittyvän toiminnan ja investointien suunnittelun ja toteutuksen pohjana.

Mutta aina on parannettavaa

Toimintamme kasvaa. Se on sinänsä hyvä asia ja suureksi osaksi vapaaehtoisuuteen perustuvana tämä kasvumme on kiitoksen arvoinen suoritus. Aikaansaannosten laatu on pääosin hyvinkin korkea. Tekijät ovat siis osaavia. Kuitenkin tässä yhdessä tekemisen prosessissa ajoittain syntyy turhautumista, ja erilaisia paineita. Palautetta alkaa olla sen verran, että toimenpiteitä ilmeisesti tarvitaan.

Ongelmaa voisi kuvata seuraavasti:

Jokainen tietää, kokemukseen perustuen, että jo kaksi ihmistä muodostaa potentiaalisen kommunikaatio-ongelman. Klubin ja kiinteistöyhtiön työssä on mukana kymmeniä ihmisiä ja toiminnan läpivienti edellyttää valtavan määrän osatehtäviä ja yhteyksiä. Tämä

vaatii työnjakoa, joka varmasti usein on jo muodostunut rutiiniksi. Näin ei kuitenkaan ole kaikissa tapauksissa ja silloin joudutaan tilanteisiin, joissa tieto ei välity oikean sisältöisenä tai ollenkaan, suurilla ryhmillä käsitellään asioita, jotka järkevällä työnjaolla voisi hoitaa ilman ajanhukkaa jne. Ja painetta tulee.

Jokaiselle yhteisölle olisi hyväksi silloin tällöin käydä läpi toimintaansa tästä näkökulmasta. Tähän ei tarvita tiedettä, terve järki riittää. Tuloksena ja tavoitteena olisi, että klubin kannalta käytössä oleva huomattava kapasiteetti tulisi paremmin käyttöön ja samalla toivottavasti aktivistien itsensä motivaatio entisestään paranisi.

Katsotaan siis mitä voidaan tehdä mahdollisten pullonkaulojen löytämiseksi ja poistamiseksi.

Viimeksi kuluneen kahden vuoden kokemuksen perusteella, ja alkuvuoden kaavailuja vähän kuulleena, olen vakuutunut, että laadullisesti 132. toimintavuotemme on vähintään edellisen veroinen ja toiminnallisesti sitä parempi.

Sydämellinen kiitos kuluneesta vuodesta henkilökunnalle ja klubilaisille!

Matti Packalén
Puheenjohtaja

Hyvät Klubiveljet,

MENESTYKSEKÄSTÄ ITSENÄISYYDEN

Toiminnan-
johtajalta

Jyrki Berner

131. Klubin toimintavuosi on takana. Vuosi oli Klubin toiminnan kannalta perinteisen laadukas, ennätyskäs, vaikka osa 2. kerroksen tiloista oli vuokraamatta. Monia toiminnan kannalta merkittäviä parannuksia saatiin tehtyä tai aloitettua. Klubin nettisivuja ja sähköistä tiedotusta on parannettu, yhteistyötä toimikuntien välillä on edistetty. Yhteistoimintaa ravintoloitsijamme Riitan kanssa on määrätietoisesti parannettu tilaisuuksien edellyttämien resurssitarpeiden oikeaksi mitoittamiseksi.

■ ■ Talousraportointia ja talouden ennakoitavuutta on kehitetty yhä paremmin palvelemaan Klubin pitkäjänteistä kehittä-

tämistä. Kiinteistössä tehtiin vain pieniä korjauksia ja keskityttiin kiinteistön kunnon ja todellisen investointitarpeiden kirjaamiseen yksiin kansiin. Klubin taloudellinen vakaus kohenee entisestään, kun Kokoomuksen kanssa solmittiin pitkäaikainen vuokrasopimus Eläke-Fennin syksyllä 2008 päättyvän sopimuksen tilalle. Kiitos tästä kuuluu erityisesti taloustoimikunnan puheenjohtajalle Pertti Virkkuselle neuvottelukumppaneineen.

Ennustin lehden 1/07 palstallani, että Itsenäisyytemme juhluvuonna tilaisuuksien määrä kasvaa laadusta tinkimättä. Nyt vuoden lopussa voin ilolla todeta olleeni oikeassa. Monia tilaisuuksia on kehitetty, joitain jopa meille suomalaisille poikkeavan ylitsevuotavasti. Klubin perustamisesta alkaen toiminut taiteilijajäsenjärjestelmä antaa meille ohjelmaa suunnitteleville ja siitä vastaaville ainutlaatuisen mahdollisuuden korkeatasoiseen ohjelmaan. Valituksiakin on tullut, mutta kokonaisuuteen nähden kovin vähän. Suhtaudumme niihin asianmukaisesti vakavuudella. Virheet ovat olleet ymmärrettäviä – vaikkeivät hyväksyttäviä – kun ottaa huomioon tilojemme luonteesta johtuvat logistiset kitkatekijät.

Minulle henkilökohtaisesti kevätkausi oli raskas. Välillä olo oli kuin aikoinaan vartioveneeseen päällikkönä: Väsyneenä, munaskuita myöten märkänä ja kylmissään avo-ohjaamossa syys- ja talvi-

JUHLAVUOTTA VARJOSTI SURU

myrskyjen jäätävissä olosuhteissa. Edenneen kunniapuheenjohtajan Mikko Pohtolan ja puheenjohtajamme Matin varauksettoman tuen ohella monien klubiveljien kannustus auttoi jaksamaan. Kuoron oopperakonsertti keväällä ja puhallinorkesterin 5-vuotisjuhlakonsertti olivat minulle tärkeitä käännekohtia. Kevään konsertista saatoin nauttia täysin rinnoin, ylimääräisenä esitetty lempilauluni oopperasta Nabucco kruunasi iltani. Orkesterin onnistunut ja paljon kiitosta saanut konserttitanssiesitys oli uusi aluevaltaus, jolle lisäkseni moni toivoi jatkoa. ”Parran pärinät” loppuivat aikanaan.

Klubin ylläpitämisen Suomen Kansan Sähköisen Muistin (SKSM) kehittämisen kannalta vuosi oli merkittävä. Jatkossa hankkeiden rahoituksen hoitaa syyskuussa rekisteröity säätiömme. Kunniapuheenjohtajamme Mikko Pohtolan väistämättömäksi tiedetty, mutta silti yllättävä kuolema nopeutti säätiön rekisteröintiä.

Minulle Mikon kuolema oli kuin isän olisin menettänyt. Mikosta tuli minulle nopeasti korvaamaton neuvonantaja ja tuki niin klubin koskeissa kuin joissain henkilökohtaisissakin asioissa. Mikon viimeinen toivomus Klubille oli nimikkorahaston perustaminen Klubin säätiöön. Se perustettiin pikavauhdilla. Toivon, että mahdollisimman moni voisi seu-

rata johtokunnan ja omaa esimerkkiäni ja edistää edellytystensä mukaisella lahjoituksella Mikolle tärkeän työkalun – suomen kielen – aseman ja Suomen historian tuntemuksen edistämistä erityisesti nuorison keskuudessa. Säätiön rahastoista on oma artikkelinsa toisaalla tässä lehdessä.

Klubimme toiminta perustuu, kuten muukin yhdistystoiminta vapaaehtoisuuteen. Johtokunnassa, toimikunnissa, kiinteistön hallinnossa, lehden toimituskunnassa, ravintola- ja kirjastojoaostoissa sekä harrastusten ja teemailtojen vetäjinä toimii suuri joukko vapaaehtoisia. Heidän asiantuntemuksensa on toimintamme perusta.

Kiitän kaikkia vuoden aikana panoksensa Klubin ja klubiveljien hyväksi antaneita vapaaehtoisia esiintyneitä taiteilijoita ja ryhmiä. Haluan myös kaikkien klubiveljien puolesta kiittää klubimestareitamme, jotka omalla paikallaan antavat meille ja vieraillemme Klubista ensivaikutelman ja pois lähtiessä syyn tulla uudelleen. Minulle he ovat korvaamaton tuki. Ilman Riitan ja hänen loistavan henkilökuntansa panosta Klubi ei olisi sitä, mitä se on tänään, heille lämmin kiitos kuluneesta vuodesta.

Rauhallista Joulun aikaa, ratkiriemukasta vuoden vaihdetta ja Hyvää Uutta Vuotta!

Jyrki Berner

KLUBILEHDEN MERKITYS LISÄÄNTYY

Leif Eklöf

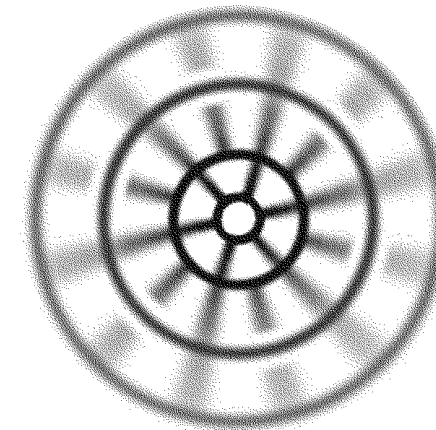
■ ■ Klubilehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa ja sivumäärä on tapahtumien määrän kasvun myötä lisääntynyt merkittävästi. Tapahtumien laaja selostaminen lehdessä on katsottu tarpeelliseksi, koska jäsenille ei ole mahdollista käydä läheskään kaikissa kiinnostavissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa.

Lehden lisäksi on postitettu neljä jäsentiedotetta lehtien ilmestymisten välissä. Tästä lähtien painotetaan erityisesti lehden keskellä olevaa klubiohjelmaa, johon liitetään se lisätieto, joka on ollut tapana kertoa erillisillä kirjoit-
se postitetuissa tiedotteissa. Tapahtumat kerrotaan mahdollisimman tarkasti maaliskuun loppuun. Silloin ilmestyy jo klubilehti 1/2008. Näin ollen erillistä tiedotetta ei kannata lähettää. Jäsentiedote liitetään näin ollen klubilehteen. Mahdolliset muutokset ja lisäykset kerrotaan Klubin nettisivuilla. Nettisivujen lisäksi käytetään sähköpostilistaa ja nettisivuilla olevaa viikkotiedotetta tarpeen mukaan. Toisaalla tässä lehdessä kerrotaan kaikille lähetettävästä jäsenkortista. Tässä jäsenkortissa kerrotaan tarkasti kunkin jäsenen jäsennumero ja tunnusluku, joita käyttämällä verkosta saa ajankohtaisimman informaation

SUOMI 90 VUOTTA

Tämän lehden pääartikkelit koskevat luonnollisesti maamme itsenäistymistä. Klubillamme on vahvoja voimia tieteen, taiteen ja historian tapahtumiin liittyvien artikkeleiden kirjoittamiseksi. Klubi-veljemme Yrjö Larmola ja Jyrki Vesikansa kertovat 90 vuoden takaisista tapahtumista hyvin mielenkiintoisesti. Yrjö Larmolan kirjoitus Klubista ja itsenäistymiseen liittyvistä tapahtumista on ainutlaatuisen kiinnostava ja varmasti useimmille yllättäväkin. Ensi vuoden ensimmäisessä numerossa kerrotaan vuoden 1918 dramaattisista tapahtumista. Tästä aihepiiristä on pyydetty kunniajäsenemme Eero Saarenheimolta artikkelia.

Leif Eklöf
päätoimittaja
lehti@klubi.fi
050-5250921

ITSENÄISEN SUOMEN SYNTYSANOJA

tuskin lausuttiin Klubissa

Missä vaiheessa Helsingin Suomalainen Klubi asettui kannattamaan Suomen itsenäistymistä? Kysymyksen on luultavasti, käytettävissä olevan lähdetiedon varassa, mahdollon vastata. Klubi oli kyllä ottanut kantaa valtiollisiin kysymyksiin, muun muassa helmikuun manifestin (1899) julkaisemiseen, näkyvästikin, suuriruhtinaanmaan pienissä oloissa, ja julkisti kantojaan ajan kysymyksiin vielä itsenäisessä Suomessa 1920-luvulla. Mutta vuonna 1917 Klubi tuskin esiintyi lainkaan in corpore.

■ Klubi oli keskustelupaikka, johon veljet saapuivat kuulemaan uutisia tietävimmiltä, esimerkiksi siitä, mitä olivat sisältäneet sensuurin lehdistä poistamat uutiset. Klubissa keskusteltiin päivän kysymyksistä; tärkeimpänä oli säätyvaltiopäivien aikaan kysymys valtiollisen äänioikeuden laajentamisesta porvaris-säädyssä ja äänimääriä säätelevän varalisuusasteikon lieventämisestä tai kokonaan poistamisesta. Jyrkkä asteikko antoi varakkaalle kaksikymmentä ääntä siinä missä vähävaraiselle mutta itsenäiselle (miehelle) yhden. Epäitsenäisiksi katsotut työntekijät ja naiset olivat eduskuntauudistukseen asti äänioikeutta vailla. Asteikon purkamisesta oltiin yhtä mieltä. Konservatiivit halusivat edetä pienin askelin, liittyhän varallisuuteen myös laajempi yhteiskuntavastuu (ajateltiin silloin! en-

tä nyt!). Radikaalit linkosivat iskulauseen Mies ja ääni. Se ei siis ole 1960-luvun ylioppilasradikalismien tuotantoa. Kumpikin suunta, vanha- ja nuorsuomalaiset, olivat läsnä Klubin keskusteluissa. Mielenpöytämuodostumisen kannalta Klubin keskustelut olivat tärkeitä, myös valtiopäivien tasolla.

Kunnallisvaalien ääniasteikon uudistaminen viivästyi itsenäisyyden aikaan asti. Paavo Lipponen on äskettäin arvellut, että jos kunnallisen äänioikeuden suhteen olisi voitu edetä tasatahtia eduskuntauudistuksen kanssa, keskinäiseltä sodalta kenties olisi vältytty.

Klubin arkisto tuolta ajalta on kadoksissa. Se kenties hävisi joltakin ullakolta, kun syksyllä 1939 käskettiin sodan varalta tyhjentämään Helsingin ullakot palonarasta aineksesta, mene tiedä.

Klubi ei enää ollut valtiollinen orgaani

Klubi oli ollut vailla pysyvää kotia, oli kokoonnuttu keskustan eri ravintoloissa. Vuonna 1913 Klubi sijoittui City-paasiin, osoitteeseen Kaivokatu 8, missä toiminta jatkui vuoteen 1922. Klubi oli suurelta osin joutunut luovuttamaan valtiopäiväklubin luonteensa muille poliittisen tilanteen luomille yhteisöille, mutta keskustelu- ja tapaamisyhteys säilyi.

Enemmistö klubilaisista oli vanhasuomalaisia, mutta myös nuoren polven

osuus oli näkyvä 1880-luvulta alkaen. Vuosisadan alun puolueiden välirikko oli katkonut tuttavuusuhteita. Uusi sortokausi vuosisadan toisella kymmenellä jälleen lievensi vastakkuuksia. Myös jyrkät perustuslailliset olivat joutuneet kompromissaamaan, Mechelinin senaatin (1905–1908) aikaan; myös myöntömyömyksille oli tullut tien pää vastaan. Kannat lievenivät, tapahtui siirtymisiä leiristä toiseen. Maailmansodan (1914–1918) jatkuessa vastakkaisiksi hahmottuivat entente-mieliset (ympärysvaltojen kannattajat) ja toisaalla saksalaisuuntausta edustavat vaikuttajajaksilöt ja -ryhmät.

Kuka ensimmäisenä lausui ääneen ajatuksen Suomesta itsenäisenä valtiona? Mahdoton sitäkään on todistaa. Menestyneelle hankkeelle ilmoitautuu aina jälkikäteen monta isää. Varmaa vain on, että ennen Venäjän lokakuun (marraskuun 1917) vallankumousta hyvin harva poliittisesti valistunutkaan suomalainen piti mahdollisena täyttää irtaantumista Venäjästä, sisäistä taloudellista ja kulttuurista autonomiaa enintään. Valtioneuvos J.R. Danielson-Kalmari, jota Klubissa ehdottomasti kuunneltiin, piti mahdottomana, että Venäjä luovuttaisi itsenäiselle Suomelle Viipurin läänin (ja etelä-Saimaan vesistön), jonka maatalous- ja puuntuotanto oli välttämätön suurkaupunki Pietarin päivittäisiin tarpeisiin. Niin tietysti olikin. Kun yhteydet sitten vallankumo-

uksessa katkesivat, Pietari joutui nälänhädän ja pakkasen kouriin.

Valtiollinen keskustelu ei tauonnut

On selvää, että Klubin piirissä kiihkeästi keskusteltiin vuonna 1917. Arvattavasti myös punaisena keväänä 1918; silloin kuljettiin ravintoloihin tutunkauppaa takatietä, kuten monet aikalaiset ovat todistaneet. Klubin piirissä käytyjä keskusteluja voimme vain arvailla merkittävien klubilaisten linjauksista.

Tärkeätä on myös muistaa, ettei 6.12.1917 ollut sellainen vedenjakaja, joksi me nykyiset itsenäisyyspäivän juhlijat sen käsitämme. Tavallinen räntäluminen, hiljainen päivä (kertoி isäni). Pikku-uutiset seuraavan päivän lehdissä. Venäläiset varuskunnat ja rajavartijat eivät mihinkään liikahaneet. Tunnustuksia itsenäisyydelle kyllä saatiin, kun pyydettiin: Ruotsilta, Ranskalta, Saksalta, Venäjältä. Hyvätkin takaajat: Ruotsi oli valmis hyökkäämään Ahvenanmaalle, Saksa samoin, tavoitteenaan Vianmeren ranta ja sen suuret sotatarvikevarastot, Venäjä viivytteli joukkojensa poisviemisessä, lähettiä punaisille lisääkin miehiä ja aseita, Ranska sai parastaikaa selkäänsä saksalaisilta, jotka ampuivat Pariisia pitkäkantoisilla tykeillä. Itsenäisen Suomen ajatukseen totuttiin vasta vähitellen, ehkä Tarton rauhaan (1920) mennessä. Maassa oli pitkään

venäläisiä laitoksia, kauppaa, kulttuuria, emigrantteja. Vasta 1990-luvulla alkoi venäjä kaikua Helsingin kaduilla samassa mitassa kuin 1920-luvun alkuvuosina.

Klubin perustaja, senaattori ja vapaaherra G.Z. Yrjö-Koskinen oli kuollut vuonna 1903, hänen poikansa todellinen valtioneuvos Y.K. Yrjö-Koskinen vaikutti itsenäisyyden kynnykselle asti (kuoli tammikuussa 1917); heidän asevoimien valtioneuvos J.R. Danielson-Kalmari oli fyysisesti hauraanakin hengeltään täysin valpas vielä pitkään (+ 1933). Kolmas vanhasuomalaisiin luettava keskeinen mielipiteenmuodostaja oli professori ja vapaaherra E.G. Palmén (+ 1919). Näkyviä Klubin vanhasuomalaisia olivat myös senaattori, professori August Hjelt (+ 1919), tilastolaitoksen pitkäaikainen johtaja, ja professori Allan Serlachius, rikosoikeuden ja oikeushistorian professori (+ 1935).

Valtiollisesti varovainen, sosiaalisesti valistunut klubi

Vanhasuomalaisten valtiollinen varovaisuus suhteessa Venäjään ei suinkaan merkinnyt vanhoillisuutta yhteiskunnallisissa kysymyksissä. G.Z. Yrjö-Koskinen oli kirjoittanut huomiota herättäneen artikkelinsa työväenkysymyksestä jo 1874 ("Työväen-seikka"), saksalaisesta ns. kateederisosialismin oppisuunnasta vaikutteita saaneena; E.G. Palmén oli 1887 perustamassa ja päätoimittamassa

**Eduskuntauudistus
1906 loi nimellisesti
Euroopan moderneimman
valtiopäivälaitoksen,
mutta sen valta
oli keisarin tai
täsmällisemmin sanoen
hänen keskeisten
ministeriensä taskussa.**

aikaansa nähden radikaalia, vapaamielistä Valvoja-aikakauskirjaa; August Hjelt oli työväenliikkeen johtomiehiä ennen kuin liike omaksui sosialismin opin; Allan Serlachius kirjoitti terävästi sosiaalisten reformien puolesta.

Miksi reformit viipyivät kohtalokkaasti, kun niin moni valveutunut ja vaikutusvaltainen mies ja nainenkin puhuivat niiden puolesta? Säätyvaltiopäivillä etuoikeuksista kiinni pitävä ruotsalainen aatelisääty oli vielä määräävässä asemassa ja sai, kiellensä ja kulttuurinsa uhanalaiseksi tuntien, tukea muiden säätyjen ruotsalaisista. Tekniset uudistukset, kuten teollisuus, merenkulku, kanavat ja rautatiet, edistyivät, sosiaaliset, kuten maanomistuksen uudistus ja työväen suojelulait, eivät. Eduskuntauudistus 1906 loi nimellisesti Euroopan moderneimman valtiopäivälaitoksen, mutta sen valta oli keisarin tai täsmällisemmin sanoen hänen keskeisten ministeriensä taskussa.

Perustuslaillisten näkyvä läsnäolo Klubissa

Perustuslailliseksi kutsuttiin poliittista ryhmittymää, jonka muodostivat myöntyvyyssuuntauksen vastustajat. Ryhmittymä oli löyhä. Lähes suurlakkoon (syksyyn 1905) asti perustuslaillisiin saatettiin lukea nuorsuomalaiset, pääosaosa ruotsalaisia sekä parlamentaarista toimintatapa kannattavat sosiaalidemokraatit. Suurlakko hajotti kuvion. Sosiaalidemo-

kraatteja ja tietenkään ruotsalaisia Klubissa ei ollut. Klubin perustuslaillisista näkyvimpiä olivat asessori, sittemmin kihlakunnantuomari P.E. Svinhufvud, Viipurin hovioikeudesta Siperiaan viety laillisuusmies, ja professori E.N. Setälä, hänkin jo säätyvaltiopäivillä vaikuttanut, Valvojan Spectator-nimimerkinä mielialoihin vaikuttanut toimija. Perustuslaillisia olivat myös professori Otto Donner, etäsukukielten tutkija (+ 1909); lehtori K.G. Göös (+ 1917), Weilin & Göös -kustannusliikkeen toinen perustaja; senaattori Hugo Rautapää (ent. Gröndahl, + 1922); yliopiston rehtori ja sijaiskansleri Thiodolf Rein (+ 1919), Snellmanin ja Mechelinin elämäkertojen kirjoittaja; historian ja tilastotieteen dosentti K.E.F. Ignatius, August Hjeltin edeltäjä tilastollisen keskustuomiston johdossa - hän oli Yrjö-Koskinen vanha mielipidekumppani mutta tarkisti kantaansa routavuosina, oli senaattorina 1885 - 1900 ja 1905 - 1908 (Mechelinin perustuslaillinen senaatti). Yliopiston rehtori ja sijaiskansleri Edvard Hjelt (+ 1921), joka vuonna 1917 oli suomalaisten delegaatiossa Pietarissa neuvottelemassa väliaikaisen hallituksen kanssa maansa kohtalosta, sen sijaan muistelmissaan todistaa jo silloin vieraantuneensa nuorsuomalaisesta puolueesta.

Perustuslaillisissa tapahtui jo varhain hajaannusta. Jonas Castrén, joka jo nuorena 1880-luvulla oli Klubissa käynyt de-

battia Yrjö-Koskista ja muita "vanhoja" vastaan, keskittyi laillisuuskyseeseen. Ongelmallista tietysti oli, että puolustettavina olivat Ruotsin vallan ajan lait, jotka kukin keisari vuorollaan oli luvannut pitää voimassa; ne eivät tietenkään enää vastanneet yhteiskunnan todellisuutta. Sosiaalinen kysymys oli castrenilaisille toissijainen. Sitä ajoi nuorsuomalaisessa puolueessa tohtori, myöhempi hallinto-oikeuden professori K.J. Ståhlberg (joka käytettävissä olevien tietojen mukaan ei ollut Klubin jäsen). Erään lehtikirjoituksen nimittelystä Castrenilaiset saivat pääskysten nimen ("Ei yksi pääskynen kesää tee"), ja ståhlbergilaisia vastaavasti kutsuttiin varpusiksi.

Kagaali contra vanhasuomalaiset

Passiivisen, väkivallattoman vastarinnan salaiseksi keskuselimeksi muodostui vuosisadan ensi vuosina kagaali, venäläisiä asevelvollisuuskutsuntoja vastustamaan perustettu elin. Nimi tulee Venäjän juutalaisten seurakuntien neuvoston qahal-nimestä: juutalaisten järjestäytymistä pidettiin Venäjällä valtiolle vaarallisena, ja suomalaisten liikehdintä sai venäläisessä propagandassa saman leiman, pilkanimen jonka nämä mielellään ottivat omakseen. Kagalisteja olivat klubilaisista ainakin Svinhufvud ja Setälä. Kagaalin toiminta hiljeni asevelvollisuuskysymyksen mentyä ohi - Suomi korvasi sen ra-

**Valtiokonttorin
päällikkö J.K. Paasikivi,
joka maksoi ns.
Nevan miljoonat,
venäläistyneen senaatin
myöntämät, ja herätti
sillä perustuslaillisten
suuttumuksen, saattoi jo
tuolloin olla Klubin jäsen.**

**Paasikivi
vanhasuomalaisena
katsoi, ettei virkamiehen
asiana ole senaatin
päätösten laillisuuden
arviointi.**

halla. Valtiokonttorin päällikkö J.K. Paasikivi, joka maksoi ns. Nevan miljoonat, venäläistyneen senaatin myöntämät, ja herätti sillä perustuslaillisten suuttumuksen, saattoi jo tuolloin olla Klubin jäsen. Paasikivi vanhasuomalaisena katsoi, ettei virkamiehen asiana ole senaatin päätösten laillisuuden arviointi.

Kagaalin toiminnasta koottuun teokseen on painettu vanhasuomalaisten 23.10. 1902 julkaisema kirjelmä, jossa kehotetaan niitä nuoria miehiä, jotka olivat osallistuneet kutsuntaan ja vetäneet asevelvollisuusarvan, myös lähtemään palvelukseen Venäjän armeijaan. Kirjeen allekirjoittajissa on 23 samaa nimeä kuin Klubin historiassa julkaistussa jäsenluettelossa vuodelta 1901–1902, jonka mukaan jäseniä Klubissa kaikkiaan on 114. Voi siis päätellä, että Klubin henki vuosisadan vaihteessa oli vahvasti vanhasuomalainen. Joukossa on runsaasti yhteiskunnan keskeisillä paikoilla myöhemmin näkyneitä henkilöitä.

Saksa ja ympärysvallat

Akseli vai entente? Tämä jakoi mieliä ensimmäisen maailmansodan raskaina vuosina ja sotaonnan vaihdellessa; monella oli sivistykseensä ja joillakin jopa kansainvälisiin kosketuksiinsa perustuvaa sympatiaa sekä ranskalaista että saksalaista kulttuuria kohtaan. Jääkäriliike oli vapaussotaan asti vain pienen piirin tukema uhkayritys; useimmat, jotka hank-

keesta tiesivät, pitivät sitä vähintäänkin epäiltävänä. Haettiin jälleen "oikeata orienteerausta", kuten Yrjö-Koskinen oli sanonut manifestin jälkeen, vaikeata ratkaisua. Hugo Rautapää (Gröndahl) oli itsenäisyysliikkeen keskuskomitean jäsen. Danielson-Kalmari piti jo vuonna 1915 Hämäläis-Osakunnan vuosijuhlassa saksalaismielisen puheen. Kysymys vanha- ja nuorsuomalaisuudesta jäi sodan jälkeen syrjään uusien puolueuudostusten tieltä, mutta vaikutti taustalla pitkään. Vaikka on tapana sanoa, että kansan poliittinen muisti on kaksi viikkoa, sanonta ehkä sopii päiväntapauksiin, mutta tausta-asenteet elävät pitkään, kuten havaitsemme, kun ajatellaan vuotta 1918 ja sen jälkipuintia, joka jatkuu yhä.

Yrjö Larmola

Lähteet:

Kuka kukin oli. Otava, Keuruu 1961.
J.N. Reuter, "Kagalen", ett bidrag till Finlands historia 1899 - 1905. Svenska Litteratursällskapet. Helsingfors 1928, 1930.
Eero Saarenheimo, Suomalaisuutta rakentamassa. Helsingin Suomalainen Klubi 1876 - 1976. Vammala 1976.
J.E. Salomaa, Helsingin Suomalainen Klubi 1876 - 1926. Otava, Helsinki 1926.
Suomen kansallisbibliografia, osa 8. SKS, Hämeenlinna 2006.
Suomen sana, osa 7. WSOY, Porvoo

Realistit syttyivät itsenäisyteen myöhään

Venäjän tsaarin kuva on itsenäisyssenaatin takaseinällä. Kuva: Museovirasto

Klubimme tärkein juhla on nykyään itsenäisyyspäivänä. Silloin pukeudumme frakkiin, johon kiinnitämme kunniamerkit. Aiemmin klubi juhli näyttävästi myös J.V. Snellmania 12. toukokuuta, mutta tämä päivä on jäänyt kaikkialla taka-ala siinä kuin Runebergin päivä. Ja harva edes tietää, että ennen talvisotaa valkoisen armeijan voitonpäivä 16.5. oli monille itsenäisyyspäivää tärkeämpi. Yritys viettää "kansanvallan päivää" heinäkuussa kuihtui puolestaan alkuunsa.

■ ■ Itsenäisyyspäivän keskeisyyttä ei ole horjuttanut se usein toisteltu havainto, että juhla on keskellä synkintä kaamosta. Ehkä juuri silloin onkin syytä juhliä?

Päivän merkitystä saattaa lisätä sekin, että itsenäisyys saatiin yllättäen. Ruotsilla ei sen sijaan ollut vielä äsken lainkaan kansallispäivää ja sen luominen vanhaan Ruotsin lipun ja Kustaan päivään, kuudenteen kesäkuuta, on sujunut väkinäisesti. Suomi alkoi sen sijaan juhliä nuorta itsenäisyyttään jo 1919.

Itsenäisyyspäivän tärkeys suomalaisille on saanut monet historioitsijat jopa arvostelemaan "joulukuun kuudennen 1917 kurkistusaukkoa". Kaikki varhaiset tapahtumat halutaan tällöin nähdä siinä valossa, miten ne ovat pohjustaneet suurta ratkaisua. Sen jälkeinen historia on koettu saavutuksen puolustamisena.

Itsenäisyyspäivän näkökulmasta on myös puhuttu Ruotsi-Suomesta, vaikka itäinen valtakunnanpuolisko oli vain tasa-arvoinen osa yhtenäisvaltiota.

Enteitä muinaisuudesta?

Lennoikkaimmillaan itsenäisyyden juuria on haettu 1200-luvun Tuomas-piispasta saakka. Muinaista kalevalaisen suuruuden aikaa on ihannoitu. Teoreeman myöhäinen korollaari on Heikki Kirkisen näkemys muinaisesta Mahti-Karjalasta - tai Matti Klingenin visio Saaristomeren suurvallasta.

Itsenäisyyspäivän näkökulmasta on myös puhuttu Ruotsi-Suomesta, vaikka itäinen valtakunnanpuolisko oli vain tasa-arvoinen osa yhtenäisvaltiota. "Ruotsi-Suomessa" itsenäisyys olisi ikään kuin valmiina puhkeamaan kerran kuores-taan.

Itsenäisyyden enteiksi nähtiin takavuosi-na niin Juhanan herttuakunta kuin Per Brahen kenraalikuverööriakudet -- mo-lemmat hyvin lyhyitä jaksoja. Keisarinna Elisabetin julistusta pikkuvihan aikana ei ehkä sentään kytketty itsenäistymiseen, mutta Anjalan liitosta ja G.M. Sprengt-portenista on sitä useammin vedetty lin-ja jopa YYA-sopimukseen.

Valtioteoria juhlapuheesta

Suomalaista paikallispatriotismia oli varmaan varhain, mutta Suomen valtio syntyi vasta vuosien 1808-09 käännees-sä. Eikä Aleksanteri I silloinkaan tainnut ymmärtää, miten suomalaiset pystyivät kehittämään kokonaisen valtioteorian hänen juhlapuheensa muutaman fraa-sin pohjalta. "Korotetaan kansakuntien

joukkoon ...". Haminan rauhassa Ruotsi luovutti tietyt läänit Venäjälle, joka lupasi kunnioittaa alueen asukkaiden perinteisiä oikeuksia. Se oli tuolloin tavanomaista.

Suomen asema erillisenä rajamaana ei ollut ainutlaatuinen Venäjän moni-kansallisessa ja -uskontoisessa imperiu-missa. Ainutlaatuista oli se, miten suo-malaiset pystyivät sadassa vuodessa luomaan lähes tyhjästä oman valtion, jonka suvereenisuudesta puuttuivat vain ulkoasiat. Suomella oli oma sotaväkikin 1878-1901/1905 -- puhumatta omasta rahasta, postimerkeistä ja tulleista. EU-Suomessa näistä on jo luovuttu.

Täyden itsenäisyyden ajatuksia saatet-tiin singota 1800-luvulla, mutta mah-tuuhan maailmaan ideoita. Vakavasti otettavat tahot pyrkivät vain vahvista-maan Suomen autonomiaa osana Venä-jän imperiumia. Kun keisarikuntaa sitten ryhdyttiin yhtenäistämään, suomalaiset päättäjät pyrkivät suojelemaan jo saavu-tettua ja löytämään tien Aleksanteri II:n onnelliseen aikaan. Myöntövyvyysuuntaus ja perustuslailliset kiistelivät vain keinois-ta.

Itsenäisyys hulluutta?

Vakavammin täydestä itsenäisyydestä alettiin unelmoida 1910-luvulla, kun nähtiin, että sen enempää myöntövyvyys kuin passiivinen vastarinta eivät pysäyttäneet Pietarin päättäjien jyräystä. Eduskunnan ensimmäinen puhemies P.E. Svinhufvud

huokasi tällöin Heimolan käytävällä J.K. Paasikivelle, että ainoa keino ratkaista valtiollinen pääkysymys oli "pääseminen irti Venäjästä". Suomettarelainen Paasiki-vi ei väittänyt vastaan, mutta epäilemät-tä kysyi, miten utopian voi toteuttaa.

Nuorsuomalainen Svinhufvud joutui tunnetusti 1914 kehrittelemään ajatus-taan Siperiassa. Nuoriso sen sijaan toi-mi. Ostrobotnian kassahuoneessa perus-tettiin jääkäriiliike ja Saksassa muovautui kansallisen vapautusarmeijan alkio. Siinä oli edustajia kaikista puolueista -- myös nousevista sosialisteista.

Moni arvostelukykyinen realisti piti ak-tivistien toimia maanpetoksena -- mitä se juridisesti olikin. Myötällijätkin siunai-livat, mitä moisesta hullutuksesta seuraa. Jääkärit itse tiesivät, että "koko onnem-me kalpamme kärjessä on". Hyvin to-dennäköisesti kaikki Saksaan lähteneet joutuisivat sodan päätyttyä etsimään tu-levaisuutensa muualta kuin Suomesta.

Uusi Päivä koitti 1917

Asetelman käänsi tietenkin Venäjän val-lankumous 1917. Täysi itsenäisyys oli silti kauan vain vähemmistön tavoite; useimmille riitti paluu kultakauden au-tonomiaan. Porvarilliset aktivistit perus-tivat kuitenkin toukokuussa itsenäisyyt-tä ajamaan Uusi Päivä-iltapäivälehdien, josta tuli 1919 Iltalehti. Avainhahmoista Kaarlo Koskimies, Mauri Honkajuuri, O.V. Louhivuori, S.J. Pentti, Eino Railo ja Eino

Suolahti kuuluivat ainakin myöhemmin klubiimme.

Sosialisteista itsenäisyyttä väläytti 20.4.1917 senaatin puheenjohtaja eli pääministeri Oskari Tokoi. Sen sijaan niin nuorsuomalaisten K.J. Ståhlberg kuin vanhasuomalaisten J.R. Danielson-Kalmari varoittivat uhkapelistä. Suomet-tarelaiset päätyivätkin vaatimaan touko-kuussa "mahdollisimman laajaa itsenäisyyttä". Samaan tyytyi vielä pieni Maa-laisliitto Kyösti Kallion ehdotuksesta.

Valtalaista vaaleihin

Kesän 1917 kuluessa itsenäisyysajatus sai tuulta siipiensä alle. Samalla levotto-muus maassa yltyi. SDP:n, Maalaisliiton ja porvarien itsenäisyyssiiven äänin (136-55) hyväksyttiin 18.7. ns. valtalaki, jolla eduskunta julistautui korkeimman vallan haltijaksi lukuun ottamatta ulko- ja soti-lasasioita. Täydestä itsenäisyydestä ei siis ollut kysymys -- eikä siten ensimmäisestä itsenäisyyspäivästä, kuten on väitetty.

Kerenskin hallitus ei hyväksynyt val-talakea, vaan ministerivaltiosihteeri Carl Enckellin neuvosta eduskunta hajotet-tiin. Demarit ovat pitäneet tätä tärkeänä syynä punakapinaan, sillä he vaaleissa 1.-2.10.1917 he menettivät enemmistönsä. Prokuraattori eli oikeuskansleri Svinhuf-vudkin epäili hajotuksen laillisuutta. Oli kuitenkin syytä kysyä kansan näkemystä olojen täysin muututtua vuoden 1916 laimeiden vaalien jälkeen.

**Edelleen kiisteltiin siitä, oliko itsenäisyys
julistettava omin päin vai tuliko asiasta sopia
Pietarin valtioiden kanssa.**

Vaaleissa vanha- ja nuorsuomalaiset liittoutuivat, mikä toi vaalimatemattista voimaa. Kampanjoissa mm. Danielson-Kalmari varoitti vaatimasta täyttää eroa Venäjältä ja korosti Pietarin turvallisuuden varmistamista. Oli tyydyttävä lujittamaan sisäistä itsenäisyyttä. Sen sijaan Svinhufvud liputti itsenäisyydelle.

**Bolshevikkivallasta
itsenäisyssenaattiin**

Mielipiteet muuttuivat nopeasti bolshevikkien kaapattua 7.11.1917 vallan Pietarissa. Samana päivänä murhattiin Mommilassa Alfred Kordelin; hänen asianajajansa Risto Ryti pelastui nipin napin. Nyt varovaiset realistitkin näkivät, että oli päästävä irti Venäjän kurimuksesta. Harva tosin uskoi bolshevikkivallan kestämiseen ja se kaatuikin aikanaan. Mutta mikä olisi seuraava vaihe Pietarissa?

Kumousintoa vyöryi nyt Suomeen, mikä johti suurlakkoon 14.11. Seuraavana päivänä eduskunta hyväksyi äänin 127-68 uuden valtalin -- nyt ilman kesäisiä varauksia. Päätöstä voi pitää jo itsenäisyysjulistuksena -- mutta varovaisia porvareita oli siis yhä paljon. Ensi tönnään eduskunta sääti kahdeksan tunnin työajan ja kuntiin yleisen äänioikeuden. Suurlakko, jonka aikana surmattiin 30 suomalaista, päättyi tähän.

Nyt oli tie auki viralliseenkin itsenäisyyteen. Valtalakirintama kuitenkin hajosi. Porvarien itsenäisyssiipi muodosti

24.11. Svinhufvudin johtaman kuuluisan senaatin, SDP jäi oppositioon. Puoluekokoukseen 25.-27.11. Pietarin terveiset toi kansankomissaari J.V. Stalin, mutta selkeää linjaa ei vedetty. Seuraukset koettiin tammikuussa 1918.

**Omin päin vai
Pietarin kautta?**

Edelleen kiisteltiin siitä, oliko itsenäisyys julistettava omin päin vai tuliko asiasta sopia Pietarin valtioiden kanssa. Senaatti päätyi omatoimisuuteen ja antoi 4.12. varapääministeri E.N. Setälän muotoileman kuuluisan julistuksen. (Se on siis etsittävä 5.12. eikä 7.12. ilmestyneistä lehdistä.)

Komean tekstin mukaan "Suomen kansa on ottanut kohtalonsa omiin käsiinsä, ja nykyiset olot sekä oikeuttavat että velvoittavat sen siihen. Suomen kansa tuntee syvästi, ettei se voi täyttää kansallista ja yleisinhimillistä tehtäväänsä muuten kuin täysin vapaana. Vuosisatainen vapauden kaipuamme on nyt toteutettava; Suomen kansan on astuttava muiden maailman kansojen rinnalle itsenäisenä kansakuntana".

Oppositio, ulkovaltojen edustajat ja monet porvaritkin moittivat kuitenkin ratkaisevan askeleen ottamista vain maan hallituksen julistuksella; muodollisesti se oli uuden, tasavaltaisen perustuslain perustelu. Svinhufvud veikin julistuksen eduskuntaan myyttiseksi muodostuvana joulukuun kuudentena.

Itsenäisyydestä vallitsi siellä yksimielisyyttä, mutta menettelytavasta äänestettiin. Kullervo Mannerin esittämässä SDP:n mallissa itsenäisyydestä oli sovittava Venäjän kanssa yhteisessä neuvottelukunnassa. Santeri Alkion ehdotus omatoimisesta itsenäistymisestä hyväksyttiin äänin 100-88.

Päätöstä ei juhlittu, sillä maassa kuohui ja itsenäisyydelle oli saatava muiden maiden tunnustus. Paasikivi lähetettiin sitä pyytämään muista pohjoismaista, mutta kohtelu oli tyly. Suomen itsenäisyyteen ei uskottu -- ainakin sille vaadittiin Venäjän tunnustus. Sama neuvo kuultiin Saksasta, joka oli aloittanut rauhanneuvottelut bolshevikkien kanssa Brestissä. Suomenpolitiikasta oli Saksassa ristiriitaisia näkemyksiä, mutta suomalaiset saivat ne pääosin tietoonsa vasta vuosien kuluttua.

Demarit auttoivat vielä yhteyden saamisessa Leninin hallitukseen, vaikka punakaartit puuhasivat jo bolshevikkien kannustamina vallankumousta. Realistina Svinhufvud matkusti Pietariin, vääjötteli aikansa Smolnan käytävällä ja sai 31.12.1917 muutaman minuutti ennen puolta yötä Leninin, Trotskin, Stalinin ja muutaman muun allekirjoittaman tunnustuspaperin. Lenin käytti vielä ensinnä aatelista sukunimeään Uljanov.

Juhlita asejunaan

Kun Venäjän tunnustus oli saatu, seurasivat perässä Ruotsi, Ranska, Saksa ja

monet muut. Nyt itsenäisyyttä tohdittiin jo juhliakin. Virallinen tilaisuus oli Kansallisteatterissa 13.1.1918 ja tunnelmaltaan väkevämpi juhla yliopiston juhlasalissa 19.1. Tällöin esitettiin ensi kerran julkisesti Jean Sibeliuksen Jääkärimarssi -- vieläpä kahdesti. Salaa se oli esitetty jo Suomen Liikemies-Yhdistyksen illanvietossa loppusyksyllä ennen kuin nuotit salakuljetettiin Libauhun. Yhteislaulua säesiti pianolla kai klubiveli Alwar Niklander.

Klubiveli E.G. Palmén piti kuitenkin juhlimista ennenaikaisena ja boikotoi Kansallisteatterin tilaisuutta. Tavallaan hänkin oli oikeassa. Maassa oli vielä sata tuhatta vierasta sotilasta ja Pietarissa lastattiin jo junaan viemään 15.000 kivääriä, 30 konekivääriä ja kymmentä tykkiä Suomen punakaarteille.

Asejunan suojaamiseksi punakaartit määrättiin liikekannalle. SDP:n puolue-toimikunta päätti 26.1. aloittaa vallankumouksen. Muutama tunti aiemmin senaatti oli julistanut suojeluskunnat hallituksen joukoiksi. Samaan aikaan eduskunnassa käytiin lähetekeskustelu torpparivapautuksesta ja pohdittiin Suomen lippua.

Kaikki tämä on kuitenkin jo toisen tekstin aihe. Itsenäisyys varmistettiin vaiheittain -- lopullisesti vasta talvi- ja jatkosodassa sekä sen jälkeisinä vaaran vuosina.

Jyrki Vesikansa

P.E.SVINHUFVUD – Ukko Pekka

Kirjailija, taidemaalari ja suojeluskuntamies Aarno Karimo on kertonut kuinka hän kevättalvella 1918 näki jossain Karjalan rintamalla pienen joukko-osaston harjoittelemassa. Heidän komentajansa pani heidät ottamaan ojennusta, tekemään kivääriotteita, jopa marssimaan tahdissa.

■ ■ Karimon mielestä moinen ei lainkaan kuulunut sotatoimiin. Hänen kysyttyä toiselta sivusta katselevalta, mitä oikein oli tekeillä, oli vastaus: Kun se ukko tulloo. Karimo kysyi, mikä ukko? No, tämä Luumäin ukko.

Kuka se on, Karimo tiedusteli.

No se, tämä Vinkhuuti, Ukko-Pekka. Se tänne tulloo tarkastamaan.

Karimon mukaan tämä tuttavallinen ja samalla kunnioittava nimitys levisi pian koko maahan. Eipä 57-vuotias Pekka silloin vielä mikään ukko ollut, mutta hänellä oli jo takanaan mittava ja monivaiheinen ura lakimiehenä, poliitikkona, valtiomiehenä, Siperiaan karkotettuna ja monena muuna.

Suvun perinteestä vaikutteita

Svinhufvud syntyi 15. päivänä joulukuuta 1861 Rapolan kartanossa Sääksmäellä, jossa Svinhufvudit olivat eläneet viiden sukupolven ajan. Vuonna 1720 Rapolan kartanon tytär Margareta Ruuth avioitui luutnantti Petter Svinhufvudin kanssa. Suku suomalaistui ja mm. Pehr Evindin

isoisä lääninkamreeri Pehr Gustaf oli suomalaisuusmies, joka opetti talonpoikia kirjoittamaan ja lukemaan kirjoitusta. Hänen tiedetään sanoneen: ”mitä pirua tehdään suomeksi kirjoitetuilla asiakirjoilla, jos niitä ei osaa lukea”.

Pekan eli Pokun, kuten häntä myös kutsuttiin, isä Pehr Gustaf oli merikapteeni, joka purjehti maailman meriä, Hänen puolisonsa oli Olga o.s. von Becker. Olga äiti kirjoittaa ruotsinkielisessä kirjeessään pojastaan: ”Bara finska talar han och inga namusia”.

Suomi oli Pekan ensimmäinen kieli ja suomen hän ilmoitti aina äidinkielenään. Isänkin kirjeissä oli suomenkielinen lause lapsille, tytöksi kutsutulle isosisko Matildalle ja Pokulle: ”Kyllä pappa suvella tulee pienoisia kultaisia kahteleen”. Taisi vielä sinä kesänä tulla, mutta tammikuussa 1864 hän hukui laivansa haaksirikossa Kreikan saaristossa.

Kaksi vuotta myöhemmin isoisänkin kuoltua ja jätettyä suuret velat, oli Rapola myytävä. Helsingissä vietetyn talven jälkeen muutettiin kesäksi Kangasniemellä, missä äidin perimä Mehtonieni sijaitti. Ensi kertaa rantaan mennessään Pekka, tuleva suuri kalastaja, ilahtui: ”täällähän on koko metsä täynnä ongenvapoja”.

Perheen perustettuaan Ellen ja Pekka viettivät kesiään Padasjoella Ellenin äidin huvilalla. Ellenin isoisä oli laamanni

Kuvassa vasemmalta Otte E. Jaatinen, P.E. Svinhufvud, Jalmar Castrén ja Arne Cederholm.

Gustaf Svinhufvud, Pekan isoisän serkku. Myös hän oli suomenmielinen ja häntä puhuteltiin myös suvun ruotsinkielisissä keskusteluissa nimellä ”vanha isä” Padasjoella Ellen oppi paitsi vähän kankeahkon suomensa myös monia tulevan kartanon emännän taitoja.

Vanhemmat puhuivat keskenään yleensä ruotsia, mutta Ukko-Pekka puhui aina lastensa kanssa suomea. Kaikki lapset kävivät suomenkielisen koulun. Myös lastenlasten oli puhuttava suomea. Ellen puhui lasten kanssa ruotsia, pojat keskenään suomea, tytöt enimmäkseen ruotsia. Sama kielten sekamelska vallitsee suvun piirissä polvesta polveen.

Ukko-Pekka oli koko ikänsä luonnonystävä ja -tuntija Hän samoili mielellään metsissä, metsästi ja kalasti, myös presidenttikaudellaan. Hänestä tuli myös ampumaurheilun harrastaja, joka vielä ikämiehenä ja presidenttikaudellaan ampui Suomen mestaruuksia. Jahdeissa hänellä oli paitsi aseita ja muuta tarvittavaa, myös vanhan villasukkan sisällä pullo, josta hän saattoi tarjota hiukan omalaatuisen makuisen kaatoryypyn. Appeni Yngve sanoi, että ukko paransi ryyppyä lisäämällä siihen ”Hockmannin tippoja” Niin että presidentillisen metsästysseurueen vaiheilla leijui vieno lääkkeen tuoksu.

Bobrikov murhattiin kesäkuussa 1904, seuraavana vuonna oli suurlakko. Keisarin oli pakko peruuttaa laittomia määräyksiä, olot helpottuivat joksikin aikaa.

Varatuomariksi

Isän kuoltua pojan ollessa kolmivuotias ja Rapolan jouduttua myyntiin äiti Olga muutti kahden lapsensa kanssa Helsinkiin, jossa hän elätti perheensä virkainaisena.

Pekka aloitti koulunkäyntinsä ruotsalaisessa normaalikoulussa. Aiemmin muutaman vuoden toiminut suomenkielinen koulu oli ylimmän kouluviranomaisen määräyksellä lopetettu, opetusta suomenkielessä olisi saanut Hämeenlinnassa Paasikiven, Sibeliuksen ja Eino Leinin maineikkaassa koulussa. Niin kauas äiti ei poikaansa lähettänyt, tämä meni siis ruotsinkieliseen kouluun ilmoittaen äidinkielekseen suomen. Alunpien vaikeuksien jälkeen Pekka oppi täydellisesti ruotsia, mutta piti itseään aina suomenkielisenä.

Pekka tuli ylioppilaaksi 1878, suoritti filosofian kandidaatin tutkinnon 1881, molempien oikeuksien kandidaatti hänestä tuli 1886 ja varatuomarin arvo hän sai 1889. Hän työskenteli Turun hovioikeuden virkamiehenä 1886-1901 sekä asessorina 1901-1903.

Sortokaudet

Suomen suuriruhtinaskunnan olot olivat 1900-luvun loppua kohti mentäessä vaikeutuneet, sortokaudet olivat tulossa. Helmikuun manifesti toteutti laittomia määräyksiä. Turun hovioikeus kieltäytyi

toimeenpanemasta eräitä määräyksiä v.1903, ja tämän tottelemattomuuden seurauksena oli koko hovioikeuden erotaminen.

”Armossa ilman eläkettä” erotettu Svinhufvud muutti perheineen Helsinkiin. Avioliitto Ellen Timgrenin kanssa oli solmittu 1889, perheessä oli 4 lasta. Kerrotaan, että uusi vaikea perhetilanne aiheutti ensimmäisen ja ainoan puolisoiden välisen vakavan riidan ”Äitini riiteli niin pirusti” kertoi vanhin poika Yngve eräässä 1960 luvulla tehdyssä radiohaastattelussa. Ei ihme että riiteli, tulevaisuus ei näyttänyt aluksi ollenkaan hyvältä. Pekka sai kuitenkin työtä lainvalmistelukunnassa ja työskenteli myös asianajajana. Kaukonäköinen Ellen hankki itselleen oman ammatin, hän koulutautui hammaslääkärin apulaiseksi.

Svinhufvud osallistui sukunsa päämiehenä säätyvaltiopäiville 1894 ja 1904-1906. Ensimmäisillä valtiopäivillään hän syyllistyi ”ennenkuulumattomaan epähienouteen” käyttämällä istunnoissa suomen kieltä. Ei hän moitteista välittänyt ja käytti suomea ja joskus ruotsia tarpeen mukaan. Poliittisesti hän oli perustuslaillinen suomenmielinen. Keväällä 1903 hän osallistui Lahdessa pidettyyn perustuslaillisten lakimiesten kokoukseen mm. K.J. Ståhlbergin kanssa. Tästä kokouksesta Bobrikov sai vihiä, niinpä rautatientorilla santarmit pidätti

vät kokouksen osanottajat. Svinhufvud oikaisi Kaisaniemen puiston kautta kotiinsa Kruununhakaan ja vältti kuulustelut ja säästi saman tien issikkamaksun.

Bobrikov murhattiin kesäkuussa 1904, seuraavana vuonna oli suurlakko. Keisarin oli pakko peruuttaa laittomia määräyksiä, olot helpottuivat joksikin aikaa. Tärkeintä oli ehkä, että voitiin ruveta säätyjakoon perustuvan valtiopäivälaitoksen uudistustyöhön. Nikolai II antoi vuonna 1906 asiaa koskevan esityksen. Svinhufvud puhui voimakkaasti yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden puolesta. Ritariiston ja aatelin istunnossa 28.5.1906 hän lausui mm. näin: ”Käsiteltävänä oleva armollinen esitys sisältää niin suuren edistysaskeleen yhteiskunta-reformien alalla, että se on riemulla otettu vastaan kaikkialla maassamme. Kun tämä esitys kerran tulee laiksi, niin valtiopäivät sen jälkeen edustavat kaikkia kansankerroksia. Valtiopäivien takana tulee silloin seisomaan kansamme kokonaisuudessaan.”

Svinhufvud puhui voimakkaasti myös naisten äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden puolesta. Suomen naiset saivatkin äänioikeuden toisena maailmassa ja vaalikelpoisuuden ensimmäisinä. Uusi eduskunta kokoontui 23 päivänä toukokuuta 1907. P.E.Svinhufvud valittiin ensimmäiseksi puhemieheksi ja tätä tehtävää hän hoiti aina vuoteen 1912.

Lyhyen tauon jälkeen maa joutui uudelleen painostuksen ja laittomuksien kohteeksi. Eduskunta puhemiehensä johdolla kävi taistelua laillisuuden puolesta. Useaan otteeseen hallitsija hajotti eduskunnan, joskus jopa aivan vaalikauden alussa puhemiehen rohkeiden avauspuheiden jälkeen. Svinhufvud hyväksytti eduskunnalla avajaispuheet. Taataksaan työrauhan hän tyytyi lopulta lausumaan vain kaikkein välttämättömmimmät sanat. Vuoden1913 valtiopäivien edellä hän sanoi, että jos hänet vielä valitaan, hän tulisi puheessaan koskettelemaan valtiollista tilannetta. Puhemieheksi valittiin nyt Oskari Tokoi.

Juristina

Svinhufvud oli vuonna1906 hakenut ja saanut Heinolan tuomiokunnan tuomarin viran, mutta jo pari vuotta myöhemmin hän sai hoitoonsa Lappeen tuomiokunnan. Tuli jälleen muutto, nyt Luumäelle, josta Svinhufvudit ostivat Kotkanieimen tilan. Siitä tuli koti vuosikymmeniksi. Perhe oli kasvanut, kehitysvammaisen Aarne syntyi 1904, nuorin Eivind 1908.

Karkotus Siperiaan

Vuonna 1914 prokuraattorinvirasto, jossa prokuraattorina toimi vastoin lakia nimitetty venäläinen K. Kasanski, pyysi Lappeen tuomiokunnasta jotakin asiakirjaa. Svinhufvud ei sitä lähettänyt ja

Tiukan sananvaihdon jälkeen oikeuden puheenjohtaja sanoi: “En voi ruveta herrojen kanssa tappelemaan. Viekkää mihin viente, mutta laitonta se on.”

jonkin ajan kuluttua kenraalikuvernööri Seyn erotti Lappeen tuomiokunnan tuomarin virastaan. Svinhufvud kieltäytyi eroamasta ja ilmoitti istuvansa marraskuussa Luumäen käräjät.

Pekka kertoi myöhemmin, että kun käräjät kokoontuivat, oltiin varuillaan ja rautatieasemalle oli “tiedustelijaksi” lähetetty tuomariksi valmistunut Yngve, mutta poliisit tulivatkin biilillä. Tiukan sananvaihdon jälkeen oikeuden puheenjohtaja sanoi: “En voi ruveta herrojen kanssa tappelemaan. Viekkää mihin viente, mutta laitonta se on.” Sitten Ukko-Pekkaa vietiin autolla Viipuria kohden. Luumäkeläinen isäntä muisteli 50-luvulla: “Se oli ihan rauhallinen, sano vain että nyt kaunis ilma ajaa”.

Ellenille saatiin sana, hän juoksi Kotkaniemen tienhaaraan ja ehti nähdä vain ohi ajavan auton. Pekka vietiin lääninvankilaan, muutamia päiviä myöhemmin tuli kenraalikuvernööriltä karkotusmääräys Siperiaan Tomsin läänin.

Viipurilaiset ystävät saivat järjestetyksi kuljetuksen omalla kustannuksella tavalisella junalla.

Ellen lähti mukaan ja hän ehti varustaa matkalaiset peitteillä, lämpimillä vaatteilla, kaikella mahdollisella. Viikon matkustuksen jälkeen saavuttiin Tomsinkiin, ja edessä oli vielä 600 kilometrin matka hevoskyydillä. Kaukaiseen Tysmsojen pikkukylään tultiin joulun alla, El-

len oli kylmissä yökortteereissa vilustunut ja makasi kuumeisena joulun ja hopeahääpäivän 29.12.

Vähitellen oli sopeuduttava asiaan. Myöhemmin Ellenin palattua Suomeen Pekka sai jo vapauksiakin. Sai luvan metsästää, hiihteli siperialaisilla suksilla, niistä hän kirjeessä langolleen Axel Timgrenille piirsi kuvan, selitti kärkien kaarevuuden, jalkavuuden ja muut tärkeät ominaisuudet. Hän tarkkaili eläimiä luonnossa ja lähetti niistä kirjeissään tietoja. Pekka numeroi kaikki kirjeensä, siitä näki oliko joku “vaarallisia” tietoja sisältävänä takavarikoitu.

Kevättalvella tuli tieto uudesta karkotuspaikasta. Kolyvanin kaupunki sijaitsi n 1000 kilometriä etelämpänä. Pekka pyysi päästä siirtymään sinne keväällä Ob-joen jäiden sulettua. Jokilaivalla matkustaminen oli elämys ja keväisen luonnon tarkkailu oli mielenkiintoista ja antoi uutta tietoa. Loppuajan Svinhufvud asui Kolyvanissa. Luonnontuntija löysi uusia kasveja, tutki niitä ja lähetti kasvitieteen laitokselle. Ellen vieraili useaan otteeseen Kolyvanissa ja oli siellä myös maaliskuussa 1917, kun tuli tieto vallankumouksesta, keisarin kruunusta luopumisesta ja Seynin vangitsemisesta. Pekka meni viranomaisten luo ja ilmoitti lähtevänsä kotiin, koska hänet Siperiaan lähettänyt oli itse vangittu. Virallinen

tieto vapautumisesta tuli ja 27 kuukautta kestänyt Siperian aika oli päättynyt.

Svinhufvudit matkustivat taas junalla. Suomen puolella asemat olivat täynnä riemuitsevia ihmisiä ja vastaanotto Helsingissä juhlallinen päivälliseen, puheineen ja lauluineen. Muutaman päivän kuluttua P. E. Svinhufvud nimitettiin prokuraattoriksi eli oikeuskansleriksi, virkaan jonka edellinen haltija oli saanut aikaan hänen Siperian matkansa.

Itsenäistymisjulistus

Kesän 1917 vaalien jälkeen eduskunnassa oli vasemmistolla enemmistö.

Sen turvin säädettiin valtalaki, jonka mukaan ylin valtiovalta kuului eduskunnalle, koska hallitsijan valtaoikeudet Suomessa olivat lakaneet. Ulkopolitiikka ja sotilasasiat kuulusivat edelleen Venäjän väliaikaiselle hallitukselle. Porvarillisella puolella valtalaila oli sekä kannattajia että vastustajia. Prokuraattori Svinhufvud ei hyväksynyt lakia, vaikka myönsikin sen tavallaan edistävän itsenäisyysajattusta.

Venäjän väliaikainen hallitus, jota johti Alexander Kerenski ei valtakia hyväksynyt, vaan manifestillaan hajotti eduskunnan ja määräsi toimitettavaksi uudet vaalit lokakuun alussa. Vaaleissa porvarit saivat 108 paikkaa ja sosialistit 92. Levottoman kesän aikana oli sattunut monia lakkoja, mellakoita ja

kahakoita. Vaalitulos sai aikaan lisääntynyttä jännitystä ja sekä sosialistiselle että porvarillisella puolella alettiin varustautua. Aseita hankittiin, perustettiin punakaarteja ja suojeluskuntia. Maassa oli runsaasti 40.000 venäläistä sotilasta.

Marraskuun 5 päivänä Eduskunta julistautui korkeimman valtiovallan haltijaksi ja asetti maalle hallituksen eli senaatin, jonka puheenjohtajaksi tuli P. E. Svinhufvud. Senaatti otti tärkeimmäksi tehtäväkseen maan valtiollisen itsenäisyyden toteuttamisen ja turvaamisen. Näin sanotaan siinä esityksessä, jonka senaatti 4 päivänä joulukuuta antoi eduskunnalle. Kahden päivän päästä eduskunta äänin 100 puolesta ja 88 vastaan hyväksyi itsenäisyysjulistuksen. Suomi oli julistuksen sanoin “ottanut kohtalonsa omiin käsiinsä, johon nykyiset olot sen siihen oikeuttavat”.

Sosialistien esitys tähtäsi sekin täydelliseen itsenäisyyteen, mutta katsoi että se olisi saavutettava Venäjän kanssa neuvotellen. Ennen kuin itsenäisyys oli todellista eikä vain paperilla, oli edessä suuria vaikeuksia. Oli saatava ulkovaltojen tunnustus ja oli saatava Venäjä vetämään joukkonsa pois Suomen alueelta, maan yhteiskuntarauha oli palautettava.

Aluksi ei ajateltu kääntymistä marraskuun vallankumouksessa Venäjän johtoon nousseen bolševikkihallituksen

Tammikuun 25 päivänä senaatti julisti suojeluskunnat hallituksen joukoiksi ja kenraali Gustaf Mannerheim nimitettiin ylipäälliköksi.

puoleen, vaan suunnitteilla olevan Venäjän perustavan kansalliskokouksen puoleen.

Kuitenkin kävi niin, että bolsevikkeitä tunnustus vihdoon oli saatava. Svinhufvud matkusti joulukuun 29 päivänä seurueineen Pietariin. Seuraavan päivän iltana - odotettuaan tuntikausia turkit päällä ja lakit kädessä - heille vihdoon tuotiin itsenäisyyden tunnustava asiakirja. Seurueeseen kuulunut Enckell halusi kuitenkin, että Svinhufvud saisi tavata Leninin ja pyysi audienssia. Lenin nauhahti ensin nolona ja kieltäytyi: "Mitä minä voin sanoa niille porvareille". Lopulta Lenin tuli ja Enckell esitteli herrat. "Oletteko nyt tyytyväisiä", Lenin kysyi. "Hyvin tyytyväisiä", oli Svinhufvudin vastaus. "Ryssää siinä puhuttiin ja ryssäksi vastattiin ja sanottiin vain bolsevikkeille suruttomat kiitokset erokirjeestä", muisteli Ukko-Pekka myöhemmin.

Vapausota

Suomessa tilanne huononi molempien osapuolten valmistautuessa aseelliseen yhteenottoon. Senaatissa katsottiin, että hallituksen olisi paras siirtyä valkoiselle puolelle. Aluksi Svinhufvud kieltäytyi, mutta lopulta suostui siihen, että neljä senaattoria voisi matkustaa Vaasaan, jossa he olisivat Suomen hallitus, mikäli senaatin työskentely Helsingissä estettäisiin. Tammikuun 25 päivänä senaatti ju-

listi suojeluskunnat hallituksen joukoiksi ja kenraali Gustaf Mannerheim nimitettiin ylipäälliköksi. Hän matkusti junalla jännittävän ja vaarallisen matkan Pohjanmaalle. Mannerheim perusti päämajansa Ylihärmään kauppias Viitasalon taloon.

Punaiset nostivat 27 päivänä tammikuuta klo 23 Helsingin työväentalon torniin punaisen lyhdyn merkiksi valankumouksen alkamisesta. Siltasaarelle kootut joukot alkoivat marssia Pitkäsillan yli ja vallata tärkeitä hallinto- ja muita rakennuksia. Punaisten johto oli luullut, että Helsinkiin ja sen ympärille oli koottu valkoisten vahvoja joukkoja ja että tulossa oli ankaria katutaisteluita. Näin ei käynyt, vastarintaa ei syntynyt, he saivat tehdä mitä halusivat. Senaatti oli painunut maan alle.

Tammikuun 28 päivänä punaiset asettivat vallankumoushallituksen, Kansanvaltuuskunnan. Samana päivänä Mannerheim päätti aloittaa venäläisten joukkojen riisumisen aseista. Vapausota alkoi. Sisällissodat ovat aina katkeria, niin vuoden 1918 sotakin. Punainen terrori ja valkoinen terrori ovat synkkiä lukuja. Valkoiset joukot etenivät etelää kohti eri rintamina. Helmikuun 25 päivänä saapui Vaasaan Saksassa sotilaskoulutuksen saanut Kuninkaallinen Preussilainen jääkäripataljoona 27. Mannerheim sijoitti jääkärit eri joukko-osastojen johtoon.

Tampereesta käyty ankara taistelu oli

sodan kannalta ratkaiseva. Vaikka vastarinta oli kovaa vielä Tampereen jälkeenkin, alkoi valkoisen Suomen voitto olla lähellä. Huhtikuussa saapui Saksasta vastoin Mannerheimin tahtoa pyydetty apujoukot. Helsinki valloitettiin 12.4.

Svinhufvud oli talven aikana piileskellyt Helsingissä eri paikoissa. Muut senaattorit olivat omilla tahoillaan. Myös Ellen oli Helsingissä, puolisoit eivät taanneet toisiaan. Jännittävän Tarmo-lai- van kaappauksen avulla

Ukko-Pekka pääsi Helsingistä Tallinaan, sieltä Berliiniin ja Ruotsiin. Junalla Haaparannan ja Tornion kautta senaatin puheenjohtaja tuli Vaasaan ja ryhtyi hallitustaan johtamaan.

Toukokuun 16 päivänä Mannerheim johti valkoisen armeijan voittoparaatiin Helsinkiin.

Kuningas Suomeen

Ukko-Pekasta tuli toukokuussa itsenäisen Suomen ensimmäinen valtionpäämies, valtionhoitaja. Senaatin puheenjohtajaksi tuli J. K. Paasikivi.

Itsenäisyysjulistuksessa sanotaan Suomen olevan riippumaton tasavalta. Sota oli muuttanut Svinhufvudin mielen. Hän katsoi nyt, että monarkiaan

perustuva muiden pohjoismaiden kaltainen hallitusmuoto sopisi Suomelle paremmin. Samaa mieltä oli Paasikivi, mutta monarkistien ja tasavaltalaisten

välillä käytiin kiivas väantö. Eduskunta, joka sodan jälkeen toimi vajaalukuisena (vain yksi sos. dem. kansanedustaja), antoi lopulta hallitukselle äänin 58 vastaan 44 valtuutuksen ryhtyä valmistelemaan kuninkaanvaalia. Monien vaiheiden jälkeen Suomen kuninkaaksi pyydettiin Saksan keisari Wilhelm II:n lankoa Hessenin prinssi Friedrich Karlia, joka ehti jo antaa suostumuksensa tehtävään.

Syksyllä 1918 Saksa kuitenkin romahti ja keisari luopui kruunusta. Myös prinssi ilmoitti Suomeen, ettei uudessa tilanteessa voi ottaa tehtävää vastaan. Tämä johti myös siihen, että valtionhoitaja Svinhufvud erosi tehtävästään samoin koko Paasikiven hallitus.

Lapuan liike

P. E. Svinhufvudista tuli nyt yksityishenkilö, loppuikäiseen, niin hän luuli.

1920-luvun hän asui kotona Kotkan niemessä. Vuosikymmenen lopulla poliittinen tilanne maassa muuttui. Oikeistoradikalismi voimistui ääri-vasemmiston liikehdinnän, työmaalevottomuuksien ja lakkojen takia. Syntyi "Pihkalan kaartiksi" nimitetty lakkojen murttamiseen tähdätty toiminta. Syntyi lapuanliike, joka pian muuttui osittain väkivaltaiseksi.

Kyösti Kallion hallitus ei kyennyt tilannetta rauhoittamaan, ja presidentti Relander kutsui kesäkuussa 1930 P. E. Svinhufvudin tilannetta selvittämään.

**Huippunsa muiluttaminen saavutti, kun ennen presidentti
K. J. Ståhlberg puolisoineen siepattiin Kulosaassa autoon ja
vietiin itään päin. Joensuussa heidät kuitenkin vapautettiin.**

Kallion hallitus oli valmistellut tasavallan suojelulakia eli lakia toimenpiteistä, joihin tasavallan presidentti voi asetuksella säätäen ryhtyä, jos on torjuttava vaara tai turvattava järjestys. Kallion hallitus sai asiasta äänestettäessä luottamuslauseen, mutta tasavallan presidentin pakottamana jätti eronpyyntönsä. Uuden hallituksen muodostamisen presidentti antoi P. E. Svinhufvudille, joka muutamassa päivässä sai työnsä valmiiksi. Kesän kuluessa lapuanliikkeen väkivaltaiset toimet jatkuivat, mm. kaksi kommunistista kansanedustajaa Röttö ja Pekkala vietiin perustuslakivaliokunnan istunnosta, syntyi käsite muiluttaminen. Ihmisiä haettiin kotoa, hakattiin ja vaadittiin "Lapuan vala" tai vietiin

itärajalle ja työnnettiin naapurin puolelle. Huippunsa muiluttaminen saavutti, kun entinen presidentti K. J. Ståhlberg puolisoineen siepattiin Kulosaassa autoon ja vietiin itään päin. Joensuussa heidät kuitenkin vapautettiin, ja he pääsivät palaamaan Helsinkiin.

Lapuanliikkeen taholta Ukko-Pekka ja hallitus saivat jatkuvasti ohjeita ja määräyksiä. Myöhemmin presidenttinä Ukko-Pekka lausui tuohtuneena kuinka he "juoksivat täällä, puhuivat kuin pääministerit ja haisivat viinalta".

Eräät Kallion hallituksen jättämät lakiesitykset ns. kommunistilait äänestettiin yli vaalien, jolloin presidentti hajot-

ti eduskunnan ja määräsi uudet vaalit. Vaaleissa porvarilliset puolueet saivat 134 edustajaa, sen 2/3 enemmistön mikä tarvittiin kommunistilakien hyväksymiseen. Tulos oli merkittävä voitto hallitukselle.

Syksyn mittaan katseet kääntyivät tulossa oleviin presidentin vaaleihin. Täivuttelua tarvittiin ennen kuin Ukko-Pekka suostui ehdokkaaksi. Hän ei suostunut yhden puolueen ehdokkaaksi, vaan vaati perustettavaksi hänen nimeään kantavan vaaliliiton. Näin tehtiin, ja P. E. Svinhufvudin vaaliliitto sai 64 valitsijamiestä. Ukko-Pekka oli varma, että Ståhlberg tulee valituksi. Helmikuuta 6 päivänä kävi kuitenkin niin, että jo ensimmäisessä äänestyksessä osa ruotsalaisista ja maalaisliitosta äänesti Svinhufvudia, joka sai 88 ääntä. Toisessa äänestyksessä Ståhlberg sai 149 ääntä, Svinhufvud 88 ja Kallio 53 ääntä. Kolmannessa äänestyksessä kaikki maalaisliittolaiset äänestivät Svinhufvudia, ja hän tuli valituksi 151 äänellä Ståhlbergin saadessa 149 ääntä.

Ukko-Pekka oli itsenäisen Suomen viides valtionpäämies ja kolmas tasavallan presidentti. "Pahan työn teitte minulle, kuusi vuotta linnaa on paljon vanhalle miehelle, mutta täytyyhän se kestää", näin vastavallittu presidentti sanoi ensimmäisille onnittelijoilleen. Juhlinta ja onnittelut jatkuivat Suomalaiselle Klu-

bille, jonne olivat kokoontuneet kokoomuspuolueen ja valitsijamiesten edustajat. Juhlinnan välillä

puolueen valtuuskunta piti 5 minuutin kokouksen, jonka pöytäkirjaan kirjattiin, että puolueen ehdokas on 16.2.1931 valittu tasavallan presidentiksi.

Ukko-Pekka johtajana

Svinhufvudista on sanottu, että hän on ollut parhaimmillaan suurten kriisien selviäjänä. Niitä oli jo Eduskunnan puhemiesaikana sortovuosina, oli vuosina 1917-18 ja taas 1920-30 lukujen vaihteessa ja vielä presidenttikautena niitä oli tulossa. Taloudellisesta lamasta selviämisen vaati presidentiltäkin ponnisteluja. Suuri voitto oli vuonna 1932 Mäntsälän kapinaksi sanotun vaikean vaiheen ratkaisu, jonka Ukko-Pekka selvitti rauhanomaisesti, vaikka ainekset vaikkapa veren vuodatukseen olivat olemassa. Mäntsälään aseineen kokoontuneet suojeluskuntalaiset vaativat hallituksen eroa ja uhkasivat marssia Helsinkiin. Presidentiltä kävi käsky: "Yksikään aseellinen mies ei saa tulla Mäntsälästä Helsinkiin, siitä saatte te herrat kenraalit vastata".

Armeijan joukkoja komennettiin vartiomaan Helsinkiin johtavia teitä. Hallitus antoi tasavallan suojelulain nojalla asetuksen, jonka mukaan kiihotustoiminta kaikissa muodoissa kiellettiin. Puolustusministeri Lahdensuo luki radiossa presi-

dentin julistuksen, joka käski suojeluskuntalaisia palaamaan kotiin. Julistuksella ei ollut vaikutusta, lisää joukkoja virtasi Mäntsälään. Lahdensuo esitti, että presidentti itse ottaisi johdon käsiinsä. Tähän ei presidentillä ollut huomauttamista. Hän sanoi hallitukselle: "Minä olen nyt diktaattori, muistakaa pojat totella".

Svinhufvud päätti levottomuuksien asettamiseksi itse mennä radioon ja antaa entistä painokkaamman julistuksen. Hän antoi oikeusministeri Kivimäelle käskyn kirjoittaa puhe. Kivimäen epäröidessä Ukko-Pekka jyrähti: "Sitä varten te olette täällä, että kirjoitatte, mitä kasketään". Presidentin jämerä puhe lopetti Mäntsälän kapinan: Joukot alkoivat siirtyä kotiin, muualla maassa lähtöön valmiit suojeluskuntalaiset tottelivat myös. On sanottu, että ensimmäisen kerran maailmassa on verenvuodatus estetty radiopuheella.

Presidenttikauden loppu oli rauhallisempaa. Vuoden 1937 vaaleissa Svinhufvud jäi valitsematta. Sosiaalidemokraatit olivat päättäneet keinolla millä hyvänsä estää Ukko-Pekan valitsemisen ja taktikoivat äänestämällä toisella kierroksella Kalliota, joka valittiin. Ukko-Pekka muutti iloisena Kotkaniemeen, vihdoinkin lopullisesti. Hän kuoli 29.2.1944.

Mikko Paloniemi

KANTAPÖYTÄ

Itsenäisyyttä

■ – VIETÄMME juhlavuotta: 90 vuotta itsenäistä Suomea – taival jatkuu.

– Jo ja vasta. Olemme asuneet täällä jo yli tuhat vuotta ja vain kolme tai neljä sukupolvea on saanut syntyä vapaaseen maahan.

– Veitsen terällä sekini on ollut. On tarvittu neljä itsenäisyysotaa.

– Vapauden hinta on ollut kallis, verta, hikeä, kyyneliä...

– ... ja maatakin, kymmenesosan maastamme.

– Taloudellinen, poliittinen ja psykologinen itsenäisyystaistelu on jatkunut sotien jälkeen ja jatkuu yhä.

– Nyt meillä on kaksi rintamasuuntaa, itään ja etelään, Moskovaan ja Brysseliin. Molemmissa ovat vahvat vastavoimat.

– Kyllä me pärjäämme. Olemme pärjänneet ennenkin. Siinä pieni pisteileikse, missä suuri käänteleikse.

– KUINKAHAN meidän olisi käynyt, jos maatamme ei olisi irrotettu kaksisataa vuotta sitten Ruotsista? Olisimmeko nyt itsenäinen vai yhä Ruotsin takamaa?

– Vänrikki Stoolin tarinoimassa Suomen sodassa Ruotsi hävisi, mutta Suomi voitti.

– Miten se voitti, kun Venäjä valloitti maan Tornionjokea myöten?

– Lyhyellä aikavälillä hävisimme, mutta pitemmällä voitimme. Venäjä irrotti meidät Ruotsista, mihin emme

olisi itse pystyneet.

– Keisari säilytti Armfeltin suosituksesta Porvoon valtiopäivillä meille Ruotsin ajan hallinnon ja lainsäädännön, joiden avulla saatoimme kypsyä tsenäistymiseen.

– Ensimmäisen maailmansodan lopputulos avasi vihdoin tilaisuuden...

– ...joka osattiin ja uskallettiin käyttää.

– Saksa auttoi meitä jääkärien kouluttamisessa ja lähetti Itämeren Divisioonan apuvoimaksemme. Se ei ratkaissut tulosta, mutta nopeutti sitä. Keisarikunnan luhistuminen vapautti meidät saksalaisesta kuninkuudesta ja sidonnaisuudesta. Pääsimme rakentumaan tasavallaksi Pohjolan kolmen kuningaskunnan rinnalle.

– Historia toistui. Toisessakin maailmansodassa Saksa auttoi mies-, ase- ja ruoka-avullaan meitä selviytymään elonjäämiskamppailussamme. Hitlerin vallan kaatuessa vapauduimme taas kytkennöistä. Onnistuimme lopettamaan erillissotamme, vaikka voittajavallat rankaisivatkin meitä Pariisin rauhassa.

– Rankaisivat ne sodan aikanakin viemällä vastustajallemme aseita ja muuta apua. Slopot söivät chicagolaisia säilykkeitä.

– Silti juhlimme nyt itsenäisyyttä.

– MITÄ UHKIA näette tulevaisuuden taivaalla?

– Saasteet, ilmastomuutokset, terrorismin.

– Valvomaton netti saastuttaa nuorisomme sieluja.

– Globalisaatio avaa mahdollisuuksia mutta tuo myös uhkia. Elintarviketuotantomme on jo uhan alaisena. Ahneet kansainväliset sijoituspääomat tuovat ikäviä yllätyksiä teollisuuteemme ja työllisyyteemme.

– Kohtuuttomat tuloerot rapauttavat kansallista yhtenäisyyttämme ja isojen valtioiden itsekkyyks EU:ta.

– Korruptio voi levitä maahamme.

– Iso naapurimme on ollut meille ikiaikainen uhka ja on edelleen. Tosin se on iso haastekin.

– Yksi omakin asia huolestuttaa. Armeijamme korkein johto on ilmoittanut vähentävänsä reserviläisten määrää. Eikö se merkitse samalla luopumista alueellisesta maanpuolustuksesta ja yleisestä asevelvollisuudesta, jotka ovat olleet maanpuolustuksemme kivijalkoja?

– Olisivatko tosissaan? Eikö se moka jo riitä, että olemme luopuneet miinoista yksipuolisesti.

– Puolustusvoimain komentaja, amiraali Kaskeala vakuutti virkaan astuessaan, että hänen kaudellaan ei luovuta yleisestä asevelvollisuudesta ja että alueellinen maanpuolustus säilyy koko maan puolustamisen keihäänkärkenä. Edelleen hän sanoi, että Suomen puolustus rakentuu jatkossakin suuren, hyvin koulutetun reservin varaan. Luotan miehen sanaan.

– Niin minäkin.

– Ulko- ja puolustuspoliittisen yhteistyön lisääntyminen pohjoismaiden kesken avaa aikakirjoihin uusia lehtiä. Uusia mahdollisuuksia tuovat myös Itämeren valtioiden yhteistyö, EU ja Nato.

– On nyt uusikin huolen aihe: Jos satuu lähiaikoina sairastumaan.

– ULKOMINISTERI Ilkka Kanerva piti mielenkiintoisen linjapuheen. Harvoin olen nähnyt Yliopiston suuren juhlasalin niin täynnä kuulijoita.

– Mikä oli hänen sanomansa ydin?

– Siihen mahtui monta turvallisuuspolitiikkamme keskeistä näkökohtaa. Uskalsi puhua Natostakin.

– Mitä sanoi?

– Vertasi tulevaa turvallisuuspoliittista selontekoa ryhmämatkaesitteeseen. Siinä tulee näkyä kulkureitti, tavoite ja hinta. Esite tulee antaa tiedoksi kaikille matkalaisille.

– Kanerva on ollut aloitteellinen. Ajatteleva unilukkarin on varmaan hyödyksi Matille ja Maan Äidillekin, noille huippukokousten pöytäkumppaneille.

– Kanervan matkaesite on saanut aikaan samanlaista läikähtelyä vesilasissa kuin Häkämiehen haasteet.

– Läikähtely kuuluu itsenäisen demokraattisen maan opposition oikeuksiin.

– Usein se moittii hallitusta siitä, mitä itsekin tekisi, jos olisi hallitusvastuussa.

Pöytälainen

Vieläkö muistat

Klubimme on 130-vuotispäivänsä aikoihin muistellut historiaansa kenties hiukan enemmän kuin muina aikoina. Erästä ajanjaksoa Klubin vaiheista on verrattomassa muistelmakirjassaan, "elävältä se maistui", käsitellyt Klubimme kunniajäsen, pääjohtaja Jussi Lappi-Seppälä (Vaasa Oy Vaasa 1972). Lehtemme on poimittu siitä joitakin yksittäisiä muisteloita aikansa vaikuttajista Klubilla.

■ ■ Todellinen monialavaikuttaja Lappi-Seppälä oli syntynyt vuonna 1911. Tullessaan Klubin jäseneksi vuonna 1940 hän oli Klubin nuorin jäsen. Lappi-Seppälä toimi johtokunnan jäsenenä vuosina 1945-1953 ja varapuheenjohtajana 1953-1963 sekä oli kunniajäsen vuodesta 1964.

Annetaan Jussi Lappi-Seppälälle puheenvuoro:

* * *

Vuodesta 1922 oltiin vihdoinkin pitkään paikoillaan Yrjönkatu 13:ssa Uuden Suomen nykyisessä talossa Vanhan kirkon puiston varrella.

Joskus 1940-luvulla alkoivat tilat vähin erin käydä sielläkin ahtaiksi. Klubihuoneiston naapureina asui perheitä, jotka häiriintyivät klubitoiminnasta. Muun muassa yliopiston rehtori, myöhemmin pääministeri Edwin Linkomies, joka asui klubin alapuolella, oli jatkuvasti harmissaan klubilaisten aiheuttamasta häiriös-

tä. Kun erilaisia perusteluja alkoi kertyä riittävästi, ruvettiin puuhaamaan klubille ikiomaa uutta taloa. Asiaa ajamaan perustettiin vuonna 1943 erityinen Suomalaisen Klubin kannatusyhdistys, jonka toiminnanjohtajaksi jouduin. Tarkoituksena oli kerätä rahaa. Raha mielessä kutsuimme pikku porukoita kerrallaan lounaalle ja selostimme rakennussuunnitelmia. Liikkeelle oli tietenkin lähdettävä tontista ja sen etsiminen uskottiin lähinnä klubin puheenjohtajan Erkki Leikolan ja minun huolekseni. KOP:n johtokunnan jäsen, pankinjohtaja Eino Vuorenlehto oli parhaana taustavoimana ja vihjeiden antajana.

Melko pian Leikola ja minä löysimme tarjolla olevan tontin Kirkkokadun ja Ritarikadun kulmasta. Leikola teki alustavan sopimuksen tontin ostamisesta Lisa Hagmanin koulun, yksityisen oppikoulun kanssa. Kaupasta ei kuitenkaan tullut mitään. Valtio, joka jo omisti korttelin kaikki muut tontit, käytti etuosto-oikeuttaan ja vei meiltä tontin, tosin sievät kipurahat maksaen. Ne kourassa olimme hieman vahvemmissa asemissa lähtiessämme etsimään uutta tonttia.

Erkki Leikolaa on kiittäminen uuden tontin löytymisestä Kansakoulukadulta. Asia oli jo pitkälle neuvoteltuna, kun minä ensi kerran kuulin suunnitelmasta klubin johtokunnan kokouksessa. Tästä tontista syntyikin kauppa. Yhtiötoveriksi

saatiin Rautatiekirjakauppa Oy, joka tarvitsi kaupungin keskustasta runsaasti tilaa mm. kirjavarastolle. Meillä oli mitä tarjota. Tontin muoto on sellainen, että julkisivua on hyvin vähän, pimeämpää sisätilaa sitä enemmän. Sopi sinne kirjoja sijoittaa. Kauppaneuvos Severi Saarinen (kuuluisan Eliel Saarisen veljenpoika) oli Rautatiekirjakaupan toimitusjohtajana, ja sopimukseen päästiin yhteisen rakennuksen rakennuttamisesta.

Arkkitehti Väinö Vähäkallio, Rakennushallituksen pääjohtaja hänkin aikanaan, sekä professori Antero Pernaja saivat suunnitellakseen rakennuksen. Uusi oma talo oli valmiina vuonna 1959. Arkkitehti Olli Saijonmaa viimeisteli työn.

* * *

Suomalaisen Klubin vanhinta joukkoa olivat ensimmäisinä klubivuosinani mm. rakennushallituksen entinen pääjohtaja Yrjö Sadeniemi sekä vuorineuvos K.A. Paloheimo. Sadeniemi tunsu korkeasta asemastaan huolimatta jatkuvasti vetoa käytännön rakennusongelmien pariin. Hän kuljetti aina taskussaan kokoon taitettavaa mittakeppiä, tuumastukkia, ja mittaili huvikseen milloin pöytien korkeutta milloin tuolien leveyttä. Hän veti mittansa esiin yhtä luontevasti kuin tämän hetken nuoret insinöörit laskutikkunsa.

Yrjö Sadeniemi onnitteli minua, kun tulin nimitetyksi rakennushallituksen

pääjohtajaksi 1953. Hän antoi samalla lahjaksi pari käyttökelpoista vihjettä mahdollista Pariisiin matkaani varten.

Katsopas, tässä osoitteessa on oikein hemaiseva kaunotar, mustatukkainen ja mustasilmäinen ja tulinen. Menehän tapaamaan.

Varmuuden vuoksi kysyin Sadeniemeltä, milloin hän viimeksi oli tytön luona käynyt. Vähän nolona kaveri myönsi, että siitä taisi hyvinkin olla jo viisikymmentä vuotta.

* * *

Professori T.R. Vähäkallio, Väinö Vähäkallion veli, vieraili klubilla aamupäivisin useimmiten koiransa kanssa. Klubitovereilla oli tapana naljailla, ettei kaverimme ilmeisesti muuten olisi päässyt mielipuuhaansa. Vanhemmalla iällä TEE ÄRRÄ poti käsien vapinaa niin kuin moni muukin ja oli siksi tehnyt tiettäväksi, että ensimmäinen ryyppy oli vietävä klubin kirjastoon ja sijoitettava tietylle, sopivalla korkeudella olevalle hyllylle. Siitä se oli helpointa kallistaa huulille. Koira puolestaan piti huolen siitä, ettei ryyppyjä koskaan tuotu kahta useampaa. Kun isäntä oli sen mielestä saanut tarpeeksi, se esitti erittäin äänekkäästi kotiinlähtökehotuksensa ja koska TEE ÄRRÄ oli reilu mies, cockerspanieli sai aina tahtonsa läpi.

* * *

Hyviin jutunkertoihin kuului K.A. Paloheimon lisäksi mm.

**Polyteekin arkkitehtiprofessori Antero Pernaja,
toinen uuden klubitalon suunnittelijoista.**

Hyviin jutunkertoihin kuului K.A. Paloheimon lisäksi mm. Polyteekin arkkitehtiprofessori Antero Pernaja, toinen uuden klubitalon suunnittelijoista. Pernajalle sattui muuten pahanlainen työtapaturma talon jo valmistuttua. Yksi ja toinen oli hänelle ehdottanut, että klubihuoneistossa kerroksesta toiseen johtava sisäporras ehdottomasti tarvitsi kaiteen. Pernaja kuitenkin vastusti kaidetta esteettisistä syistä ja piti itsepintaisesti päänsä, kunnes sattui onnettomuus. Eräänä päivänä mies putosi päistikkaa alas portaita. Muistelen, ettei siinä ihan pelkillä mustelmilla selvitty, vaan peräti luut katkeilivat. Koska putoaja oli itse Antero Pernaja, niin kaide saatiin.

* * *

Oman joukkonsa muodostavat biljardin peluuseen innostuneet. Siinä ei juuri ennätetä maailman ongelmiin perehtyä. Tärkeätä on vain saada keiloja nurin ja palloja pusseihin.

Kun Juhani Aho kirjoitti Savo-lehdessä 20.11.1888 seuraavasti, hän itse asiassa kuvasi melkein nykypäivän Suomalaisen Klubin tunnelmia.

”Jos tahtoo nähdä, millaista on niin sanoakseni valtiopäivämiesten perhe-elämä, niin on käytävä jonakin iltana heidän yhteisessä isopirtissään, Suomalaisen Klubin huoneessa. Siellä he esiintyvät kotikarvassaan, siellä he pitävät tupak-

kapuheensa ja seurustelevat keskenään taistelujen väliajalla . . .

Tavallisin näkö aamupäivällä klubiin pistäytyessä on seuraava: Joku tai pari kolme miestä istuu sanomalehtiin tuijottaen mikä peräikkunan alla, mikä sohvassa hyvin mukavaan asentoon heittäytyneenä, mikä lämpiävän uunin edessä jalkojaan sen hohteessa hautoen . . .

Mutta iltapäivällä on klubissa toinen elämä. Kun astuu ovesta sisään, tulvaa tulijata vastaan kirkasta sähköä. Ja sen valossa näkee miehiä kuin haamuja pitkän salin sisässä. Ne ovat kiedotut ainaisen savun huntuun, joka aaltoilee ympäri huonetta kuin sisäänlämpiävässä pirtissä. Se tekee olon kodikkaaksi . . .

Talonpojat istuvat tavallisesti talonpoikien kanssa, porvarit porvarien ja papit pappien. Välistä, kun oikein hyvin sattuu, ei yhden pöydän ympärillä istu muita kuin hengen miehiä. Seidelien ääressä pistetään siinä tarinaa, niin että yhtenä surinana käypi . . .”

* * *

Tuntuu hyvältä katsella tätä maailmaa mahdollisimman monelta suunnalta. Näkymät muuttuvat, avartuvat, antavat ihmiselle uusia ajatuksia.

Jussi Lappi-Seppälän alussa mainitusta muistelmateoksesta klubilaisten iloksi otteita poimi Elias Iirola.

Puhe Mikko Pohtolan muistotilaisuudessa

Mikko omisti elämänsä Suomelle

Kunnioitetut lehdistöneuvos Mikko Pohtolan omaiset, sukulaiset, työ- ja harrastustoverit sekä muut ystävät!

■ ■ Olemme saatelleet viimeiselle matkalleen mittavan suomalaisen miehen, isänmaan ystävän. Tällaisena hetkenä täyttää mielet kaipaus, mutta myös kiitollisuus, kiitollisuus siitä, että on saanut elää hänen lähellään ja vaikutuspiirissään. Häneen sopivat mielestäni Pilven Veikko -runon säkeet: ”Murheell’ei saa muistoansa viettää, niin kuin sen, jokohta kuoltuansa unhoon haipuu.”

Pohjanmaan lakeudella Ylistarossa vakaassa talonpoikauskodissa syntynyt Arvo Mikael – Mikko – kantoi ensimmäiset 10 ikävuottaan sukunimeä Österholm. Kalevalan riemujuhluvuoden 1935 jälkeen nimi suomalaistui äidin pohjalaisen sukutalon nimeä myötäillen Pohtolaksi.

Me voimme nähdä tällä tuntemallamme Pohtolan Mikolla aivan kuin kolme peräkkäistä elämää.

Ensimmäiseen kuuluivat lapsuus, vartuminen koulupoikana nuorukaiseksi ja palvelu jatkosodan loppuvaiheissa 18-vuotiaana panssarintorjuntatykin johtajan koulutuksen saaneena varusmiehenä Erillisessä Panssarintorjuntakomppania 27:ssä. Se siirrettiin muilta rintamanosilta Äyräpään sillanpään suurtaisteluun ja alistettiin eversti Ehrnroothin legendaariselle JR 7:lle eli Tyrjän Rykmentille. Mikon yksikkö

saapui Äyräpään kaksiviikkoisen Äyräpään taistelujen alkamisen jälkeen. Harvenneet suomalaisjoukot joutuivat vetäytymään sillanpään kirkon puoleisesta osasta Vuosalmen kylän puoleiselle rannalle jo kolme vuorokautta myöhemmin 7. heinäkuuta. Viimeiset puolustajat joutuivat uimaan yli vuolaan kranaattisateisen ja vihollishävittäjäkoneiden vainoaman virran, monet Mikon lailla haavoittuneina. Harjun pohjoispään puolustajat pystyivät sinnittelemään sillanpäässä vielä kaksi vuorokautta, jotta laakealle vastarannalle ehdittiin kavaa varustuksia.

Mikko selvisi onnella ja uskalluksella turvaan ja uuteen elämään samalta Äyräpään mäeltä, jossa talvisodan viimeisellä viikolla 1940 kaatui tai haavoittui yhtenä päivänä toista sataa hänen kotimaakuntansa nurmolaista miestä. Kohtalo oli suopeampi Mikolle. Hänelle annettiin siirtolippu elämän jatkomatkalta.

Lähellä se oli Mikonkin kohdalla. Hän aikoi taistelusta, valvomisesta, verenvuodosta ja uinnista uupuneena jo antautua virran vietäväksi ja huusi vierellään uivalle aseveljelle, ettei jaksakaan enää jatkaa. Tämä huusi takaisin: ”Jatka vaan! Kyllä sinä jaksat!”

Mikko jatkoi ja jaksoi. Jaksoi vielä kii-vetä Vasikkasaaren jyrkän hiekkatörmän päälle männyn roikkuvia juuria liaanikäytösinä käyttäen.

Vuosalmen virrassa käydyssä vuoro-

Mikko teki toisessa elämänvaiheessaan kolmen ja puolen vuosikymmenen työrupeaman Yhtyneiden Kuvalehtien palveluksessa.

puhelussa toteutuivat veteraaniperintömme ydinsanommat: ”Periksi ei anneta” ja ”Veljeä ei jätetä”.

* * *

Uintimatka alkoi Mikon toinen, uusi elämä. Kiitollisena pelastumisestaan hän päätti Vuosalmen rantapenkalla käyttää elämänsä vasta 27 vuotta itsenäisenä olleen Suomen hyväksi. Hän piti tuon lupauksen. Mikon elämänliekki sammui itsenäisyyspäivän 90-juhluvuonna.

Kun Mikko kerran muisteli tuota uuintimatkaa, hän oli kiitollinen Korkeimman lisäksi kahdelle ihmiselle: opettajalleen, joka oli vienyt oppilaansa uimakouluun, ja vierellä uineelle tuntemattomalle aseveljelle, joka rohkaisi ja kannusti.

Sodan jälkeen koulupoika suoritti ylioppilastutkinnon ja kirjoittautui Helsingin yliopistoon. Kirjallisuuden ja estetiikan opiskelu eteni hitaasti, sillä nuoren toiminnallisen miehen veri veti osakuntaelämään. Hänelle osoitettiin siellä bluottamusta ja tehtäviä. Niistä voisivat hänen osakuntatoverinsa kertoa minua paremmin. He tulevat varmaan tekemäänkin sen vielä monta kertaa, ehkä tänäänkin. Ylimmäksi heidän kiitollisissa muistoissaan kohoaa varmaan Mikon suurtyö: Osakuntansa historian kirjoittaminen, josta hänelle myönnettiin J.V. Snellman-palkinto.

Vuorossa oli myös perheen perusta-

minen. Reipas Meri-puoliso löytyi hiihtoladulta, ja kaksi poikaa alkoivat tuoda säpinää kotielämään ja yhteisille retkille.

Ylioppilaiden kulttuuritoimikunnan puheenjohtajuus tarjosi kulttuurivirikkeelle nuorelle miehelle mielekästä työtä, joskin se samalla loitonsi häntä systemaattisesta opiskelusta. Mutta tapahtui, niin kuin täällä oleva Mikon ystävä, professori Tuomo Tuomi on sanonut osuvasti: ”Elämä promovoi hänet.”

Ylioppilaiden monipuolinen kulttuuri-työ toi tuttaviksi ja kumppaneiksi aikansa nuoria kulttuurivaikuttajia, jotka aikanaan etenivät yhteiskuntamme johtopaikoille. Syntyi arvokas ihmissuhteiden verkosto, joka kantoi hedelmää myöhemmissä tehtävissä. Mikon yhteiskuntasuhteet olivat lähes uskomattoman monipuoliset – ja kestävät. Hänellä oli taito saavuttaa ja säilyttää ystäviä. Toiminnan lisävoimana oli harvinainen muisti, jota Risto Lindstedt muistokirjoituksessaan kutsui teräväpiirtomuistiksi.

Mikko teki toisessa elämänvaiheessaan kolmen ja puolen vuosikymmenen työrupeaman Yhtyneiden Kuvalehtien palveluksessa. Hänet veti sinne toimittajaksi Suomen Kuvalehteen 1930-luvulla yhtyneen Kansan Kuvalehden päätoimittaja Ilmari Kohtamäki vuonna 1953. Tehtävät vaihtuivat nousujohteisesti toimittajasta kuvatoimiston päälliköksi, mainososaston johtajaksi, toimituspalve-

lujen päälliköksi, johtoryhmän jäseneksi ja 1974 kahdeksitoista vuodeksi Suomen Kuvalehden päätoimittajaksi. Sen jälkeen hän jäähdytteli vielä pari vuotta lehtiyhtiön varatoimitusjohtajana.

Hänen ottaessaan vastaan päätoimittajuuden ympäriltä ei puuttunut epäilijöitä, mutta hän näytti pian heille jämyytensä, laaja-alaisuutensa ja kaukonäköisyytensä. Hän hyödynsi niitä ihmissuhteita, joita oli alkanut luoda jo Teiniliiton puheenjohtajana ylioppilaskunta-aikanaan. Hän värväsi avustajiksi uusia lahjakkuuksia ja karsi pois entisiä korkea-arvoisia nimimerkkikirjoittajia. Osoitti suurta siviilirohkeutta pestata Sosialidemokratista presidentti Kekkonen vaatimuksesta pois potkittu Simppa Juntunen Kuvalehden kolumnistiksi. Se johti Liimataisen nimimerkillä kirjoitaneiden Urho Kekkonen ja hänen ystäviensä poistumiseen lehden sivuilta. Samalla Mikko poisti lehdestä muutkin nimimerkit. Uudistuvassa lehdessä tuli seisoa omalla nimellään sanojensa takana. Löysin netistä Mikon toiminnasta mm. tällaiset kommentit: ”Hän lisäsi laatujournalistien määrää.” ”Hän puhdisti lehden nimimerkkikirjoittelun saastasta”. ”Hän kävi elämänsä aikana kaksi kovaa taistelua: ensimmäisen Äyräpäässä ja toisen Suomen Kuvalehden toimituksessa.” Me tiedämme hänen käyneen elämänsä juoksunsa viimeisellä kierroksella ja sen

kalkkiviivoilla kolmannenkin. Se päättyi ikuisen rauhaan.

Mikko pelasti uuden, aikaisempaa rohkeamman ja avaramman sisältöpolitiikan avulla lakkauttamisuhkan alla olleen lehden elämään. Hän kehitti sen eturyhmistä riippumattomaksi kansainvälisen tason julkaisuksi. Lehti seisoikin linjallaan kylmän sodan ja suomettumisen vuosinakin. Lukijat palkitsivat sen lisääntyvällä levikillä. Kahdentoista päätoimittajavuoden aikana se kohosi 50 000:sta lähes 130 000:een. Kasvusta ovat saaneet nauttia hänen seuraajansakin, sillä lehden levikki on kiristyneestä aikakauslehtikilpailusta huolimatta yhä yli 100 000.

Suomen ensimmäisen lehdistöneuvoksen arvonimi oli ansaittu.

* * *

Mikon kolmas elämä alkoi limittäin jo työvuosina. Hänet vedettiin mukaan kansalaisjärjestöjen ja muiden yhteisöjen hallintotohtareihin. Niitä taisi olla kymmeniä. Hän oli puheenjohtaja mm. Suomen Aikakauslehdentoimittajain Liitossa ja Säätiössä, Alfred Kordelinin Säätiössä, Kaatuneiden Muistosäätiössä, Talonpoikauskulttuurisäätiössä ja tässä meidän Helsingin Suomalaisessa Klubissamme. Varapuheenjohtajana hän oli mm. Julkisen Sanan Neuvostossa ja jäsenenä Suomen Kulttuurirahaston kansansivistysrahastojen hoitokunnassa, Suomen suvun säätiössä, Kalevan hallin-

Mikko teki toisessa elämänvaiheessaan kolmen ja puolen vuosikymmenen työrupeaman Yhtyneiden Kuvalehtien palveluksessa.

toneuvostossa sekä Sotainvalidi-lehden toimitusneuvostossa.

Mainituissa ja mainitsematta jääneissä vaikutusvaltaisissa yhteisöissä Mikko toteutti Vuosalmen rannalla antamaansa lupausta. Kaikki nuo yhteisöt tekevät omilla aloillaan työtä Suomen tulevaisuuden hyväksi.

Suomea Karjalassa puolustaessaan Mikko kiinnostui Karjalasta. Pohdimme joskus, miksi eteläpohjalaisten ja eteläkarjalaisten oli helppo ystävystyä. Löysimme useita perusteita: Molempien maakuntien väestörakenne oli sama: valtaväestönä vapaat talonpojat. Molemmat olivat nuorisoseuraliikkeen sekä suojeluskunta- ja lottatoiminnan kärki-alueita. Molemmissa alkoi vapaussota ennen muuta Suomea, Karjalassa jopa muutama päivä ennen kuin Pohjanmaalla. Mikolla oli oma leikkisä vastineensa "Karjala takaisin" -vaatimuksillekin: "Karjala edestakaisin!" Siinä mahtuu pähkinäkuoreen Karjalan historia sekä tulevaisuudenlupaus.

Me tunnemme Mikon harrastuksista kirjallisuuden, historian ja kuvataiteet. Harvemmat tietävät, että hän oli nuorempana myös innokas kuorolaulaja, jopa Pohjalaisten Mieslaulajien puheenjohtaja. Ilmankos hän nautti Klubimmein mieskuoron ja puhallinorkesterimme esityksistä ja kehityksestä.

Tässä salissa emme voi unohtaa Mi-

kon pitkää keskeistä roolia Helsingin Suomalaisessa Klubissa. Puheenjohtaja Matti Packalén käsitteli sitä tervetulo-puheessaan. Mikon lähes neljännesvuosisadan mittaisena klubiveljenä, yhteisten kokousmatkojen kulkijana, naapurina ja muutamien häneltä klubimme ulkopuolella aikanaan vapautuneiden tuolienkin istujana totean, että hän oli johtokunnan jäsenenä, varapuheenjohtajana, puheenjohtajana, kunniapuheenjohtajana ja monien aivoriihien johtana keskeinen, eteenpäin katsova ja näkevä voima joukossamme yli kolmen vuosikymmenen ajan.

Kun Klubin johtokunta on perustanut puheenjohtaja Packalénin mainitsemaan uuteen säätiöön Mikko Pohtolan nimeä kantavan rahaston, tulee Mikon elämäntyö Suomen hyväksi jatkumaan senkin kautta.

Meri-rouvan sukuhuvila Villingissä tuli 1970-luvun alussa Pohtolan perheen rakastetuksi kesäkodiksi. Se oli Mikollekin tärkeä paikka maailmassa. Viime talvena sairauden edetessä uhkaavasti hänellä oli yksi toivomus yli muiden: nähdä vielä Villingin yksi kevät ja kesä. Tuo toivomus – ehkä rukouskin – toteutui.

Mikon arvokasta elämäntyötä Suomen hyväksi sopivat kuvaamaan nämä Veteraanin rukous -lulun säkeet:

Kaiken sen, minkä matkalla aikaan sain, annan lastemme lapsille lahjanain.

Mikko Pohtolasta lisää: www.klubi.fi/pohtola

SÄÄTIÖSTÄ JA SUOMEN KANSAN SÄHKÖISESTÄ MUISTISTA

Taustaa

Helsingin Suomalainen Klubi perustettiin 1876 kohentamaan valtaväestön asemaa ruotsinkielisen virkamieskunnan dominoimassa Venäjän Suurruhtinaskunnassa. Klubin alkupe- räinen nimi oli "Luku- ja Konversationsi Klubi Helsingissä. 1800-luvulla klubilaiset olivat merkittävällä tavalla mukana perustettaessa suomenkielisiä kulttuurilaitoksia, opetusta sekä yrityksiä. Tuon ajan klubilaiset perustivat käydyin konversationsin pohjalta Kansallisteatterin, Otavan, KOP:n ja Pohjolan sekä olivat ideoimassa suomenkielistä koulu- ja yliopisto-opetusta.

■ ■ Klubin toiminta perustuu tänäänkin samaan aatemaailmaan. Osoituksena siitä, että Klubin myöhemmätkin polvet ovat osanneet - perustajien tavoin - katsoa tulevaisuuteen on se, että Klubi ensimmäisten joukossa varasi .fi -päätteisiä verkkotunnuksia ja Klubin nettisivut julkaistiin jo vuonna 1995. Tällöin myös alettiin suunnitella kaikille avoimia palveluja vielä varsin uudessa ja tuntemattomassa internet-maailmassa.

Yleishyödyllisenä yhteisönä Klubi ylläpitää ja kehittää ainutlaatuista historiallista internet-sivustoa Suomen Kansan Sähköistä Muistia (SKSM), joka on vuonna 2000 rekisteröity tavaramerkki. Sen tavoitteena on koota ja jakaa tietoisuutta

Klubin arvomaailmaan sopivista suomalaisista suurmiehistä ja suomalaisista saavutuksista sähköisen julkaisu- ja toiminnan avulla. Kohderyhmänä ovat ensisijaisesti nuoremmat suomalaiset ikäpolvet, joilla ei ole aikaletietoa suurmiestemme saavutuksista sekä ulkomaalaiset Suomesta tai näistä suurmiehistä kiinnostuneet kohderyhmä.

Klubin perustaman ja syksyllä rekisteröimän säätiön eräänä tarkoituksena on rahoittaa SKSM:n laajentamista ja kehittämistä. Säätiön perustaminen osoitautui välttämättömäksi, lahjoitusvarojen saamiseksi. Säätiö mahdollistaa sen, että sille tehty lahjoitus on tuloverolain 57§ perusteella vähennettävissä lahjoituksen tehneen yhteisön tulosta verotuksessa.

SUOMEN KANSAN SÄHKÖINEN MUISTI

Ensimmäisenä hankkeena toteutettiin sukututkijoita ja sukujuuriltaan karjalaisia palveleva tietokanta, jossa on karjalaisien sodissa kaatuneiden yhteensä noin 12.500 henkilön nimet ja tiedot.

Sivuston kehittäminen jatkui Klubin toteuttaessa Mannerheim- sivuston (HYPERLINK "<http://www.mannerheim.fi/>" <http://www.mannerheim.fi/>) vuonna 1998. Tuohon aikaan hanke oli mittava, kun otetaan huomioon, että se toteutettiin valtaosin vapaaehtoisvoimin. Sivustolla on 300 sivua ja noin 1000 kuvaa.

SÄÄTIÖSTÄ JA SUOMEN KANSAN SÄHKÖISESTÄ MUISTISTA

Myöhemmin sivuista tehtiin myös CD ROM, jota jaettiin veloitusetta 15.000 kappaletta kouluihin, museoihin, ulkomaan edustustoihin, varuskuntiin ja monein muihin kohteisiin. Myöhemmin sivusto käännettiin ruotsiksi, englanniksi, saksaksi, ranskaksi ja venäjäksi.

Jean Sibeliusta käsittelevä sivusto www.sibelius.fi) on tähän mennessä laajin sivusto ja haastavin, sillä sekin toteutettiin valtaosin vapaaehtoisvoimin ja kotimaisten yhteistyötahojen lisäksi toteutukseen osallistui ruotsalaisia, tanskalaisia ja saksalaisia kumppaneita. Sivusto sisältää tekstin ja kuvien lisäksi myös laajan musiikki-osion, josta osa oli ennen julkaisematonta. Työn mahdollisti se, että Jean Sibeliuksen oikeudenomistajat sekä osallistuneet tahot luovuttivat käyttöön alkuperäismateriaalia veloitusetta.

Sivusto oli valmistuttuaan selkeästi suurin yksittäisestä säveltäjästä tehty internetesitys maailmassa. Sisältö käsittää painettuna noin 1400 sivua, satoja valokuvia ja koko Yleisradion Sibeliusta käsittelevän elokuvamateriaalin. Musiikinäytteiden ja partituurin yhdistämiseen on käytetty ainutlaatuista esitystekniikkaa.

Klubin ylläpitämille suomalaisuutta vaaliville sivustoille tehtävät käynnit näyttävät vakiintuneen kuukausittain noin 100.000 käyntiin. Sivustojen laatu on laajalti tunnustettu ja käytetäänpä osaa sivustoistamme tieteellisten julkaisujen lähdeaineistoina, jopa väitöskirjatasolla. Käyntejä on Suomen lisäksi yli viidestä-

kymmenestä maasta kaikista maanosista. Todettakoon, että monet tahot, joiden joukossa BBC ja Yhdysvaltain ulkoministeriö ovat pyytäneet luvan käyttää sivustoilla olevaa aineistoa.

ARVO YLPÖSTÄ JA HÄNEN ELÄMÄNTYÖSTÄÄN SEURAAVA SKSM:N LAAJENNUS

Arkkiaatri Arvo Ylpön syntymän 120-vuotisjuhlan kunniaksi Klubi käynnisti laajan multimediahankkeen Ylpön ja hänen elämäntyönsä esittelemiseksi nykyisille ja tuleville sukupolville. Hankkeen kohderyhmänä ovat erityisesti lukiolaiset ja opiskelijat.

Arvo Ylppö on yhä maailmanlaajuisesti yksi eniten lainatuista suomalaisista tiedemiehistä. Hän oli lastentautiopin professori, keskostutkimuksen kansainvälinen uranuurtaja ja suomalaisen neuvolajärjestelmän isä, jolle myönnettiin arkkiaatrin arvo jo vuonna 1952. Hänen elämäntyönsä kantaa edelleen hedelmää esimerkiksi useissa terveysalan kehitysyhteistyöhankkeissa.

Helsingin Suomalaiselle Klubille Arvo Ylppö oli läheinen henkilö ja klubi merkittävä rentoutumispaikka Ylpölle. Hänen, yhteensä yli puoli vuosisataa kestänyt aktiivinen jäsenyys palkittiin kunniajäsenyydellä vuonna 1982. Vielä yli 100-vuotiaana hän pelasi kaveriporukassaan klubilla skruuvia, jonka hän sanoi pitävän mielen ja aivot vireänä. Klubin Ylppö-kabinetti on yhä klubin skruuvinpelaajin pyhättö.

Ylppö oli aikansa ikoni ja nykypolvillekin pitkäikäisyyden ja iloisen, mutta terveen elämän symboli. Lääketieteellisen työn lisäksi hänellä oli merkittävä rooli myös järjestöelämässä. Hän toimi mm. Mannerheimin Lastensuojeluliiton puheenjohtajana neljän vuosikymmenen ajan ja elinkeinoelämän vaikuttajana Lääketehdas Orionin hallintoelimissä liki viisikymmentä vuotta. Arvo Ylppö kuoli 104-vuotiaana tammikuussa 1992.

SKSM:n ”suomalaisuus-puussa” Ylpön sivusto avaa kansanterveyden ja lääketieteen oksan sivusto toteutetaan Ylpön suvun suostumuksella. Hanke kestää 2-3 vuotta ja se rahoitetaan hankkeeseen osallistuvien yhteisöjen lahjoituksin ja yksityisin lahjoituksin. YLE tukee hanketta auttamalla arkistoissa olevan Ylppöä käsittelevän ääni- ja filmimateriaalin valitsemisessa ja antamalla valitun YLE:n omistaman materiaalin veloitusetta sivuston käyttöön. Lisäksi YLE neuvoo toteutuksen teknisessä suunnittelussa.

Arkkiaatri Risto Pelkonen on lupautunut hankkeen suojelijaksi ja Helsingin Yliopiston entinen rehtori ja kansleri Risto Ihamuotila hankkeen neuvottelukunnan puheenjohtajaksi. Hankkeen projektipäällikkönä toimii allekirjoittanut.

Arvo Ylpön elämää ja elämän työtä arvostavat klubiveljet voivat tukea hanketta lahjoittamalla sopivaksi katsomansa summan Helsingin Suomalaisen Klubin Säätiöön perustettuun Arvo Ylppö-rahastoon (Nordea 174530-46013, Ylppörahasto).

Mikko Pohtolalle nimikkorahasto Klubin Säätiöön

Klubin säätiön hallitus perusti kunnia-puheenjohtajamme klubille esittämän viimeisen toiveen mukaisesti hänelle nimikkorahaston. Rahaston tarkoituksena on Mikko Pohtolan elämäntyölle tärkeän suomen kielen ja sen käytön edistämisen tukemalla siihen liittyvää tutkimus-, julkaisu- ja koulutustoimintaa. Rahasto voi jakaa ”Mikko Pohtola palkinnon” sellaiselle journalistille tai mielipidevaikuttajalle, jonka katsotaan kirjoituksissaan käyttäneen suomen kieltä erityisen esimerkillisesti ja luovasti tai toiminnallaan vaikuttaneen merkittävästi suomenkielen tai suomalaisuuden aseman kohentumiseen.

Lisäksi rahasto voi järjestää lukiolaisille ja/tai opiskelijoille suomalaisuutta ja/tai suomenhistoriaa käsittelevän ”Mikko Pohtola kirjoituskilpailun” ja palkita kilpailun parhaat kilpailun sääntöjen mukaan. Alustavasti onkin jo keskusteltu lukiolaisille järjestettävän valtakunnallisen kirjoituskilpailun järjestämisestä Opetushallituksen edustajien kanssa.

Mikko Pohtolan arvoja arvostavat klubiveljet voivat tukea Klubin hankkeita lahjoittamalla sopivaksi katsomansa summan Helsingin Suomalaisen Klubin Säätiöön perustettuun Mikko Pohtola-rahastoon (Nordea 174530-46013, Poh-tolarahasto).

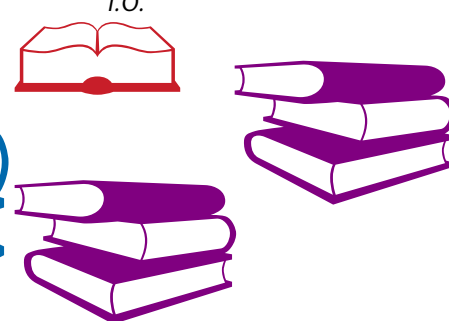
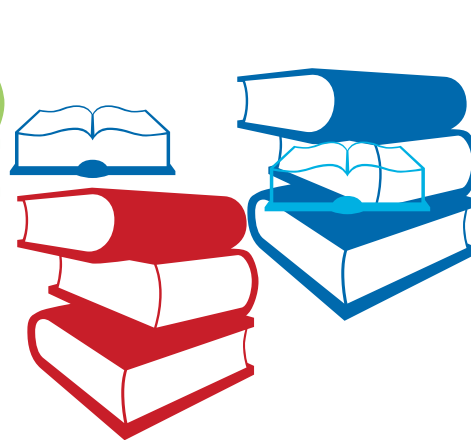
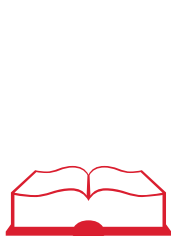
KIRJASTON KUULUMISIA

Kirjaston kirjakokoelmat ovat menneen syksyn aikana saaneet täydennystä peräti 28 kirjan voimalla. Suurin osa kirjoista on saatu kustantajan/kirjoittajan lahjoituksena. Joitakin teoksia on myös hankittu ostoina. Kiitämme teosten lahjoittajia ja lupaamme, että kirjoista pidetään hyvää huolta niin klubiveljien kuin kirjaston työryhmänkin taholta. Näin monen kirjan luetteleminen tässä yhteydessä ei ole mahdollista, mutta kirjastossa on nähtävissä kirjaluettelo koodeineen, joiden avulla hyllystä on helppo etsiä kyseinen teos. Osa näistä kirjoista on myös esillä hyllystön edessä olevalla pöydällä. Oheisena lyhyet kuvaukset kahdesta teoksesta. Tervetuloa tutustumaan! Ja muistathan, että klubimme kirjastosta ei voi lainata kirjoja.

■ ■ Suomalaisen arjen historia. Modernin Suomen synty. Osa nro 3. Päätoimittaja dosentti Kai Häggman. Weilin & Göös 2007.

Savupirttien Suomesta 30-luvun lopulle kohdistettu runsaasti kuvitettu 15 kirjoittajan suurteos kävisi rikkaan sisältönsä johdosta vaikka kansalaisen peruslukemistoksi. Vanhemmat meistä saattavat itsekin muistaa kirjassa kuvattuja ajanjaksoja omin kokemuksin maustettuina. Nälkävuosien ja toisen maailmansodan välinen aika oli suomalaisessa yhteiskunnassa suurten muutosten aikaa. Kansakunta loi nahkansa uuteen elämään. Kirja antaa miltei päälle viiteellisesti, mukaansa tempaavalla tavalla tietoa siitä, mistä nykyinen hyvinvointivaltiomme on imenyt kasvuvoimansa.

.K.L-i

I.O.

KIRJA

■ ■ Suomen kansallisbiografia 1 – 10. Päätoimittaja professori Matti Klinge. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 2003 – 2007.

Vuosina 1927 – 1934 ilmestynyt Kansallinen elämäkerrasto I – V sai odottaa kauan teosta, joka voitaisiin nimetä sen seuraajaksi. Yrityksiä tiettävästi on ollut muutama, mutta ne kariutuivat jäntevän johdon puutteeseen ja aikataulusta tinkimiseen. Kansallisbiografialla oli siis kartettavat esimerkkinsä. Päätoimittaja Matti Klingen alaisuudessa työskenteli kolme toimitusta, joilla kullakin oli oma päätoimittajansa ja vastuualueensa. Toimittajia oli kaikkiaan kolmisenkymmentä. He ehdottivat ja hankkivat kirjoittajat, joita kertyi kaikkiaan noin 700. Kunkin kirjoittajan kanssa sovittiin artikkelin pituus ja noudatettava aikataulu, josta pidettiin kiinni.

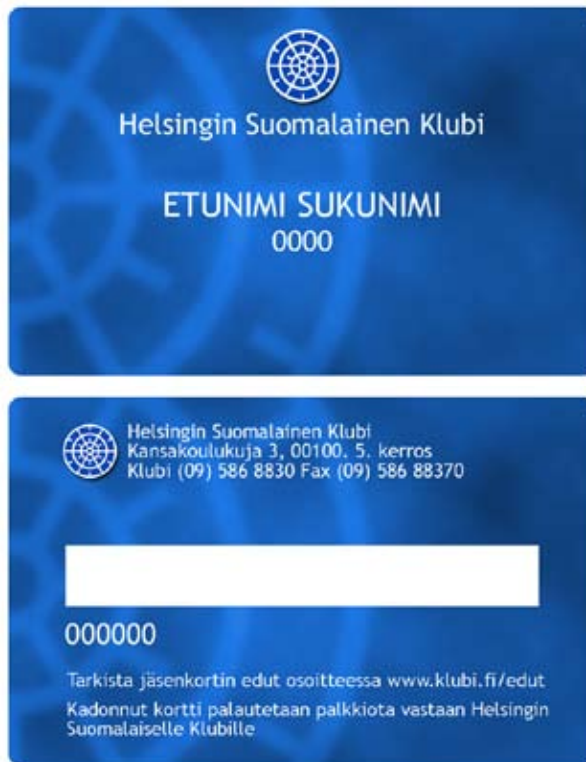
Suomen kansallisbiografian kymmenessä osassa on noin 6000 elämäkerrata. Niiden laajuus vaihtelee, taso tietysti myös. Joukossa on paljon kirjoittajien omaan tutkimustyöhön perustuvia artikkeleita mutta myös sellaisia, jotka ovat luettelonomaisia ilman persoonallista otetta. Mukana on suuri joukko nykyään eläviäkin kansalaisiamme. Suomalaisen yhteiskunnan piirit ovat niin pienet, että kaverin ja joskus sukulaisenkin kirjoittama elämäkerta on tullut mukaan. Jokaisen artikkelin alussa on lyhyt koonnos kuvattavan henkilön elämäntyöstä, sen jälkeen varsinainen artikkeli, jonka lopuksi annetaan perhe- ja lähdetiedot. Alun koonnos on luettavissa ilmaiseksi verkossa, mutta kokonaisten artikkeleiden lukemisesta on maksettava. – Kannattaa siis lukea Kansallisbiografiaa oman klubimme kirjastossa!

JÄSENKORTTI KLUBILAISILLE HELMIKUUSSA

■ ■ Helmikuussa ilmestyvän jäsenluettelon mukana postitetaan kaikille klubilaisille jäsenkortti. Se on tyypiltään huipumoderni ns. RFID- kortti. Tekniikka on sama kuin HKL:n ja YTV:n bussikorteissa. Siinä ei ole ulkopuolelle näkyvää sirua vaan se on upotettu kortin sisään. Kortinlukija esimerkiksi Klubin ravintolassa tunnistaa kortin vain sitä lukijalle näytettävässä kuten busseissaakin. Korttiin voidaan ladata useita eri sovelluksia. Korttiin voidaan tulevaisuudessa esimerkiksi ladata arvoa, jolla voi ravintolassa maksaa vaikkapa kantapöytälounaita. Lisäksi korttia voidaan tulevaisuudessa käyttää avaimena, jolla pääsee vain klubilaisille tarkoitettuihin tiloihin kuten klubihuoneeseen, kirjastoon ja saunatiloihin alakerrassa. Kortilla on lisäksi paljon muita mahdollisuuksia, joita parhaillaan kartoitetaan.

Korttiin painetaan kunkin jäsenen jäsen-

numero. Mukana tulee myös salasana, jota käytetään hyväksi erilaisiin sähköisiin palveluihin verkossa. Kortin tultua voit itse päivittää tietojasi netin kautta. Sähköpostiosoitteethan muuttuvat usein esimerkiksi työpaikan vaihtuessa tai eläkkeelle siirryttäessä. Jäsenluettelossa ilmestyvät kuvat voi myös lähettää

verkon kautta näillä tunnuksilla. Klubi kerää myös ajantasaista tietoa klubilaisen harrastuksista, jotta tilaisuuksista tiedottaminen voidaan kohdistaa paremmin. Nämä tunnukset ovat jatkossa hyvin tarpeellisia koska paperiset jäsentiedotteet liitetään osaksi neljä kertaa vuodessa ilmestyvää lehteä. Elokuun alun jäsentiedote lähetetään kuitenkin kirjeenä kaikille kuten ennenkin.

ETUJA KLUBILAISILLE

Kortin kääntöpuolelle painetaan nettiosoite (HYPERLINK "<http://www.klubi.fi/edut>" www.klubi.fi/edut), josta voidaan katsoa ne yritykset ja organisaatiot, jotka tarjoavat jäsenistölle etuja. Edut voivat olla esimerkiksi alennuksia tietyistä tuotteista ja palveluksista. Klubi kerää nyt tarjouksia yrityksiltä, jotka ovat kiinnostuneita lähestymään klubilaisia erikoiseduilla. Lisätietoa saa allekirjoittaneelta. Meitähän on jo yli 2500 ja tälle suurelle joukolle kannattaa varmasti tarjota palveluksia ja tuotteita.

Lisätietoa:

Leif Eklöf
webmaster
webmaster@klubi.fi
050-5250921

METSÄSTYSTUTKINTO

Klubi järjestää metsästystutkintoon tähtäävän kurssin vuonna 2008. Kurssi käsittää 4 kolmen tunnin jaksoa. Viimeisellä jaksolla suoritetaan kirjallinen koe. Kurssilla tarvitaan "Metsästyksen opas" -kirja. Kirja on ostettavissa ensimmäisellä oppitunnilla á 30 euroa. Kouluttajana ja tutkinnon vastaanottajana toimii Metsästäjäin Keskusjärjestön viestintäpäällikkö Klaus Ekman.

Kurssin hinta on n. 50 euroa. Kurssin osallistujamäärä on 15 henkilöä. Kurssimaksu maksetaan ensimmäisellä tunnilla. Ilmoittautumiset klubimestareille.

Kurssiajat ovat:

tiistai 12.02. klo 17

tiistai 19.02. klo 17

torstai 13.03. klo 17

tiistai 18.03. klo 17 (koe)

HELSINGIN SUOMALAISEN KLUBIN MOOTTORIPYÖRÄKERHO

Tiistaina 15.1.2008 kokoontuvat Klubilla moottoripyöräilystä kiinnostuneet. Tarkoituksena on suunnitella kevään ohjelmaa. Kehitteillä on turvallisen ajonkurssi helmikuussa.

Maaliskuun ohjelmassa on Enduro-safari ja rata-ajopäivä huhtikuussa.

Huhtikuussa on myös Iron Butt- ajo.

Lisätietoja foorumilla www.klubi.biz/foorum

Teppo Oranne ja Hannu Vahtio

KLUBIVELJET KALASSA GRANÖSSÄ 24.9.2007

Kuudetta kertaa saimme nauttia Enska Mäntylän vieraanvaraisuudesta mainiossa Granön kalastustukikohdassa Sipoossa. Harmaan lämpimän syyspäivän saattamana

■ ■ kaksitoista innokasta kalastajaa veneili aamuyhdekseltä Sipoon Karhusaaresta läheiselle kalastusalueelle.

Käskynjaossa tukikohtamme rantalaiturilla isäntämme antoi tarvittavat ohjeet kalastusalueesta ja varoitteli veneenkuljettajia salakavalista karikoista. Kilvoittelu klubin kalakuninkaan tittelistä oli valmis alkamaan. Perinteisesti kilpailu on toteutettu heittokalastuksena joko maalta tai veneestä. Tällä kertaa ohjeita annettaessa sana heittokalastus jäi mainitsematta ja se myös tuotti suurimman yllätyksen.

Vajaan kolmen tunnin ahkeran uusrastuksen jälkeen saatoimme rannassa todeta Ahdin olleen kitsaan, mutta saalista toki saatiin isojen haukien loistaessa poissaolollaan. Vain yksi rapiat puolitoistakiloinen hauenvonkaleen alku oli Laurilan Jusan haavissa muiden voivotellessa ottien puutetta. Yllätykseksi muodostuikin ainoiden onkimiesten Eklöfin Lefan ja Pitkäsen Weijon mainio ahven ja särkisaalis. Ämpärillisestä kaloja poimittiin ylös yli viisisataa grammaa painava Lefan onkima komea ahven. Kuluvan vuoden klubin kalakuninkaaksi julistettiin Leif Eklöf, joka suisti edellisen kolminkertaisen kalakuninkaan Otto Kuojärven vallasta.

Isäntämme tarjoaman ja pitkäaikaisen ystävämme limnologi Kari Nybergin valmistaman maittavan lohisopan jälkeen siirryimme kalastuspäivämme toiseen vaiheeseen, kalankäsittelyyn. Kari Nybergin opastuksella saimme jälleen kerran maamme parasta opetusta. Saatoimme myös todeta, että särki ja salakka voidaan fileroida. Karin taidokas ja hyväällä huumorilla höystetty demonstraatio videoitiin. Videosta tehtyyn dvd-levyyneen voi tutustua klubimme kirjastossa. Opetusvaiheen jälkeen kaikilla oli mahdollisuus kalankäsittelyn harjoitteluun Karin opastuksella.

Lämpimät kiitokset Enska ja Kari mukavasta ja opettavaisesta kalastuspäivästä kanssanne. Kiitokset myös venemiehille tärkeästä avusta retkemme onnistumiseksi.

Erkki Tulppala

Jusa Laurina ja hänen kilpailun suurin haukensa

Märän kelin golfmestaruuskisat

Tämänvuotinen Klubin golfmestaruuskisa käytiin kosteissa olosuhteissa.

■ ■ 22.8 Kilpailupäivän aamuna sää näytti hyvältä. Talissa ja Masterissa startit saivat lähettää ryhmiä liikkeelle aurinkoisessa kelissä. Mutta sitä iloa kesti vain pari tuntia. Sääennustuksen mukaisesti taivas alkoi synketa, ja vettä sataa. Ei sade ole golfissa este, pikemminkin haaste. Mutta kun sateen lisäksi alkaa ukkonen jyristä, muuttuu tilanne. Golfmaila toimii avoimella kentällä erinomaisena ukkosenjohdattimena, ja kun alkaa salamoida tarpeeksi lähellä, on kisa keskeytettävä. Ja nyt rupesi paukkumaan lähellä ja kovaa. Ukkonen raivosi kenttien päällä täydellä voimalla. Espoossa ja Helsingissä meni sähkökät tuhansista talouksista, ja jopa valtakunnallinen televisiolähetykset katkesi.

Ukkosen voimaa ihmeteltäessä todettiin myös vettä tulevan yli kentän sietokyvyn. Kisa piti keskeyttää. Pohjolan Maljan 37-vuotisessa historiassa näin kävi ensimmäisen kerran.

Uusi kilpailupäivä Masterissa 17.9

17.9 aamulla kilpailijajoukko oli hieman kutistunut. 120 pelaajaa saapui uuteen yritykseen. Vettäkin taas satoi, muttei sentään ukkostonut. Runsaiden sateiden takia kentät olivat monin paikoin lätäköillä. Märällä kelillä kuitenkin pelimie-

het erottuivat joukosta.

Teemu Laakso oli omaa luokkaansa Klubin golfmestaruustaistossa pelaten tuloksen 85 scr. Seuraavaksi tullut Ilkka Kiviharju löi viisi lyöntiä enemmän.

A-sarjassa vanha konkari Lauri Pajari näytti nuoremmille mallia miten pelataan kun pallo ei rullii. Hän voitti A-sarjan lisäksi veteraanien Karhunkynnen vuodeksi hyllyynsä.

B-sarjan tiukan taistelun paras oli Kari Rinne.

Summa Summarum

Tämän vuoden kisa oli lähellä jäädä väliin. 36 perättäisen vuoden mestaruuskisasarja oli vaarassa katketa. Onneksi Master Golf joviaalisti antoi molemmat kentät uusintapäivän kilpailun käyttöön. Tulevaisuudessa säät voivat muuttua aina vaan arvaamattommiksi. Vaikka siihen ei tarvitsekaan vielä tottua, pitää siihen alkaa varautua.

Pelaajat ymmärsivät hyvin tilanteen, ja uusintapäivään tulivat kaikki, jotka pystyivät. Lähes kaikilla esteen ilmoitaneilla oli syynä joko sairaustapaus tai ulkomaan matka. Tämä osoittaa oikeaa golfarihengeä.

Palkintosponsoreita haluamme kiittää. Vuodesta toiseen he jaksavat täyttää runsailla palkinnoilla pöydän. Heidän ansiostaan kilpailumaksu pysyy kohtuullisena.

Klubin golfkilpailutoimikunnan puolesta
Jusa Laurila

golf

Voittajat:

Klubin golfmestari:
Teemu Laakso 85 l.

A-sarja:
Lauri Pajari 32 p.

B-sarja:
Kari Rinne 33 p.

Veteraani-sarja:
Lauri Pajari 32 p.

golf

Muut tulokset: www.klubi.fi/golf

POHJOLAN MALJA since 1971

HELSINGIN SUOMALAISEN KLUBIN GOLFMESTARUUSKILPAILU 16.11.2007

Voittajat 1971 - 2007

	Klubin Gmestari. 2005>pytty ikuisesti kiertävä	A-sarja I. 1971-1975 II. 1975-	B-sarja 1987>pytty ikuisesti kiertävä	Veteraani-sarja 1995>pytty ikuisesti kiertävä
Vuosi				
1971	Erkki Ikonen	Erkki Ikonen		
1972	Pauli Paaermaa	Pauli Paaermaa		
1973	Pauli Paaermaa	Pauli Paaermaa		
1974	Veikko Linnaluoto	Veikko Linnaluoto		
1975	Pauli Paaermaa	Pauli Paaermaa		
1976	Kari Halonen	Kari Halonen		
1977	Henrik Vartiainen	Henrik Vartiainen		
1978	Olavi Saikku	Olavi Saikku		
1979	Seppo Soratie	Seppo Soratie		
1980	Pauli Paaermaa	Pauli Paaermaa		
1981	Ari Huttunen	Ari Huttunen		
1982	Kauko Salovaara	Kauko Salovaara		
1983	Aimo Näräkkä	Aimo Näräkkä		
1984	Eeles Landström	Eeles Landström		
1985	Veikko Linnaluoto	Veikko Linnaluoto		
1986	Pauli Paaermaa	Pauli Paaermaa		
1987	Yrjö Niskanen	Yrjö Niskanen	Matti Hilden	
1988	Leo Ruohonen	Leo Ruohonen	Juha Heikkilä	
1989	Tom Johansson	Tom Johansson	Sebastian Henn	
1990	Jens Stormbom	Jens Stormbom	Esko Jantunen	
1991	Henrik Vartiainen	Henrik Vartiainen	Ilmo Suikki	
1992	Risto Toivola	Risto Toivola	Eino Koivukangas	
1993	Arto Tamminen	Arto Tamminen	Heikki Aito	
1994	Kari Laitinen	Kari Laitinen	Arto Salminen	
1995	Juhani Vartiainen	Juhani Vartiainen	Seppo Terämaa	Pauli Paaermaa
1996	Juhani Moisander	Juhani Moisander	Kyösti Kuusilaakso	Henrik Vartiainen
1997	Juhani Moisander	Juhani Moisander	Jarmo Pekkala	Reino Vuola
1998	Seppo Saario	Seppo Saario	Jussi Neste	Eino Papinniemi
1999	Riza Bedretin	Riza Bedretin	Ahti Mustonen	Juhani Moisander
2000	Janne Altonen	Janne Altonen	Nisse Wasenius	Olli Seppälä
2001	Jussi Papinniemi	Jussi Papinniemi	Kari Suvanne	Olli Siltari
2002	Janne Janhonen	Janne Janhonen	Antti Mattila	Eero Lehmusvuo
2003	Janne Altonen	Janne Altonen	Veijo Blom	Juhani Moisander
2004	Rauli Askolin	Rauli Askolin	Juhani Korpikallio	Juhani Moisander
2005	Janne Altonen	Antero Virtanen	Raimo Suomalainen	Antero Virtanen
2006	Janne Altonen	Heikki Pitkänen	Raimo Suomalainen	Juhani Ryhänen
2007	Teemu Laakso	Lauri Pajari	Kari Rinne	Lauri Pajari

Kiinan suurlähettiläs Ma Keqingin Klubillamme:

Kiina on suurten muutosten tiellä

Klubin ulkopoliitiikkaillansa 27.9. 2007 esiintyi harvinainen vieras harvinaisella tavalla. Kiinan suurlähettiläs, rouva Ma piti mielenkiintoisen esityksensä suomeksi. Esityksen jälkeen käydyssä keskustelussa hän ei välttynyt klubiveljien hankaliltakaan kysymyksiltä Tiibetin tai Myanmarin tilanteista tai Kiinan ympäristöongelmista. Suurlähettiläs Ma'n esitys ja vastaukset antoivat vaikutuksen, että Kiina on suurten muutosten tiellä.

■ Lehtemme julkaisee suurlähettiläs Ma'n esitelmän lyhennettynä kahdessa osassa. Tässä numerossa käsitellään Kiinan taloutta ja sisäistä kehitystä. Numerossa 1/08 ovat vuorossa Kiinan ulkopoliitiikka ja Pekingin olympiakisat. Artikkelit on kokonaisuutena netissä Klubin jäsenivuilla. Väliotsikot ovat toimituksen.

Uudistuspolitiikan tuloksia

1970-luvun lopusta Kiinassa harjoitettu avautumis- ja uudistuspolitiikka on tuottanut taloudessa ja yhteiskunnan kehityksessä merkittäviä tuloksia. Vuodesta 1978 vuoteen 2006 maan BKT:n vuotuinen kasvu on ollut lähes 10 %. Ulkomaankauppavolyymi on noussut 20 miljardista dollarista 1760 miljardiin dollariin. Kaupungeissa ja maaseudulla olevien asukkaiden keskimääräinen kulutustaso on kasvanut yli nelinkertaiseksi. Köyhyysrajan alapuolella olevien maanviljelijöiden määrä on supistunut 250 miljoonasta 20 miljoonaan.

Talous tänään

Kiinan talousnäkyvät ovat pääasiallisesti hyvät. Vuoden 2007 alkupuoliskon kasvu oli 11 %. Maataloudessa saatiin hyvä sato lukuisista luonnonkatastrofeista huolimatta. Talouden tehokkuus on parannut ja yritysten voitot kasvaneet.

Valtion tulot ovat kasvaneet 30 %. Sekä kaupungeissa että maaseudulla ihmisten toimeentulon parantuminen on lisännyt kulutuskysyntää. Kulutustavaroiden vähittäismyynti kasvoi 15 % viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Ulkomaankauppa ja taloudellinen yhteistyö kehittyi vakaasti. Vienti lisääntyi 27 % ja tuonti 18 %. Ulkomaiset suorat investoinnit kasvoivat 12 %.

Kiinan haasteet

Vaikka ensimmäisiä tuloksia energiansäästöohjelmissa ja päästöjen vähennyksessä on jo saatu aikaan, säilyvät ympäristökysymykset keskeisinä Kiinan haasteina.

Talouden suurena ongelmana on, että investoinnit ovat pysyneet jo pitkään korkealla tasolla ja ne lisääntyivät edelleen liian nopeasti. Tämän vuoden alkupuoliskolla investoinnit kasvoivat 26 % ja investointien osuus BKT:sta on jopa 52 %. Toisena haasteena on, että lainoja on laskettu liikkeelle liian paljon. Kolmanneksi, ulkomaankaupan ylijäämä on liian suuri. Tämän vuoden alkupuoliskolla ylijäämä on 112 miljardia dollaria, 83 % enemmän kuin viime vuoden vastaavana ajanjaksona. Neljäntenä haasteena on rajoittaa kuluttajahintojen nousua. Tämän vuoden alkupuoliskolla kasvu oli yli kolme prosenttia, eli noin kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin vastaavana ai-

kana viime vuonna, ja kasvu jatkuu.

Ympäristö- ja talousongelmien taustalla on se, ettei talouden toimintamallia ja ihmisten käyttäytymismalleja ole saatu muuttamaan perusteellisesti. Talouden rakenne ei ole järkevä, vaan järjestelmissä ja mekanismeissa on vielä paljon kehitettävää.

Ongelmiin haetaan ratkaisuja

Ongelmien ratkaisemiseksi Kiinan hallitus on ryhtynyt toimiin ja tulee vahvistamaan makrotaloudellista sääntelyä talouden kehityksen vakauttamiseksi ja suurten vaihtelujen välttämiseksi. Tärkeimpänä toimenpiteenä on talouden ylikuumenemisen välttäminen ja rahamarkkinoiden riskin ehkäisy. Muina toimenpiteinä on ulkomaankaupan rakenteen muuttaminen ja ylijäämän supistaminen, hintatason liian nopean kasvun kurissapito ja inflaation pienentäminen sekä energian säästön ja päästöjen vähentämisen tehostaminen. Kiina tulee nopeuttamaan talouden rakennemuutosta edistääkseen energian säästöä ja päästöjen vähennystä aikaansaadakseen kansantalouden suotuisan kehityksen ja yhteiskunnan harmonian.

Kiinan hallitus julkisti viime toukuussa ensimmäisen ilmastomuutosta koskevan valtio-ohjelman. Siinä määrättiin mm., että vuoteen 2010 mennessä BKT-yksikön energiakulutusta tulee vä-

Kiina tulee nopeuttamaan talouden rakennemuutosta edistääkseen energian säästöä ja päästöjen vähennystä aikaansaadakseen kansantalouden suotuisan kehityksen ja yhteiskunnan harmonian.

hentää 20 %, rikki- ja hiilidioksidipäästöjen tulee laskea 10 % vuoden 2005 tasosta sekä typpidioksidipäästöjen säilyä vuoden 2005 tasolla. Metsäpinta-alaan koko pinta-alasta pyritään kasvatamaan 20%:iin. Näiden vaativien tavoitteiden saavuttamiseksi Kiinan hallitus tulee vahvistamaan tulosvastuujärjestelmää asettamalla energian säästön ja päästön vähennyksen paikallisten johtajien työsuoritusarvioinnin tärkeäksi kriteeriksi. Kiina tulee laajentamaan kehittyneen energiasäästöteknologian käyttöä, korvaa takapajuisia tuotantokapasiteettia kehittyneellä kapasiteetilla. Tänä vuonna Kiina sulkee kaikki alle 10 000 megawatin lämpövoimalat ja lakkauttaa 30 miljoonaa tonnia takapajuisia raudan tuotantokapasiteettia sekä 35 miljoonaa tonnia teräksen tuotantokapasiteettia. Yritykset tulevat esittämään pääroolia energian säästössä ja päästön vähennyksessä. Hallitus käyttää taloudellisia kannustuskeinoja asian edistämiseksi. Kiinan hallitus tulee järjestämään määrärahoja energiansäästön tähtävään teknologian kehittämiseen sekä uusiutuvan energian kehittämiseen, teollisuuden jäteveden käsittelyyn sekä ympäristövalvonnan tehostamiseen. Kiinan hallitus edistää energiasäästöjä mm siten, että tänä vuonna keskushallituksen virastoissa vaihdetaan kaikki tavalliset hehkulamput energiaa

säästäviksi lampuiksi. Kiinan hallitus mobilisoi koko yhteiskunnan mukaan käynnistämällä syyskuun 1. päivänä valtakunnallisen energian säästön ja päästön vähennyksen kampanjan.

Kiina ei ole sitoutunut päästöjen vähentämisen määrälliseen tavoitteeseen YK:n ilmastomuutosta koskevassa puitesopimuksessa ja Kioton pöytäkirjassa määritetyn periaatteen mukaan, sillä Kiinan kasvihuonekaasupäästöt henkeä kohden ovat vain kolmasosa kehittyneiden maiden päästöistä. Sen sijaan Kiina on halukas kantamaan omaa vastuuta.

Puolueen 17. edustajakokouksen päätösten ennakoitua

Kiinan kommunistisen puolueen 17. valtakunnallinen edustajakokous lokakuussa tulee päättämään Kiinan tulevaisuuden kehitystä koskevista tärkeistä strategisista suuntaviivoista. Kiina jatkaa kiinalaista sosialismia tietä, pitää kiinni ajattelun vapauttamisesta sekä uudistus- ja avautumisen politiikasta, tieteellisestä kehityskonseptista, harmonisen yhteiskunnan rakentamisesta tavoitteena vauraan yhteiskunnan kaikenpuolinen rakentaminen vuoteen 2020 mennessä.

Jatkuu kevään ohjelman jälkeen

Kevään 2008 OHJELMA

Joihinkin tilaisuuksiin edellytetään tai suositellaan ennakkoan ilmoittautumista. Tämä tapahtuu Klubin nettisivuston hovimestarisovelluksen kautta tai sähköpostitse osoitteeseen klubimestari@klubi.fi tai (mieluiten lounasajan ulkopuolella) puhelimitse (09) 586 8830. Erikseen on mainittu ilmoittautumisesta Klubin ravintolan myyntiin.

Tammikuu

10.1. (to) 19.00. Mikko Pohtola ja Suomen Kuvalehti. Paneelissa päätoimittaja Tapani Ruokanen ja toimittaja Risto Lindstedt. Isäntänä Olli Alho. Ruokabuffet 17.30-19.00. Suositellaan ilmoittautumista.

14.1. (ma) 19.00. Kirjailta (avec). Eero Elfengren ja Eeva Tammi esittelevät toimittamaansa kirjaa "Viipuri 1944. Miksi Viipuri menetettiin?" (WSOY 2007). Isäntänä Veikko Sonninen. Ruokabuffet 17.30-19.00. Suositellaan ilmoittautumista.

14.1. (ma) 16.00. Biljardin kuukausikisa

15.1. (ti) 11.30. Lounasvieras, ylipormestari Jussi Pajunen: Helsingin metropolialueen menestyminen kansainvälisissä haasteissa. Isäntänä Aarno Kaila.

17.1. (to) 19.00. Merkkipäiväiltä. Klubi juhlii kutsuvieraina tasavuotia vuonna 2007 täyttäneitä, yli 70-vuotiaita jäseniään. Juhlaan ovat tervetulleita kaikki klubiveljet. Puheen pitää Henrik Lamberg. Klubin kuoro ja orkesteri esiintyvät. Osallistuminen edellyttää ilmoittautumista.

23.1. (ke) 19.00. Saatana saapuu Moskovaan. Ryhmäteatterin esitys Helsinginkadun näyttämöllä (ennakkoon ilmoittautuneille)

24.1. (to) 16.00 Biljardin Tammikaisa

24.1. (to) 19.00 Historian ilta. Miksi 1808-09 ovat merkki- eivätkä juhluvuotia? 200 vuotta sitten käyty Suomen sota ja sen seurauksia pohdivat mm. akateemikko Päiviö Tommila sekä professorit Osmo Jussila ja Matti Klinge. Isäntänä Jyrki Vesikansa. Ruokabuffet 17.30-19.00. Suositellaan ilmoittautumista.

kevään 2008 OHJELMA

Helmikuu

4.2. (ma) 19.00. Kirjailta (avec). Iltaan pyritään vanhaan tapaan saamaan Finlandia-palkinnon voittaja. Isäntänä Veikko Sonninen. Ruokabuffet 17.30-19.00. Suositellaan ilmoittautumista

6.2. (ke) 16.00. Biljardin kuukausikisa

7.2. (to) 19.00. Ulkopoliittikan ilta. Illan teemana Yhdysvallat. Suurlähettiläs Marilyn Ware kertoo ajankohtaisista aiheista Yhdysvaltojen näkökulmasta. Isäntänä Antti Lassila. Ruokabuffet 17.30-19.00. Suositellaan ilmoittautumista.

8.2. (pe) 19.00. Talven taittajaiset. Musiikista vastaa Juha Björninen Band, solistina Fatboy Kari Tamminen. Ilmoittautuminen ravintolamynti@klubi.fi tai (09) 586 88344 (avec)

12.2. (ti) 11.30. Lounasvieras. Professori Heikki A. Reenpää: Mannerheimin muistelmien synty. Isäntänä Pekka Rapila.

19.2. (ti) 11.30. Liiketoimintajaoston lounasvieras, toimitusjohtaja Tapio Saarenpää (Fennovoima): Suomen 6. ydinvoimalan lähtökohdista ja toteutuksesta. Isäntänä Raine Luomanen.

21.2. (to) 14.00. Klubin keilailun mestaruuskisat Talissa. Kisat pelataan tasotuksellisenä ja ratamaksu maksetaan Talissa. Ilmoittautuminen heikki.sarso@welho.fi tai 0500 204385

21.2. (to) 19.00. Lääketieteen ilta. Professori Raimo Sulkava: Vanhenemisen hyvät puolet. Isäntänä Juhani Juntunen. Ruokabuffet 17.30-19.00. Suositellaan ilmoittautumista.

26.2. (ti) 19.00. Gourmet-ilta (avec). Tee- mana pororuuat ja suomalainen keittiö.

Vieraana keittiömestari Jaakko Nuutila. Isäntänä Olli Alho. Ilmoittautuminen ravintolamynti@klubi.fi tai (09)586 88344.

28.2. (to) 17.00. Uusien jäsenten informaatiotilaisuus. Kuoro ja orkesteri esiintyvät.

28.2. (to) 19.00. Klubi-ilta. Ulkovaltojen tiedustelu Suomessa. Vieraina VTT, dosentti Kimmo Rentola, toimittaja Jukka Rislakki ja komentaja Jussi Voutilainen (Pääesikunta). Puheenjohtajana eversti (evp) Erkki Laukanen. Isäntänä Jyrki Berner. Ruokabuffet 17.30-19.00.

Maaliskuu

1.3. (la) Biljardiottelu Tampereen Kaupaseuraa vastaan Tampereella

3.3. (ma) 19.00. Kirjailta (avec). Isäntänä Veikko Sonninen. Ruokabuffet 17.30-19.00. Suositellaan ilmoittautumista.

3.3. (ma) Viimeinen ilmoittautuminen Komediateatteri Arenan esitykseen "Hurmaava joukkoitsemurha" 17.4. klo.19. Klubi on varannut 50 lippua hintaan 31 euroa. Ne varataan itse varausnumerolla EVK 740 ja haetaan 3.3. mennessä Lippupalvelun myyntipisteistä tai Komediateatteri Arenan lipun myynnistä Hämeentie 2, puh. 010 821 2705. Lisätietoja näytelmästä www.komediateatteriarena.fi.

4.3. (ti) 18.00. Talvigolf-tapahtuma Klubilla

5.3. (ke) 16.00. Biljardin kuukausikisa

6.3. (to) 19.00. Talouspolitiikan ilta. Ali- valtiosihteeri Martti Hetemäki, johtaja Seppo Riski ja puheenjohtaja Matti Vilja-

nen: Tulopolitiikan tulevaisuus. Isäntänä Pekka Ritvos. Ruokabuffet 17.30-19.00.

7.3. (pe) Viimeinen ilmoittautuminen "Iloisen lesken" esitykseen Suomen Kansallisoopperassa 8.5. klo.19.00. Klubi on varannut lippuja hintaluokista 58e, 68e, ja 80e. Liput näytökseen tulee lunastaa Oopperan lipunmyynnistä tai Lippupisteen myyntipisteistä 7.3. mennessä varausnumerolla 0405100164. Klubi suosittaa mahdollisimman aikaista varausta. Ilmoittautumiset 17.30. alkavaan operetin esittelyyn ja cocktail-tilaisuuteen kuten Klubin tilaisuuksiin.

11.3. (ti) 11.30. Lounasvieras. Ylijohtaja Mika Purhonen (Huoltovarmuuskeskus): Suomen huoltovarmuudesta. Isäntänä Pekka Piispanen.

11.3. (ti) 19.00. Digikamera- ja luontokuvausilta. Ohjelmassa tietokirjailija Lasse J. Laineen kuvakertomus Intiasta, vuoden 2008 kamerautuuksien esittelyä sekä Seppo Pukkilan kamerakoulu. Isäntänä Kalevi Suortti. Ruokabuffet 17.30-19.00.

13.3. (to) 18.00. Kevätkokous.

13.3. (to) 19.00 Klubi-ilta Pyhän Patrickin päivän, irlantilaisen viskin ja ruuan sekä Pulari-yhtyeen irlantilaismusiikin merkeissä. Isäntänä Olli Alho. Suositellaan ilmoittautumista.

14.3. (pe) 16.00. Klubin biljardimestaruuskisat, osa I

26.3. (ke) 16.00. Klubin biljardimestaruuskisat, osa II

27.3. (to) 19.00. Oikeuspolitiikan ilta. Perintöverotuksen uudistamisen nyky-

Helsingin Suomalainen Klubi

vaiheesta kertovat hallitusneuvos Kirsi Seppälä (VVM) ja lakiasiaintohtaja Vesa Korpela (Veronmaksajain keskusliitto). Isäntänä Jukka Pasanen. Ruokabuffet 17.30-19.00.

28-30.3. (pe-su) Klubin tennismestaruuskilpailut Talissa. Ilmoittautumiset 25.3. mennessä jussi.neste@talintenniskeskus.fi tai 050 5883 250

29.3. (la) 12.00. Biljardiottelu Lappeenrannan Kerhoa vastaan Klubilla

Huhtikuu

7.4. (ma) 19.00 Kirjailta (avec). Isäntänä Veikko Sonninen. Ruokabuffet 17.30-19.00. Suositellaan ilmoittautumista.

9.4. (ke) 16.00 Biljardin kuukausikisa

10.4. (to) 19.00 Ilmailun ilta. Pääjohtaja Samuli Haapasalo: Ilmailulaitos (Finavia) ja lentoliikenteen kehitysnäkymät. Isäntänä Pertti Tolla. Ruokabuffet 17.30-19.00.

13.4. (su) Digi- ja luontokuvausnäytteen avajaiset Klubilla. Näyttelyä edeltää Okko Kamun kvintetin konserttimatinea. Näyttelystä tarkemmin seuraavassa lehdessä

14.4. (ma) 19.00. Viini-ilta. Myyntijohtaja Seppo Skippari (Launer Oy) esittelee Chablis-viinejä. Illallinen (avec). Isäntänä Olli Alho. Ilmoittautuminen ravintolamynti@klubi.fi tai (09) 586 88344.

15.4. (ti) 11.30. Lounasvieras, professori Rein Veidemann: Viron poliittisesta tilanteesta. Isäntänä Rainer Wulff.

16.4. (ke) Biljardin makkarakilpailu

kevään 2008 OHJELMA

16.4. (ke) 19.00 Sotilaspolitiikan ilta. Erkki Nordberg: Venäjän asevoimien kehitys. Ruokabuffet 17.30-19.00.

17.4. (to) 19.00. Arto Paasilinnan "Hurmaava joukkoitsemurha" Komediateatteri Arenassa.

17.4. (to) Pistooliammuntaa

19 -20.4 (la-su) Retki Tallinnan Kumutaidemuseoon. Illalla ooppera- tai ope-rettiesitys Estonia-teatterissa (retken ajankohta vahvistetaan seuraavassa lehdessä).

24.4. (to) 19.00. Veteraani- ja maanpuolustusilta. Sota-ajan iskelmiä ja pulaa-ajan ruokaa. Klubin puhallinorkesteri ja Korsu-orkesteri esiintyvät. Musiikkina myös alkuperäislevytyksiä. Vieraana toimittaja Maarit Niiniluoto. Osallistuminen edellyttää ilmoittautumista.

25-26.4. (pe-la) Maanpuolustusretki

Toukokuu

1.5. (to) 12.00. Vappulounas (avec). Ilmoittautuminen ravintolamyynti@klubi.fi tai (09) 586 88344.

5.5. (ma) 19.00. Merenkulun ilta. Ruokabuffet 17.30-19.00. Isäntänä Jyrki Berner.

7.5. (ke) 16.00. Biljardin kuukausikisa

8.5. (to) 19.00. Franz Lehárin "Iloinen leski" Suomen Kansallisoopperassa (enakkoon ilmoittautuneille).

12.5. (ma) 16.00. Biljardikauden päätäjaiset

13.5. (ti) 9.00. Haulikkoammuntaa Siipoon ampumaradalla

13.5 (ti) 19.00. Kuoron Floranpäivän konsertti Aleksanterin teatterissa

Kesäkuu

6.6. (pe) Klubin veneretki. Osallistuminen edellyttää ilmoittautumista.

10-11.6. (ti-ke) Tennis- ja sotahistoriallinen retki Hankoon. Ilmoittautuminen jussi.neste@talintenniskeskus.fi tai 050 5883 250.

Mahdollisten ohjelmanmuutosten varalta klubiveljiä kehoitetaan seuraamaan Klubin nettisivuston viikkokirjeitä.

Kiinan suurlähettiläs Ma Keqingin Klubillamme:

Kiina on suurten muutosten tiellä**Ihmisoikeudet**

Kiinan ihmisoikeuksien ja demokratian tilanne paranee jatkuvasti. Valtio tunnustaa ja suojelee ihmisoikeuksia, jotka on kirjattu Kiinan perustuslakiin vuonna 2004. Tämä oli Kiinan ihmisoikeuksien kehityksessä virstanpylväs. Valtio suojelee sananvapautta ja oikeutta vastaanottaa ja julkistaa tietoja. Kolmitasoinen tiedotussysteemi, jota hoitavat valtioneuvoston tiedotustoimisto, eri ministeriöt sekä maakuntahallitukset, on luotu. Hallituksen toiminnan läpinäkyvyyttä on lisätty selvästi ja kansalaisten oikeuksia tiedonsaantiin ja osallistumiseen parannettu. On laskettu, että Kiinassa on 140 miljoonaa Internetin liittymää ja 110 000 Internet-kahvilaa. Internetistä on jo tullut opiskelijoiden pääkanava tiedonsaannissa. Kiinan hallitus julkisti säädöksen ulkomaisten lehtimiesten toiminnan helpottamiseksi olympiakisojen aikana. Tämä on otettu ulkomaisten tiedotusvälineiden keskuudessa mielihyvällä vastaan.

Valtio suojelee kansalaisten uskonnonvapautta. Kiinassa on yli 100 miljoonaa eri uskontokuntien jäsentä. Uskonnon harjoituspaikkoja on noin 100 000 ja eri uskontokuntien työntekijöitä on noin 300 000. Pelkästään raamattuja on painettu 35 miljoonaa. Budhalaisuus, islamilaisuus, taolaisuus, katolinen kirkko ja protestanttinen kirkko ovat rauhanomaisessa rinnakkaiselossa Kiinassa. Us-

konto esittää myönteistä roolia harmonisen yhteiskunnan rakentamisessa.

Harmonisen yhteiskunnan luominen

Valtio turvaa yhteiskunnallista tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta. Maaseudulla olevilta oppivelvollisilta poistetaan lukukausimaksut, mikä helpottaa 150 miljoonan perheen taloudellista tilannetta. Maan länsiosassa astuu voimaan yhdeksän vuoden oppivelvollisuus ja nuorten lukutaidottomien ongelmaa pyritään pienentämään. Kiina nopeuttaa sosiaaliturvan ja terveydenhuollon verkoston rakentamista. Arvion mukaan vuoteen 2010 mennessä luodaan kaikki kansalaiset kattava perusterveydenhuollon verkosto. Valtio turvaa naisten tasa-arvoisia oikeuksia politiikan, talouden ja yhteiskunnallisilla alueilla. Naiskansanedustajien osuus on yli 20 % ja naisten työllisyystilanne, palkkataso ja koulutustaso ovat sama kuin miesten. Kiinan ammattijärjestöt eri tasoilla turvaavat työläisten oikeuksia ammattijärjestölain mukaan. Kiinassa on yli miljoona ruohojuuritason ammattijärjestöä, joissa on 140 miljoonaa jäsentä. 60 % työläisistä on liittynyt ammattijärjestöihin.

Jatkuu Lehden numerossa 1/2008 Kiinan ulkopoliittikka ja Olympiakisa osilla. Esitelmä luettavissa kokonaisuutena Klubin sisäisiltä nettisivuilta.

Ankaran tyyneyden kuvittaja

Markku Tanttu

Erkki Tanttua pidetään suomalaisen puupiirrostaiteen tienraivaajana ja mestarina. Hänen sananparsikuvituskensa ja Rymy- Eetu albuminsa ovat tulleet tutuiksi kaikille. Niissä hän esittäytyy humoristina, joka saa katsojan suupielet kääntymään iloiseen virneeseen. Mutta syksyllä 2007 Erkki Tanttu, jonka syntymästä tuli kulu-neeksi sata vuotta, esittäytyi paljon muunakin kuin hauskoja ihmishahmoja piirtävänä humoristina: monipuolisena taidegraafikkona ja kirjojen kuvittajana, jopa akvarellistina.

■ ”Puupiirtäjänä Erkki Tanttu oli miltei tykkänään ankaran tyyneyden kuvittaja”, kirjoittaa Markku Tanttu, Erkki Tantun poika, kirjassaan ”Hiljainen maisema”, jota hän esitteli kirjaillassa 1.10.2007.

Neljäkymmentä vuotta sitten Otava julkaisi kookkaan kirjan Erkki Tanttusta. Sen esipuheessa kuvasi Jaakko Puokka Tanttun puupiirrostaideetta seuraavasti: ”Tanttu on puupiirtäjänä jatkuvasti riutuvan hiljaisuuden ja yksinäisyyden kuvaaja. Toisinaan on aika ikään kuin pysähtynyt, tunnelmassa on surrealistisen taiteen painostavaa sävyä. Aine ei paina, vain tunnelma.”

Tämä näyttää jääneen myös Markku Tanttun mieleen, kun hän kuvaa isänsä viimeiseksi jäänyttä puupiirrosta, lappi-aiheista ”Kesäyön aurinkoa”: ”Harmaat sävyt, valkoinen paperi ja kompakti musta rakentavat valoisan, mutta Tanttulle tyypillisen, surumielisen tunnelman.”

Juuri näin on. Kaksi lapinpukuista miestä istuu järven rannalla katsomassa öistä aurinkoa. Toinen nojaa kepinkarahaan, toinen istuu kivellä. Selät katsojaan päin. Aurinko näkyy heidän välissään harmaalla taivaalla, selvästi horisontin yläpuolella. Etualalla, oikealla katkaistu mänty ja juurakko. Tummina, varjossa. Rakenne on jäntevä. Hiljaisuus suorastaan huutaa.

Saimme kuulla mielenkiintoisen esityksen siitä, kuinka ilmava harmaa syntyy

Erkki Tanttu

ohuelle, silkkipaperinomaiselle japaninpaperille ja kuinka saadaan syntymään eläviä valöörejä maisemiin ja interiöörikuviin, vaikka käytössä on vain yksi väri, musta.

”Hiljainen maisema” on jo neljäs Markku Tanttun toimittama teos isänsä tuotannosta. Erittäin merkittävä on lisäksi pieni kirjanen ”Erkki Tanttun kirjataide”, johon on koottu systemaattinen luettelo Erkki Tanttun kuvittamista kirjoista, laatimista kirjanpäällyksistä, piirtämistä exlibriksistä ja sarjakuvakokoelmista. Siinä on myös kolme esitelmää, joissa kuvittaja kertoo työsään.

Markku Tanttu lahjoitti Klubin kirjastoon myös isänsä kuvittaman teoksen ”Albatrossin tarina”, joka on näköispainos vuonna 1965 ilmestyneestä Volter Kilven romaanin ”Alastalon salissa” kolmannestatoista luvusta. Siinä näkyy selvästi Erkki Tanttun äidin isän, merikapteeni Nikolai Tanttun vaikutus.

Klubilaisille Erkki Tanttu on tietysti tuttu nimikkokabinetistaan. Sen sisällä ja ulkopuolella on pieni kokoelma taiteilijan tunnetuimmista puupiirroksista. Ehkäpä kuuluisin niistä on ”Hiihtäjä”, jolle Tanttu antoi aikaisemmin nimen ”Jätkä”. Käykääpä katsomassa hiihtäjän repussa näkyvää sydämen kuvaa! Sen Tanttu oli havainnut eräällä lukuisista patikkaretkistään 1930-luvun alkupuolella.

Itselleni merkittävin oli kuitenkin

Markku Tanttun omakustanteinen, pieni kirja ”Yökuvia”. Siihen kirjoittaja, joka on itsekin graafikko ja kuvittaja, on koonnut isänsä piirroksia, jotka hän löysi vasta tämän jäämistöstä. Ne ovat kaikki värikuvia, etupäässä vesiväritöitä, jotka ovat syntyneet pääasiassa jo 1920- ja 1930-luvuilla, viimeisimmät vuonna 1950. Osa kuvista on julkaisematta jääneitä satukuvituksia. Useat kertovat öisistä tapahtumista. Niiden yhteyteen Markku Tanttu on kirjoittanut pienen tekstin.

Yksi satukuvituksista kertoo ”Kiltistä tädistä”. Olen ottanut sen kirjoittajan luvalla tämän ainekirjoituksen kuvitukseksi. Kaikki kirjaillassa esitellyt teokset ovat nähtävissä Klubin kirjastossa. Tanttukabinettiin sijoitetaan lisäksi Markku Tanttun klubille lahjoittama hänen isänsä puupiirros ”Omakuva” vuodelta 1934.

Weijo Pitkänen

Kuva kirjasta ”Albatrossin tarina”.

TURVALLISTA AMMUNTA SANTAHAMINASSA

Suomalainen Klubi järjesti yhdessä Reserviläisliittoon kuuluvan Kokonaismaanpuolustus ry:n kanssa ammunnat Maanpuolustuskorkeakoulun (entinen Kadettikoulu) 150 m:n kivääriampumaradalla sunnuntaina 7.10. klo 12-15.30. Tilaisuuden yhdyshenkilö Klubilta oli ampumavastaava Hannu Vaahtio ja Kokonaismaanpuolustuksesta puheenjohtaja Tapani Sarvanti, joka on myös Klubin jäsen. Ammuntoihin osallistui yhteensä 14 henkilöä. Ammunnan johtaja oli myös täydennyspoliiseja kouluttava Pauli Rautio ja apukouluttaja Timo Soininen.

■ ■ Aseet olivat Maanpuolustuskoulu ry:n meille lainaamia uudenkarheita venäläisvalmisteisia reserviläiskiväärejä, jotka muistuttavat vanhaa hyvää Kalash-

nikovia tai meille monelle armeijasta tuttua Valmetin rynkkyä. Reserviläiskivääreillä on mahdollisuus ampua vain keratulta itselataavasti, ei sarjatulta. Aseen piipun koko 7,62 mm, hylsyn pituus 39 mm (ns. kal. Sovjet). Asetyyppi on alun pitäen tehty panssaroitujen joukkojen käyttöön, jonka vuoksi olkatuen lyhyys saattoi vähän oudoksuttaa.

Halukkaat pääsivät myös kokeilemaan apukouluttajamme Natonormeihin sopivaa saksalaista AUG -reserviläisrynnäkökivääriä (Arme Universal Gefähr), piippu 5,56 mm, hylsyn pituus 45 mm. Aseessa oli myös kaksoisjalat, joka helpotti tähtäämistä. Metsästyksen harrastajista monilla oli mukana oma kiikarivivääriinsä, olipa mukana yksi Pystykorvakin.

Ampumakuri oli tiukka, siitä pitivät huolta kouluttajamme sekä säännöt sisäistäneet ampujat. Oli mukava nähdä, miten tulokset paranivat itse kullakin. Sää oli ihanteellisen lauhkea, sopivan pilvinen eikä aurinko haitannut tähtäämistä. "On tärkeää, että ammutaharrastusta voidaan jatkaa klubin toiminnassa. Tarvitsemme lisää vastuullisia toimijoita myös tälle saralle. Olen ilahtunut siitä, että tällainen tilaisuus voidaan järjestää myös ensi vuonna" toteaa Hannu Vaahtio.

Tapani Sarvanti

Hyvä matka on ryhmän yhteistä käsityötä

Klubin matkailuilta 8.10. alkoi kuin huonosti järjestetty seuramatka: liian paljon väkeä, liian pieni bussi. Helsinki-Sali ei riittänyt reilusti yli 50 klubilaisella ja avecille, mutta tälläkin seuramatkalla oli onnellinen loppu. Suuri Sali vapautui sopivasti ja matkanjärjestäjät pääsivät esittelemään tuotteita, joita voidaan räätälöidä klubilaisille.

■ ■ Illan avasi klubin matkailutoimintaa viritellyt professori Jarmo Virmavirta. Hän muistutti siitä, että klubilla toimineen matkailujaoston piirissä on kehitelty klubimatkailemisen ominaispiirteitä. Tavoitteena on etsiä elämyksiä tutun yhteisön piirissä ja näin kehittää myös Klubin yhteishenkeä. Tavoitteena on räätälöityjä matkoja, jotka tehdään kolmeen kertaan: matkalle osallistuvat voivat parhaimmillaan osallistua ennakkosuunnitteluun, itse matka ja jälkipeli. Toteutetuista matkoista ainakin Tonavan risteilyltä on tehty oma videokin.

Illan aikana toimintaansa ja tuotteitansa esittelivät neljä matkanjärjestäjää, jotka kaikki tekevät erikoismatkoja. Soiletoursin kanssa Klubilla on ollut yhteistoimintaa jokiristeilyjen järjestämisessä. Nyt Soiletours tarjoaa mm. jokiristeilyä Reinille ja Moselille jazzin tahdissa loka-kuussa 2008. Tahdeista vastaavat Klubin jäsenet Antti Sarpila ja Seppo Hoivi. Soiletoursin matkoja esitellyt Heikki

Sahlberg nosti toisena tarjonnasta esille matkan Moskovasta Pietariin tai syksyllä Astrakaniin. Samalla Volga Dream-laivala presidentti Putin vei viime keväänä liittokansleri Angela Merkelin Volgalle. Tietoja Soiletoursin matkoista osoitteesta www.soiletours.com.

Kristina Cruises tekee matkoja taas enemmän merille kuin joille. Etupäässä Kristina Reginalla tehtäviä matkoja esitelti Anu Markkanen. Vuoden 2008 alus-

matkalle

sa on tarjolla mm. risteilyjä Lähi-Itään, Punaisen meren alueelle. Matkan aikana teemaan johdattelevat mm. professorit Jaakko Hämeen-Anttila ja Jaakko Frösén. Tietoja Kristina Cruisesin matkoista löytyy osoitteesta www.kristinacruises.com. Tulevassa ohjelmassa on myös risteily Grönlantiin. Kristina Brahella taas yhtiö matkailee kotimaassa.

Vihdin Liikenteen VL-matkat on myös monille klubilaisille vanha tuttu rintamatkoilta. Vuoden 2008 ohjelmasta löytyy suosittu Murmanskin vierailu, jonne suunnataan Kantalahden kautta ja paluu on Petsamon kautta. Asiantuntijana matkalla on eversti Sampo Ahto. Ahto on mukana myös Normandiaan, Maginot-linjalle suuntautuvalla matkalla samoin kuin Hitlerin päämajaan tehtävällä matkalla. VL-matkojen ohjelmista lähemmin osoitteesta www.vihdinliikenne.fi. Matkoja esitteli Tuulikki Lehtimäki.

Illan eurooppalaisin vieras oli genovalaisen matkatoimiston Mappa Stellan johtaja Liisa Väisänen. Mappa Stella tekee pelkästään räätälöityjä matkoja pienseurueille. Matkat ovat käsityötä, vakuutti Liisa Väisänen. Klubilaisille kiinnostavia matkoja ovat esim. "kokaten ja kävellen Piemontossa". Korkeintaan kymmenen osanottajan matkalla kävellen lään toreilla ja kauppoissa, ostetaan raaka-aineet ja tehdään ruoat italialaisten keittiömestareiden opastuksella. Mappa

Jarmo Viirmavirta

Stellare vie myös ryhmiä pyöräilemään Po-joelle, taidehistorian intensiivikurssille Emilia-Romagnaan ja Graalin maljan jäljille Ranskaan ja Espanjaan. Tietoja Mappa Stellan matkoista saa osoitteesta www.mappastellare.com.

Klubin matkailutoimintaa pohtinut matkailujaosto on varsinaisesti lopettanut toimintansa. Matkailuiltoja kuitenkin järjestetään klubilaisten toiveiden mukaan. Seuraavaa on suunniteltu syksyksi 2008. Toivomukset osoitteella: jarmo.viirmavirta@welho.com.

Lisää matkailusta
www.klubi.fi/matkailu

Syksyinen Rhone-joki tarjoaa Kulttuuria ja tyylikästä ruskaa

Loka- marraskuun vaihteessa jatkoivat 12 klubilaista viime vuonna Tonavalla aloitettuja jokiristeilykokemuksia. Joki oli Rhone ja maa Ranska. Etelä-Ranskan kauniin ruskun lisäksi kokemuksia saatiin alueen viineistä ja taidehistoriasta.

■ Viking-varustamon Viking Burgundy risteilyaluksella tehty matka alkoi paavien kaupungista Avignonista. Pieni koukkaus etelään vei matkan Vincent van Goghin maisemiin. Sen jälkeen matka jatkui pohjoiseen päin Lyoniin ja Burgundyn viinialueelle. Seitsemän Rhone-joen joen yön jälkeen matka päättyi Chalon-sur-Saônen pikkukaupunkiin.

Matkan kohokohdat liittyivät viiniin ja taiteeseen. Viinin puolelta kiinnostavimpiin kuului tilavierailu oli Chateauf-neuf-du-Papen viinialueella maistajaisineen Bouachon-viinitilalla. Burgundyn viineihin tutustuttiin Beaunen alueella. Tuntumaa viineihin saatiin Hotel Dieun viinikellareissa.

Matkan toinen kulttuurinen ulottuvuus oli tutustuminen Arlesiin. Kaupungin historian ohella sen vetonaula on Vincent van Gogh. Tällä alueella taitelija loi tuotantonsa keskeisimmät teokset, vaikka niitä on nähtävissä vain kopioina. Maalauspaikoilleen asetetut kopiot antavat kuitenkin mielenkiintoisen näkymän van Goghin taiteeseen. Tutustumiskoh-

teisiin kuului myös St Remyn sairaala, johon van Gogh vietiin hänen leikatuaan irti toisen korvansa. Sairaalamatkan tuloksena ei ollut ainakaan pysyvää paranemista mielenterveyden järkkymisestä, mutta kylläkin joukko tunnettuja maalauksia.

Jokimatkan aikana nautittiin Etelä-Ranskan tyylikkäästä ruskasta, joka oli parhaimmillaan. Ruskametsikköjen seasta bongattiin myös Paul Bocusen kuuluisa ravintola kolmisenkymmentä kilometriä Lyonista pohjoiseen. Itse Lyonissa sen sijaan tyydyttiin muiden Michelin-luettelon ravintoloihin.

Noin 140 hengen seurueen pääosa oli amerikkalaisia, joille suunnattu ohjelma ei ehkä ollut riittävän syvälinen eurooppalaisemmille ja viinitietoisemmille suomalaisille. Tyytyväisiä matkaan kuitenkin oltiin. Eksotiikan korvasi rauhallinen yhdessäolo joella. Chalon-sur-Saônen pikkukaupungin lauantaimarkkinoille useimmat varmaan palaavat myöhemminkin. Samoin ajatuksia Keski-Euroopan jokiverkon käyttökelpoisuudesta pienemmillä aluksilla seurueessa syntyi.

Jarmo Viirmavirta

IRAKIN SOTA, MIEHITYS JA FITNA

Erityisen rauhantahtoiset pilkkakirveet sanovat usein, että upseerit valmistautuvat aina edelliseen käytyyn sotaan. Erinomaisen edistykselliset sotatieteilijät puhuvat puolestaan siitä, että nyt tulisi valmistautua avaruus- tai cyber-sotaan, jota käydään tietoteknisesti.

■ Irakin neljä ja puoli vuotta jatkunut sotatila ei kuitenkaan muistuta edellistä, vuoden 1991 Persianlahden sotaa, eikä varsinkaan mitään mahdollista tuollaista tulevaisuuden sotaa.

Väestöpommi

Irakin pinta-ala on 437 072 neliökilometriä. Se on suunnilleen yhtä laaja kuin Suur-Suomi oli vuosina 1941-1944, mutta vain 100 000 neliökilometriä suurempi kuin nykyinen Suomi. Irakissa asuu 25 miljoonaa ihmistä, noin viisi kertaa niin paljon kuin Suomessa.

Asukkaiden ikämediaani on 19.43 vuotta. Noin 40 prosenttia heistä on iältään 0-14 -vuotiaita, 57 prosenttia 15-64 -vuotiaita ja vain kolme prosenttia yli 65-vuotiaita. Väestöstä on arabeja 75-80 prosenttia ja 15-20 prosenttia kurdeja, jotka ovat muslimeja, mutta eivät arabeja.

Ikäjakauma tarkoittaa sitä, että maassa on kasvavaa pitkäaikaista potentiaalia niin sodankäyntiin kuin terroritekoihin. Ikäjakauma merkitsee toisaalta myös muunlaista väestöpommia.

Ellei tälle nuorelle väestönosalle ole osoittaa töitä sitten, kun se on työssä, ollaan samassa kaoottisessa demografiassa tilanteessa kuin muissa arabimaissa ollaan jo nyt. Se merkitsee muun muassa laittoman siirtolaisuuden painetta etenkin Euroopan suuntaan.

Ei uhkaa

Yhdysvaltojen keskuspankin eläkkeelle jäänyt pääjohtaja arvioi vastailmestyneessä kirjassaan, että hyökkäys Irakiin aloitettiin pääasiassa öljyn takia. Muita varteen otettavia syitä olivat Saddam Husseinin arvaamattomat aiheet Hormuzin salmen suhteen.

Maan jälleenrakentaminen olisi myös tuonut tilauksia ja voittoja amerikkalaisille yhtiöille. Maahan matkustikin vuonna 2003 lukuisa joukko amerikkalaisia liikemiehiä, joita irakilaiset alkoivat kidnappailta saadakseen lunnasta rahoitusta toimilleen. Nämä toiminnot lienevät nyttemmin hiipuneet.

Neljäs peruste oli demokratian vieminen islamilaiseen Irakiin. Joukkotuhoaseita Irakista ei sen sijaan löytynyt. Siten voidaan todeta, että konkurssikypsä Irak ei vuonna 2003 muodostanut suoranaista uhkaa Yhdysvalloille eikä Lähi-idälle yleensääkään.

Hyökkäyssota

Varsinainen hyökkäyssota kesti 20.03.-01.05.2003 välisen ajan, vain 43 päivää. Hyökkäysmatka Kuwaitin rajalta Bagdadiin oli noin 500 kilometriä. Tämän hyökkäysvaiheen aikana kuoli 172 Koalition sotilasta, keskimäärin noin 5.0 kunakin hyökkäyspäivänä. Irakilaisten vastarinta ei siten ollut hyökkäjälle kovin

kuolettavaa.

Vertailun vuoksi todettakoon, että Suomen Talvisota kesti 105 päivää, jolloin kaatui keskimäärin 186 suomalaista sotilasta päivässä. Jatkosodan hyökkäysvaihe toteutettiin 10.07.-05.12.1941 välisenä 119 päivän aikana. Kaikkiaan Suomen sodissa 1939-1945 kuoli keskimäärin 58 suomalaista päivässä, miltei yksinomaan sotilaita.

Venäläisten hyökkäys kesällä 1944 kesti 09.05.-09.08.1944 välisen ajan, vain 93 päivää. Mutta sen aikana aiheutettiin Puna-armeijan sotilaille päivittäin keskimäärin 1 037 sotilaan tappiot kaatuneina ja haavoittuneina.

Koska Suomalaisilla ei tuolloin ollut Paseja, polkupyörä ja sukset olivat sodissa nopeimmat kulkuvälineet. Huolto tuli sitten perässä hevosten vetämillä reillä ja kärryillä. Rajoitetulla maantieteellisellä alueella käytävät hyökkäyssodat näyttävät silti olevan lyhytkestoisia.

Miehitys

Irakin miehitys alkoi 01.05.2003, ja se jatkuu edelleen. Koalition päivittäiset tappioluvut [taulukko 1] pysyivät kuitenkin alle 1.5:n heinäkuuhun 2003 asti, jolloin ne kohosivat 1.58:an. Vuoden 2003 marraskuussa koalition sotilaita kaatui jo 3.67 sotilasta päivässä, jonka jälkeen päivittäiset tappioluvut taas laskivat.

Koalition vuoden 2004 päivittäiset

IRAK

tappioluvut nousivat huhtikuussa ja marraskuussa sekä vuoden 2005 tammikuussa yli 4.0 kaatuneeseen. Keskimääräinen tasokorotus tapahtui kuitenkin lokakuussa 2005, jonka jälkeen päivittäiset tappioluvut ovat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta pysytelleet 2.06-4.23 välillä.

Tässä yhteydessä on otettava huomioon, etteivät irakilaisten tai muista maista tulleiden muslimitaistelijoiden teot ole Euroopan Unionin mittapuiden mukaan terrorismia. Nehän kohdistuvat miehittäjän sotilaita vastaan ja ovat siten periaatteessa oikeutettua sotaa.

Fitna

Vuodesta 2005 lopusta alkanut tappiolukujen kasvu johtui siitä, että amerikkalaiset alkoivat toimeenpanna Irakissa demokratiaa. Länsimaisen käsityksen mukaan se on sitä, että kansanedustuslaitokseen vaaleilla valittu enemmistö hallitsee ja vähemmistö muodostaa opposition.

Maan väestöstä on shiiamuslimeja 60-65 prosenttia ja sunneja 32-37 prosenttia. Baath-puolueen hallinnon aikana uskonnolliseen vähemmistöön kuuluneet olivat kovalla kädellä hallinneet uskonnollista enemmistöä. Demokratian tuominen Irakiin alkoi muuttaa maan valta-asetelmia.

Tämä matkaansaattoi muslimien kes-

kinäisen uskonnollis-poliittisen sisällissodan, Fitnan. Ensimmäinen Fitna käytiin vuosina 656-661, jonka seurauksena Kalifi siirtyi Damaskokseen. Toinen Fitna sodittiin vuosina 680-692, jolloin shiia muuttui poliittisesta puolueesta uskonnolliseksi liikkeeksi.

Kolmas Fitna taisteltiin vuosina 744-750, jolloin shiia eriytyi omaksi uskonnolliseksi suuntaukseksi. Sunnit pitivät tätä suuntausta edelleen harhaoppisena. Shiitit ovat tämän Fitnan jälkeen pitäneet itseään oikeutetustikin syrjittynä ja vainottuna kansanosana.

Siviilitappiot

Irakin sodan aikainen ties monennelos Fitnan alku ajoittui irakilaisten siviilien tappiolukujen [taulukko 2] mukaan elokuuhun 2006. Silloin päivittäin kuolleiden siviilien lukumäärä kohosi noin 20-30:stä aluksi 88.16:en ja sitten heti 112.96:en tasaantukseen sen jälkeen noin 50 tasolle.

Nämä päivittäiset tappioluvut ovat noin 10-20-kertaisia Koalition sotilaiden tappiolukuihin verrattuna. Kyseessä on sitä paitsi tässä sodassa Euroopan Unionin normien mukainen terrorismi. Se kohdistuu siviileihin, ja sillä pyritään saamaan laillinen hallitus joko tekemään tai olemaan tekemättä jotakin.

Ei ole selvää, ymmärtääkö Yhdysvallat vieläköän olevansa keskinäistä uskon-

nollisperäistä sisällissotaa käyvien osapuolten välissä, joille oltiin tuomassa länsimaisen demokratian ilosanomaa. Taisitelujoukkojen mukaan on vasta vuonna 2007 tuotu antropologeja selvittämään, mistä oikein onkaan kyse.

Poliisit ja sotilaat

Amerikkalaiset hajottivat ensimmäisenä rauhanomaisena toimeen Baath-puolueen hallinnon ja Irakin asevoimat. Kun turvallisuustilanne vain paheni pahenemistaan, alettiin alkuasukkaita värvätä taas poliiseiksi ja sittemmin myös sotilaisiksi uusiin asevoimiin.

Irakin vastarinta alkoi tällöin kohdistaa iskujaan myös näihin toimiin värväytyviä kohtaan. Ajanjaksona 28.04.2005-21.02.2006 värväytyviä tapettiin yleensä värväystoimistojen jonoissa erilaisilla pommi-iskuilla kaikkiaan 5 708 miestä [kuvio 3].

Al Askari Moskeijan pommituksesta 22.02.2006 syyskuun loppuun 2007 mennessä irakilaisia poliiseja ja sotilaita vastaan tehdyissä iskuissa sai surmansa 3 410 miestä. On otettava huomioon, että näitäkään iskuja ei oikein voi pitää terroritekoina paitsi niissä tapauksissa, joissa vielä aseettomat miehet olivat vasta värväytymässä palvelukseen.

Tienvarsipommit

Fitnassa on aseina käytetty pääasiassa itsemurhapommeja, pommeja, rynnäkkökivääreitä sekä etnisiä puhdistuksia. Pahinta jälkeä on saatu aikaan räjäyttämällä itsemurha-autopommeja toreilla. Toinen keino on ollut pamauttaa pommi moskeijassa perjantairukouksen yhteydessä tai pyhiinvaeltajien kulkueissa.

Koalition taistelujoukkoja vastaan käytetään sen sijaan valtaosin improvisoituja räjähdyspanoksia, Improvised Explosive Devices, IED, niin kutsuttuja tienvarsipommeja. Niitä ovat sekä itse tehdyt miinat ja panokset että tykistön ja kranaatinheittimen kranaatit.

Koalition noin 1 640 läsnäolopäivänä sen sotilaita vastaan on tehty yhteensä 81 000 IED hyökkäystä, keskimäärin noin 50 päivässä. Vuonna 2005 tällainen hyökkäys tehtiin keskimäärin joka 48. minuutti ja vuonna 2007 joka 24. minuutti.

Kaikenkarvaisia panoksia

Suurimmat pommit ovat olleet 50 kilon isänmaallisia räjähdyspanoksia. Vertailun vuoksi todettakoon, että jo 155 millimetrin tykistökranaatti, joka sekin pystyy tuhoamaan panssaroidun miehistönkulketusajoneuvon, sisältää yhdeksän kiloa räjähdysainetta. Yleensä panokset ovat olleet kiloluokkaa.

Yhdysvaltalaisten noin 3 800 kaatu-

IRAK

neesta pari tuhatta on saanut surmansa ja noin 20 000 yli 37 000 haavoittuneesta on haavoittunut IED:n räjähdyksissä. Ei olekaan ihme, että Yhdysvallat on jo käyttänyt tienvarsiopomien tekniseen torjuntaan 10 miljardia dollaria ja aikoo budjettivuonna 2008 edelleen käyttää siihen 4.5 miljardia dollaria.

Kentällä taas ajoneuvon eteen kepin päähän sidotun leivänpaahtimen tai tukankuivaajan lämpö on tepsinyt infrapunalaukaisimia vastaan. Elektronisia, esimerkiksi matkaviestimellä räjäytettäviä laukaisimia vastaan tarvitaan sen sijaan teknisempiä ja kalliimpia häirintälähetimiä.

Sodan kulut

Pelkkään Irakin sotaan on lokakuun loppuun 2007 mennessä käytetty virallisesti yli 430 miljardia dollaria budjettivaroja [kuvio 4]. Budjettiluvut eivät kuitenkaan kerro kaikkea. Harvardissa on laskettu, että Irakin sota maksaakin 0.5 miljoonaa dollaria minuutissa ja 720 miljoonaa dollaria päivässä. Laskelman mukaan näin suuret kustannukset jakaantuvat kahtaalle.

Sotaan budjetoituja varoja kuluu vain 280 miljoonaa dollaria päivässä. Noin 440 miljoonaa dollaria päivässä ovat pitkän aikavälin kustannuksia. Niitä ei makseta kassasta päivittäin, vaan sitten joskus myöhemmin.

On otettava huomioon, ettei Irakin sota suinkaan rahoiteta Yhdysvaltojen asevoimien budjetista. Tätä sotaan varten hyväksytään joka vuosi erillisbudjetti, jota sitten myös tarpeen tullen ylitetään. Pitkän aikavälin kustannukset rahoitetaan todennäköisesti velkarahalla.

Johtopäätökset

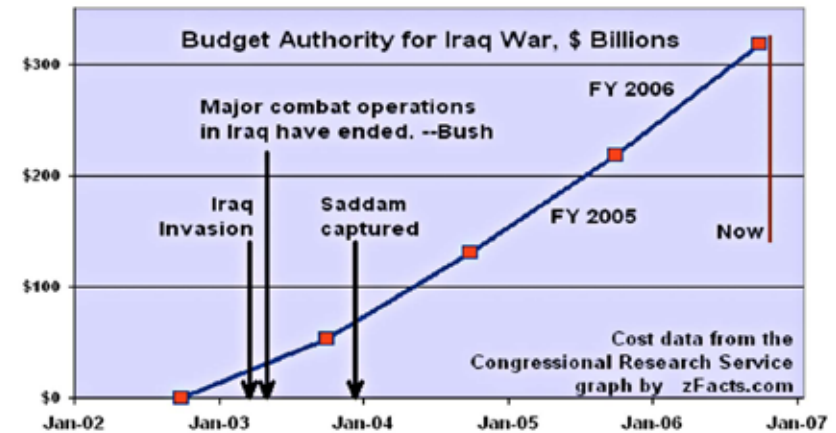
Suomen kannalta tällainen Irakin sota on tulevaisuuden kannalta merkittävä esimerkki. Yhdysvallat käy Irakissa sotaan sille tuntemattomaksi jäänyttä vihollista vastaan vihollisen omalla maaperällä. Vihollinen käyttää amerikkalaisia sotilaita vastaan alueellista 'iske ja juokse' -taktiikkaa.

Se on juuri samanlaista kuin meillä 1960-luvulla lanseerattu alueellisen puolustuksen taktiikka. Se ja asekatkenta aikaansaivat kokonaisuudessaan tilanteen, jossa Neuvostoliitto ei yksinkertaisesti uskaltanut tappioiden ja kustannusten pelossa miehittää Suomea saati hyökätä tänne.

Erkki Nordberg
on FM ja eversti evp
Hän ei ole Amerikan
eikä Naton vastainen.

COSTS OF IRAQ WAR

<http://zfacts/p/447.html>

KOALITION TAPPIOT KESKIMÄÄRIN PÄIVÄSSÄ

Vuosi	T	H	M	H	T	K	H	E	S	L	M	J
2003			7.62	2.67	1.35	1.20	1.58	1.39	1.10	1.52	3.67	1.55
2004	1.68	0.79	1.68	4.67	2.71	1.67	1.87	2.42	2.90	2.19	4.70	2.45
2005	4.10	2.14	1.26	1.73	2.84	2.77	1.87	2.74	1.73	3.19	2.87	2.19
2006	2.06	2.07	1.06	2.73	2.55	2.10	1.48	2.13	2.57	3.55	2.60	3.71
2007	2.77	3.04	2.65	3.90	4.23	3.60	2.84	2.84	3.00			

Kuolleita kaikkiaan 30.09.2007: Keskimäärin 1 637 päivässä per päivä:

US:	3 774	US:	2.31
UK:	169	UK:	0.10
Muut:	129	Muut:	0.08
Yhteensä:	4 072	Keskimäärin:	2.49

SUOMESSA KAIKKIAAN 1939 – 1945 noin 93 000;

noin 1 600 päivää = noin 58/päivä, valtaosa sotilaita

KLUBI SOI JA TANSSI

16.10. 2007

■ Päivälleen viisi vuotta puhallinorkesterin perustamisesta 16.10.2002 orkesteri piti juhlakonserttinsa missäs muualla kuin Klubilla.

Orkesterin syntyvaiheista ja sen toiminnasta kirjoitin Klubilehdessä 1/2007, joten siihen en nyt palaa muutoin kuin lauseella, että aktiivista, värikästä, antoisaa ja jopa hauskaakin se on ollut. Paljon työtä on vaatinut, että kokoonpano on vakiintunut hyvän Big bändin kokoiseksi, jatkuvasti kasvava nuotisto (lähes 200 kappaletta) on hankittu ja harjoiteltu Klubin kellaristudiossa.

Nyt orkesterilla on musiikkia soitettavaksi periaatteessa joka lähtöön klubihengen innoittamana.

Viime tammikuussa päätimme pitää 5-vuotisjuhlakonsertin 100 vuotta sitten syntyneen Usko Kempin musiikin merkeissä. Montakaan Usko Kempin nuottia meillä ei silloin ollut, mutta tienkin tietoisuus hänen uskomattoman laajasta ja monipuolisesta tuotannostaan.

Kapellimestarimme Paul Jaavamo ja harjoitusmestarimme Hannu Sihvonen ryhtyivät kaavailemaan ohjelmistoa ja kesän aikana Jaavamo teki jättiurakan kirjoittamalla nuoteiksi koko konsertin ohjelmiston juuri orkesterimme kokoonpanolle. Tämä nuotisto on nyt Klubin omaisuutta.

Klubin kulttuurivoimaa osoittaa, että kaksi avainhenkilöä laulusolisti ja juontaja löytyivät jäsenistön keskuudesta. Ee-

ro Sinikannel vuosikausia Usko Kempin musiikkia tulkinnut taiteilijajäsenemme ja klubiveljemme Usko Kempin vävy-poika Lauri Palojärvi. Molemmat myötävaikuttivat sekä ohjelmistoon että suurenmoisilla panoksillaan sen toteuttamiseen.

Salintäyteinen juhla-ilta käynnistyi alikirjoittaneen tervetuloitovotusten jälkeen Usko Kempin elämää kuvaavalla videoesityksellä, jota seurasi Lauri Palojärven sekä syvälinen että hauska puheenvuoro, jolla hän toi esiin Kempin olennaiset piirteet, kuten lähisukulainen hänet koki. Lauri ”toi Usko Kempin paikalle”.

Muutama Laurin kommentti: ”Uskon 87 vuotta kestäneen elämän aikana sattui ja tapahtui. Hänen erittäin monipuolisen lahjakkuutensa ja toisaalta eräät inhimilliset heikkoutensa tekivät hänen elämästään mosaiikin, josta hänen valtaisa sana- ja säveltaiteensa kumpusi.. Itse hän ulospäin vähätteli taiteensa merkitystä ja sanoi usein, että tärkeintä on itse eläminen – ei sanojen tai sävelten kirjoittaminen.

Laurin esittämät lukuisat anekdootit antoivat tulla erikseen julkaistuksi. Poimin näistä tähän vain viimeisen 1990-lukuun liittyvän.

”Lievä infarkti keväällä 1994 oli käynnistänyt nopean heikkenemisen, josta 87-vuotias siihen asti päiväakkään sairastamaton Usko ei enää selvinnyt.

Poikamme Jussin johdolla tuotetun Eero Sinikanteleen tulkitseman ”Lennä mun lempeni laulu”-albumin – Uskon viimeisen – demonauha valmistui juuri ennen hänen päivänsä päättymistä. Jussi piti demonauhuria vuoteessa makaavan Uskon korvalla pari päivää ennen kuin suuren taiteilijan Laulu loppui. Kuunneltuaan nauhan loppuun hän nyökkäsi hyväksyntänsä ja dem0 vietiin tuotantoon”.

Itse konsertista teki ainutlaatuisen se, että tällaisella orkesterikokoonpanolla Usko Kempin musiikkia ei ole koskaan ennen soitettu ja että juontajina toimivat sekä Lauri Palojärvi että Eero Sinikannel, jotka värikkäin sanankääntein kertoivat sävellysten taustoista.

Uskon, että Usko Kempin musiikki ja hänen monipuolinen elämäntyönsä laajemminkin avautui läsnäolueille klubiveljille ja aveceille aivan uudella tavalla.

Tunnin mittainen konsertti alkoi Kempin 30-luvun Humppasikermällä ja sisälsi hänen suosituimmat kappaleensa, kuten Vanhan kulkija, Lennä mun lempeni laulu, Elämää juoksuhaudoissa (jonka oikeasta nimestä käytiin vilkas keskustelu), Urheilun juhlaa ja Kilpisjärven mahtava saana.

Konsertin päätteeksi pasunistimme Erkki ”Edi” Kupari astui esiin ja esilauloi ”Tulipunaruusut”, Suomen eniten laulettu yhteislaulun, johon kaikki läsnäolijat

innolla yhtyivät.

Konsertti oli ohi ja Usko Kempin tytär Inna ojensi kyynel silmässä kaikille orkesterilaisille tulipunaisen ruusun. Hetkeä emme unhoita milloinkaan.

Klubin tervehdyksen ja kiitoksen esitti johtokunnan varapuheenjohtaja, kulttuuritoimikunnan puheenjohtaja ja orkesterin perustajajäsen Weijo Pitkänen.

Puheessansa hän muisteli orkesterin syntyhetkiä eräänä syysiltana vuonna 2002 Klubin salissa, jonne hän ilmestyi ja totesi koko salissa olevan yksi ihminen eli Timo Kivi-Koskinen, joka viimeisteli orkesterin perustamisasiakirjaa saatuaan tehtävän silloiselta toiminnanjohtajalta Jouko Liusvaaralta.

Siitä todella pienestä se alkoi ja nyt Klubilla on n. 20-miehin Puhallinorkesteri piccolosta tuubaan, jonka joku klubilainen ehti jo nimeämään Big Bändiksi. Orkesteri on käytettävissä Klubin tai klubilaisten erilaisiin tilaisuuksiin, kun vain aina ajoissa sovitaan.

Ilta jatkui hyvän illallisen ja rattoisan keskustelun merkeissä, kunnes orkesteri asteli taas lavalle ja sai koko juhlaikse tanssimaan niin, että Pohjola-salissa oli suorastaan tungosta ja iloista puheensorinaa täynnä.

Tanssiosuus alkoi Usko Kempin ensimmäisellä levytetyllä laululla "Itämeren valssi". Toisin kuin yleisesti luullaan sävellyksen nimi ei lainkaan viittaa Itämereen, vaan saman nimiseen turkulais-

kapakkaan.

Toisena soi allekirjoittaneen lähisukulaisen häätilaisuuteen keväällä 2002 säveltämä "Onnellisten valssi". Sen jälkeen seurasivat tangot, humpat, sambat, rumbat, foxit ja yleisön pyynnöstä jivet.

Illan kääntyessä loppuun lavalle tuli yllätysesiihtyjä. "Back Stage Boys", joka on myös vuosikautia harjoitellut Klubin kellaristudiossa. Yhdessä ihanan laulusolistinsa Greta Garbonin kanssa yhtye viritti villin Beatles-Abba session.

Kyllä kelpasi katsoa, kuinka kaikki vielä jäljelle jääneet klubilaiset innostuivat kunnolla 1960-luvun hengessä rokkamaan. Ehkäpä jotain tällaista pitäisi ensi vuonna toteuttaa?

Palautteita ja ehdotuksia odottaen

Timo Kivi-Koskinen

Orkesterin puheenjohtaja

Lisää orkesterista:

www.klubi.fi/orkesteri

Klubilaiset surrealismin lumoissa

Salvador Dalí: Surrealist Composition: Torso, c.1928, oil on cardboard. © Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, KUVASTO, (Espoo) 2007.

Salvador Dalin (1904-1989) "Torso" vuodelta 1928 kuvastaa erinomaisesti 1920-luvulla syntyneen surrealistisen koulukunnan perusajatusta: todellisuus, realistinen maailma, kuvataan yksityiskohtaisesti, jopa pikkutarkasti, mutta sen päälle liimataan eräänlainen läpinäkyvä kalvo, joka muuttaa todellisuuden unikuvaksi, jossa muodot ja mittasuhteet heijastavatkin taitelijan sisäistä, piilotajuista maailmaa. Tätä menetelmää Dalí kuvasi paranoois-kriittiseksi. Siinä "silmiä on villissä luonnon tilassa", kuten Dalin aikainen, runoilija André Breton asian ilmaisi.

■ ■ "Torson" yläosaan Dalí on maalannut lisäksi vaalean pilven, joka peittää koulukunnalle tyypillisen, surrealistisen maiseman. Näin korostuu piilotajuuden maailman salaperäisyys. Pilvi jättää katsojalle mahdollisuuden tarkentaa mielessään oman sisäisen maailmansa värejä ja muotoja. Ne hän voi liittää, jos niin haluaa, taitelijan mielikuvitusmaailman jatkeiksi. Näin syntyvä vapaa assosiaatio yhdistää surrealistisen koulukunnan psykoanalyttiseen teoriaan.

Klubilaisilla oli mahdollisuus tutustua "Torsoon" ja muihin maailman ehkä kuuluisimman surrealistin, katalonialais-syntyisen Salvador Dalin taideteoksiin Espoon Modernin Taiteen Museossa, EMMAssa 17.10.2007. On ymmärrettävää, ettei taitelijan kuuluisimpia töitä oltu saatu mukaan. "Torson" lisäksi mieleen jäi kuitenkin aivan erityisesti Dalin isästään maalaama muotokuva, joka valmistui, kun hän oli vasta 17-vuotias. Siinä oli jo vahvasti esillä tulevan surrealistin maailma.

Varsin runsaslukuinen yleisö sai kuulla museon johtajan, Markku Valkosen mielenkiintoisen esityksen laitoksen siirtymisestä Kuopiosta Espooseen ja tutustua hänen sekä Emilia Laineen opastuksella museoon sijoitettuun, varsin laajaan Saastamoisen kokoelmaan ennen siirtymistä surrealismin mystiseen maailmaan.

Weijo Pitkänen

Talvisodan elokuvakatsaukset

Lokakuun klubi-iltaan kohdistui suuria odotuksia, kun tiedossa oli mahdollisuus nähdä ensi kertaa viime sotien jälkeen Puolustusvoimain talvisodan aikaisia katsauksia. Vaikka niitä aikanaan tuoreeltaan esitettiin, voidaan puhua ensi-illasta, varsinkin kun Suomen elokuva-arkisto on nyt saattanut katsaukset ensi kertaa yhdeksi kokonaisuudeksi ja nykyaikaisilla välineillä helposti katsottavaan muotoon. Materiaalia esitteli pätevä kolmikko, klubiveli, professori Ohto Manninen,

■ ■ tutkija, maisteri Kauko Rumpunen Valtionarkistosta sekä tutkija Jari Sedergrén Suomen elokuva-arkistosta. Yleisöä oli tietysti salin täydeltä.

Katsaukset sijoittuvat vuoteen 1940, jolloin unelma Suomen omista olympialaisista oli kariutunut ensin suursodan uhkaan ja sitten sotaan. Kisoja varten rakennettu tekninen valmius sai nyt palvela henkisen maanpuolustuksen tarpeita ja alan ammattilaiset liikkuvat urheilukenttien sijasta sotatantereilla. Uutiskatsaukset esitettiin elokuvien alkukuvina ja näin kotirintaman väki sai olla

mukana sodan tapahtumissa niissä puitteissa, kuin johto katsoi maanpuolustushengen kannalta sopivaksi.

Klubi-illassa esitettiin Jari Sedergrénin asiantuntevalla opastuksella joitakin osia lopullisesta,

lähes kuuden tunnin kokonaisuudes-

ta. Mukana oli erityisesti sellaista aineistoa, jota on ollut harvemmin nähtävissä muissa sotien jälkeen tehdyissä dokumenteissa, erikoisuutena Terijoen hallitusta pilkkaava farssimainen pienoisenäytelmä. Varsinaisissa sotadokumenteissa nähtiin kuvauksia joukkojemme menestyksestä – Raatteen tien kalustomassoja ei tällä kertaa näytetty – ja rintamaolosuhteista eri näkökulmista. Myös ruotsalaisten vapaaehtoisten työ noteerautui kenttäsaaraloita kuvaavissa jaksoissa. Sotadokumentteja täydensi kauniilla tavalla jakso, jossa sodanjälkeisen Suomen rakennustyön henkistä pohjaa rakennettiin eri alojen rakennustyön kuvauksilla.

Lopullisella, kahden dvd-kiekon kokonaisuudella ovat mukana kaikki kymmenen talvisodan aikaista Puolustusvoimain uutiskatsausta ja yhdeksän Suomi-Filmin uutiskuvaa vuodelta 1939. Lisäksi mukana on 15 muuta teattereissa esitettyä alkukuvaa, niiden joukossa neljä sotilaspilaa, erittäin harvoin nähdyt ranskalainen ja amerikkalainen uutiskatsaus sekä nostalginen Vanha Viipurimme kommenttiraidalla varustettuna. Talvisodan filmit ja faktat valottavat taustoja asiantuntijoiden sanoin ja autenttisin kuvin. Konaisuuden kesto on 5 tuntia 47 minuuttia.

Elokuvaa levittää Suomessa Finnino Oy ja sen on yleisessä myynnissä.

Tiivistelmä Jarkko Sipilän esityksestä Suomalaisella klubilla

Media-ala on suuren murroksen keskellä. Taloudellinen kasvu jatkuu edelleen, eikä sen suhteen ole erityisiä ongelmia. Median taloudellinen kasvu on jatkunut bruttokansantuotteen mukaisena noin viimeiset 45 vuotta.

■ ■ Erityisesti kasvu keskittyy sähköiseen mediaan ja internetiin. Toisaalta myös ns. "laiskana viihtyminen" eli television katselu kiinnostaa edelleen. Television osalta suurin muutos tapahtui kaukosäätimien yleistymisen myötä, jolloin ohjelmista piti tehdä entistä kiinnostavampia. Television puolella maksukanavat lisääntyvät ja matkapuhelimiin tuleva mobiilitv yleistyy viiden vuoden sisällä.

Uutisten puolella kilpailu kovenee koko ajan. Esimerkiksi MTV3:lla, Iltalehdellä, Iltasanomilla, Helsingin Sanomilla ja Yleisradiolla on kaikilla vahva panostus internetiin. Netti on tällä hetkellä nopein väline, mutta se sallii myös laajat taustajutut.

Netissä on myös helppo laskea sivustoilla käynnit, jotka taas ovat mainosrahojen mittari. Netissä toteutuu surffaajan vapaus valita. Hiiri on netin kaukosäädin. Tämä lisää myös viihteen merkitystä nettisivuilla, koska ne tuovat myös kävijämääriä.

Uutisarvostukset näyttävät olevan netissä erilaisia. Monilla sivustoilla on "suosituimmat uutiset" -listoja, joissa

useimmiten rikosuutiset ovat kärjessä. Selitys on selvä: rikos- ja oikeusuutiset ovat kiinnostavia. Jollain aikavälillä tämä saattaa muuttaa myös ns. perinteisten medioiden uutisointia.

Kuten aiemmin totesin, netin vahvuus on sen nopeudessa. Paitsi uutisten välittäminen niin myös niiden saaminen on nopeutunut. Viranomaiset ovat lisänneet tiedottamistaan.

Nopeus johtaa tietysti kovenevaan uutiskilpailuun. Nopeuden ei kuitenkaan pidä antaa vaikuttaa luotettavuuteen. Välitettävän tiedon on oltava oikeaa. Tämä taas asettaa vaatimuksia toimittajien ammattitaidolle. Tarkkuus on tärkeää.

Rikos- ja oikeusuutisoinnissa on myös säilyttävä hyvä maku ja tyyli. Esimerkiksi raoilla kuvilla ei pidä mässäillä ja esimerkiksi MTV3:n uutisissa on aina huomioitava, että vaikkapa Seitsemän uutisissa on lapsikatsojia.

Kansainvälisesti katsoen suomalaiset tiedotusvälineet ovat hyviä ja luotettavia. Toimittajan tehtävä on aina vilpittömästi pyrkiä totuuteen.

*Jarkko Sipilä
Rikostoimittaja
MTV3 Uutiset*

Mikael Agricola, uudelleenlöydetty suurmies

Simo Heininen ja Olli Alho

Kaikki tietävät, että Mikael Agricola oli suomen kirjakielen isä. Niin hänet tunnettiin myös elämänsä (n. 1510 - 1557) uran loppuaikoina. Mutta hänen nykyinen maineensa on 1800-luvun, kansallisen tietoisuuden nousun, luomus. Vuosisadan lopulla hänet nostettiin kipsipäiden Snellmanin, Runebergin, Lönnrotin ja Topeliuksen rinnalle. Välillä hänet oli lähes unohdettu.

■ ■ Vietämme Agricolan juhlavuotta. Vuoden valinta on sopimisen asia. Tarkkaa syntymävuotta ei tiedetä, mutta uskonpuhdistajan kuolemasta tuli marraskuussa kuluneeksi 450 vuotta. Parahiksi sai yleisen kirkkohistorian professori Simo Heininen valmiiksi pitkään suunnittelemansa työn, Agricolan elämäkerran.

Se on paitsi tieteellisesti luotettava myös yleistajuinen, havainnollista ajankuvaa luova, paikoin romaanimaisen jännittävä teos. Kirjoittaja oli Klubin vieraana 5.11., ja häntä haastatteli klubiveli Olli Alho, itsekin uskontotieteilijä.

Agricola ei kuulu köyhien paikkarinpoikien sarjaan

Aluksi purettiin myytti köyhästä kalastajanpojasta, legenda, joka sopi 1800-luvun suurmieskaavaan. Lönnrot, Kivi... Agricolan koti, maatalo ruotsinkielisessä Pernajassa, oli riittävän kokoinen kärkeäen pitämiseen. Maatalon pojan kouluttaminen Viipurin koulussa kysyi varoja. Sen käytyään Agricola palkattiin piispan sihteeriksi, tuota pikaa hän oli piispan kansleri.

Aikansa uraohjus siis. Eliittikoulu, tärkeät tehtävät, sitten ulkomaille. Elettiin murroskautta. Keskiajan opinkäynti Suomesta oli suuntautunut Pariisiin ja muihin katolisiin yliopistoihin, Agricola ja hänen aikalaisensa jatko-opiskelijat lähetettiin äskettäin perustettuun Wittenbergiin, joka Lutherin ansiosta oli nopeasti kohonnut kuuluisaksi.

Heininen huomautti, ettei Agricolan enää tarvinnut ottaa kantaa reformaatioon. Ruotsi oli jo irtautunut Rooman kirkosta. Tarvittiin siis muutosagentteja, Olli Alho totesi. Mutta oli myös välittäviä voimia. Kuuluksa aikalainen Erasmus

Rotterdamilainen oli monessa suhteessa lähellä Lutherin ajattelua, mutta ei koskaan rikkonut välejänsä äitikirkkoon. Vaikuttiko Erasmus Agricolaan? - Agricola tunsikin Erasmus Uuden Testamentin käännöksen ja oli lukenut tämän sananlaskukokoelman (jonka luki myös Shakespeare! Heininen huomautti). Erasmus oli Agricolalle tuttu jo Viipurin koulun jäljiltä. Agricola luki myös antiikin klassikoita. Luther puolestaan oli yhtä kuin Wittenbergin yliopisto. Joka oli muuta mieltä, sai mennä. Moni luterilainen pysyi Erasmus miehenä, mutta kuten välittäjille usein käy, Erasmusista tuli epäilty, jopa tuomittu, puolin ja toisin.

Entä kiivaan Lutherin työtoveri, sovittava Melanchton? Vaikuttiko hän Agricolaan? Olli Alho kysyi. - Melanchton ei ollut teologi vaan gresisti ja luonnontieteilijä, aikansa yleisoppinut. Agricola myös hankki laajan akateemisen sivistyksen. Hänen tietonsa tai vähintäänkin harrastuksensa fysiikasta, astronomiasta, astrologiasta olivat Melanchtonilta. Agricolan kirjastossa olivat muun muassa Aristoteleen kootut teokset.

Agricola palasi maisterina - joka tutkinto riitti ylimpiinkin virkoihin - Tukholmaan yhdessä Lutherin oppilaan Georg Normanin kanssa, jonka Kustaa Vaasa oli tilannut lastensa kotiopettajaksi, kummallakin Lutherin suosituskirje. Kustaa Vaasa piut paut välitti sivistyksestä, Upsa-

lan yliopistoa hän ei uudelleen avannut, mutta piti prinssien jotakin oppia. Norman ja Agricola olivat ystäviä, kansleriksi ylennyt Norman pehmensi Agricolan, Turun koulun rehtorin ja sittemmin piispan, toimittaman ja pääosin kääntämän suomalaisen Uuden Testamentin painoluvan saantia.

Kustaa-kuningas teki puhdasta jälkeä

Ei hyvää ettei pahaakin. Kustaa Vaasa ryhtyi järjestelmällisesti ryöstämään kirkon omaisuutta. Uskonpuhdistus oli kirkon puhdistus - omaisuudesta. Siinä menivät niin ehtoollisvälineet, kuparikatot ja -kattilat kuin mahdollisuus pikkukoulujen ja vaivaishuoneiden ylläpitoon. Suomen kivikirkkojen rakentaminen keskeytyi, laudat sinistyivät työmailla. Agricolan ei auttanut kuin totella, vaikka vastaan painikin pitempään kuin kuningas sieti.

Olli Alho puuttui nykyaikaiselta kuulostavaan oman edun kysymykseen. Agricolan kilpailija Paavali Juusten, josta politiikan taitava kuningas teki Viipurin piispan, hiippakunnan kahtia halkaisemalla, samalla kun liiallista itsenäisyyttä osoittanut Agricola sai Turun piispanistuimen, juoruaa ilkeästi piispainkronikaan, että "Agricola teki tarkastusmatkan Pohjanmaalle suureksi hyödykseen". Paikkasiko uskonpuhdistaja taskuun? - Ei sitä voi mahdottomaksi väittää. Agri-

cola tunsi arvonsa. Ei hän nöyrä mies ollut [minkä kuvan Topelius antaa, latojan huomautus] ja saattoi hyvinkin ottaa kestitykset täysin määrin vastaan.

Agricolan työ kirkon uudistajana oli uskomaton. Kirjallinen tuotanto, jossa hänellä toki oli myös avustajia, on laaja. Keskiaikaisia tekstejä käännettiin runsaasti suomeksi, ne vain puhdistettiin pyhimyksistä, samoin jumalanpalvelusmenot. Oliko Agricola kuitenkin paavinkirkkoon kallellaan? Hän toimitti jumalanpalveluksen hiippa päässä. - Ei kirkkojen ero vielä ollut selvä, Heininen sanoi. Lutherille hänen kirkkonsa oli paavin erheytysistä puhdistettu, alkuperäinen, turmeltumaton katolinen kirkko, paavin kirkko oli harhautunut versio. Paavilliset ajattelivat samoin mutta päinvas-

toin, he edustivat alkuperäistä kirkkoa, Luther harhautunutta. Agricola ei tuntenut tekevänsä uutta vaan puhdistavansa vanhaa. Alttari pysyi kaikoillaan, pyhimysveistokset poistuivat, ehkä vähitellen. Luostarilaitosta Agricola inhosi, sanoi Heininen. Ainoastaan Naantalın birgittalaiset saivat armonaikkaa.

Agricola, aikansa Paasikivi?

Agricola oli myös rauhanneuvottelijana Moskovassa. Hän oli Suomen asiain tuntijana delegaation johtoryhmässä, ja se koitui hänen kohtalokseen paluumatkalla. Keuhkokuume. Kannakselainen Kuolemajärven pitäjä kantaa nimessään hänen muistoaan. Kanto.

Oliko Agricola kääntäjänä uskollinen vai paniko omiaan, lisäili, karsi? Olli Alho tahtoi tietää. Raamattua hän käänsi mahdollisimman tekstitarkasti, Heininen kertoi. Muissa teksteissä oli valinnan valta, kun sovitetiin vanhaa puhdistettuun oppiin. - Keksikö Agricola kieltä keksimisen ilosta, kun tiesi osaavansa? - Kyllä hän halusi näyttää, tiesi lahjakkuutensa.

Keskustelun aikana Heininen kertoi, että kun Juustenin piispainkronikka oli rajoittanut Agricolan suurmieskuvaa - kirjoittajan eduksi - Porthanin selitykset piispainkronikkaan runsasta vuosisataa myöhemmin pyrkivät oikaisemaan kuvaa, mutta ne olivat laajat ja latinankieliset eivätkä todennäköisesti enää vai-

kuttaneet kansankielistyvän ja vähemmän akateemisen kenttäpapiston käsitteisiin. Kysymys Agricolan äidinkielestä jäänee ratkaisemattomaksi. Pernaja oli umpiruotsalaista seutua, Agricola kielellisesti huippulahjakas. Viipurissako hän suomen oppi? Hänen suomensa on kuitenkin pääosin Turun seudun suomea. Ruotsiksi olivat jo olemassa jumalanpalvelustekstit ja Raamattu.

Olivatko Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola todella lähituttuja? - Turku oli pieni ja tylsä kaupunki. Tokko kuninkaalla sielä käydessään juuri muita juttukavereita oli, arveli Olli Alho. - Agricolasta ei ole säilynyt kuvaa. Hänestä kumminkin on muotokuvaveistos Turun tuomiokirkon vieressä ja toinen Helsingin tuomiokirkossa (Nikolainkirkossa). - Turun veistoksessa on kuvanveistäjän Oskari Jauhaisen oma naama, tiesi Heininen. - Jatkuiko Agricolan suku? - Pojalla, Viron piispalla Kristian Agricolalla ei ollut miespuolisia jälkeläisiä. Tyttären jälkeläisiä on selvitetty 1700-luvulle, jolloin linja päättyi.

Agricolan suomi

Miltä puhuttu suomi kuulosti Mikael Agricolan aikana? Tähän vastasi pyydetäessä professori Tuomo Tuomi yleisön joukosta. Kyllä se kuulosti nykyihmiselle täysin tunnettavalta. Milläpä soljuvaa ääntämystä kammitsoidaan kirjoituksiin, kun mallit törmäävät keskieuropa-

laisille vieraisiin äänneisiin ja kun suomenkielessä äänneen kesto on erottelevana tekijänä, ei paino, joka on aina sanan alussa. Agricola joutui tekemään paljon ratkaisuja ilman malleja. Vuoden 1642 Raamattuun kieltä tasoitettiin äänönmukaisemmaksi.

Roman kirkossa tunnettiin apostolinen suksessio. Se tarkoitti, että piispanvihkimys - ja sitä tietä pappisvihkimys - piti saada paavin kädestä, joka oli saanut vihkimyksen edeltäjältään... Ketjun päässä oli ensimmäinen paavi, apostoli Pietari. Katkesiko suksessio Suomesa uskonpuhdistukseen? Ei. Se katkesi 1884, kun kaikki kolme piispaa kuolivat peräjälkeen. Suksessio saatiin uudestaan 1930-luvulla, kun vihkimässä oli myös ruotsalainen piispa. Arkkipiispa Paarma on siis saanut vihkimyksensä sen kädestä, joka on saanut sen sen kädestä, joka... Alkupäässä on siis apostoli Pietari. Ja Jeesus, tietysti.

Kansalliseen linjaan sopi illan musiikkialoitus. Mezzosopraano Ida-Maija Koskela lauloi Lotta Emanuelssonin säestämänä kolme Sibeliuksen laulua. Illalle on suomenkielinen, kuten tiedämme.

Yrjö Larmola

Mikael Agricola

Muovikorteilla menee lujaa

Heikki Kapasen

Kauppiain ja pankkien osuuskuntamuotoinen Luottokunta on toimitusjohtajansa Heikki Kapasen mukaan kasvuvauhdissa, olkoonkin että sen omistajiin kuuluvat pankit Nordea ja Sampokin ovat aikeissa ryhtyä omiin luottokorttibusineksiin jatkaen samalla yhteistyötä myöskin Luottokunnan kanssa. Myös OP- Pankki ja uusi tulokas S- Pankki tarjoavat Visan sirukorttia Luottokunnan markkinakenttään. Saimme lounaskokouksessa 6.11. kuulla paitsi alan uusista tuulista, myöskin laajan selvityksen alalla hääräävistä ei-toivotuista uuteen teknologiaan liittyvistä ilmiöistä ja siitä, miten niiden kanssa tullaan toimeen.

■ Alan kehitys ja kasvu perustuvat pitkälti monipuolistuviin rahoitusjärjestelmiin joista kaikille meille tuttu Visa on vastaisuudessa vain yksi, mutta merkittävä osanen. Kortilla maksaminen on tänä päivänä sangen arkista ja jokapäiväistä toimintaa. Viitisen vuotta sitten korttimaksamisen määrä ylitti jo tilisiirtomaksujen määrän ja tänä päivänä puhumme noin miljardin korttitapahtuman määrästä. Tänä vuonna korteilla maksetaan arviolta 35 miljardia euroa vastaavat ostosten määrät.

SEPA TULEE JO

Meillä suomalaisilla kaikkein suosituin maksamisen muoto on pankkikortti. Euroopassa ollaan lähivuosina siirtymässä yhtenäiseen euromaksualueeseen ja sen myötä kaikki kansalliset maksukortit kielletään. Korttien on oltava käyviä kaikissa Euroopan maissa ja sen vuoksi 13 kansallista korttia on muutettava yhteiskäyttöisiksi korteiksi. Yhtenäinen euromaksualue käynnistyy jo ensi vuoden alussa ja sen tarkoituksena on mm. edistää Euroopan korttimarkkinoiden tehokkuutta, lisätä kilpailua, alentaa osapuolten kustannuksia ja puuttua markkinahäiriöihin. Suomessa joudumme tässä yhteydessä luopumaan monista tehokkuutta lisäävistä ratkaisuista ja mahdollista on, että myöskin asiakkaalle koituvat kustannukset tulevat kortin käytön yhteydessä

nousemaan. Uudet eurooppalaiset SEPA maksujärjestelmät näyttävät nyt siirtyvän amerikkalaisten käsiin.

Suomessa on tällä hetkellä noin kaksi miljoonaa Visa Electron kortin haltijaa ja noin 1,8 miljoonaa Visa-kortin haltijaa joista puolella on kortissaan myöskin korollisen luoton mahdollisuus. Euroopassa korttimaksun arvo on keskimäärin 60 euroa. Kun meillä Suomessa on tullut erityisesti nuoremmille käyttäjille tavaksi maksaa kortilla jopa muutaman euronkin maksuja, on meillä keskimääräinen kertamaksu tilastojen mukaan noin 35 euroa.

SIRUSTA TURVAA

Suomalaisten lompakoista löytyy jo 4,5 miljoonaa sirullista Visa, Visa Electron ja MasterCard-korttia, ja maksupääteistäkin yli 30 prosentissa on sirukortinlukija. Kansainvälinen maksukorttipetoksiin perustuva liiketoiminta on hyvin organisoitunutta rikollisuutta, jonka tulokset valitettavasti usein päätyvät muiden rikosten rahoittamiseen. Esimerkiksi Norjassa toteutui käytettävissä olevien tilastojen mukaan viime vuonna peräti 7 prosenttia koko Euroopan petostappioista. Petosten yhteismäärä Euroopassa on useita miljardeja euroja vuodessa.

Tähän saakka meitä suomalaisia on suojellut oma "eksoottinen" kieliryhmämme, mutta siirtyessämme globaali-

siin järjestelmiin tulemme myöskin kohtaamaan kansainvälisen rikollisuuden laajuuden. Kortin yksilöintitiedot kiinnostavat rikollisia. Magneettijuovat ovat helposti avattavia tiedostoja. Sen sijaan sirut ovat tässä mielessä turvallisempia. Meillä kärsitään etupäässä korttiväärennöksistä, jolloin kortin tiedot kopioidaan tavalla tai toisella toiselle kortille. Usein kortin tiedot kopioidaan toisessa maassa kuin missä korttia tullaan väärinkäyttämään. Tekniikka on näiden rikollisten hallinnassa ja konstit ovat monet rikoksen tekemiseksi. Myöskin tietomurrot kauppiaiden tietojärjestelmiin ovat mahdollisia. Luottokunnalle aiheutuu vuosittain noin 2 miljoonan euron tappiot erilaisista korttiin kohdistuvista rikoksista. Kuluttajan kannalta on onni, että Luottokunta vastaa korttiin kohdistuneen rikoksen kautta menetetyistä arvoista. Tulevat lähivuodet avaavat uusia uria kehittyvän teknologian myötä myös maksuliikenteen hoidossa. Ehkäpä kännykkäkin voi vastaisuudessa toimia myös maksukortinlukijana ja mukamme kulkevana maksuvälineenä!

Kooste Kauko Lehti

SKRUUVIA KLUBILLA

Toro-skruuvien 2007 kolme parasta: Gunnar Laatio (2.), Pellervo Erkkilä (1.), Juhani Gulin (3.).

Helsingin Suomalaisella Klubilla on pelattu skruuvia viime vuosisadan alkupuolelta lähtien.

■ ■ Tunnetuin skruuvuri on ollut arkkiaatri Arvo Ylppö, joka pelasi sitä viikoittain yli 100-vuotiaaksi asti. Hänen nimeään kantavassa kabinetissa kokoontuvat nykyisetkin skruuvien pelaajat, joita kerran viikossa pelaavia on ollut kaksi pöydällistä. Tämän lisäksi on satunnaisesti n. kerran kuussa pelaavia 2 – 3 ryhmää. Kuluvana syksynä on ollut toisinaan vaikeuksia saada pelaajia toiseen viikoittain pelaavaan ryhmään. Siihen toivotaan ko-

vasti apuvoimia, ettei hieno peli lopahda kokonaan.

Tämänvuotinen Toro-kilpailu järjestettiin 6.11. tavallista juhlavammassa puitteissa kunnioittaen Arvo Ylpön 120-vuotissyntymäpäivää kolmen pöydän voimin. Kilpailun voittajaksi tuli Pellervo Erkkilä, toiseksi Gunnar Laatio ja kolmannen sijan sai Juhani Gulin. Kilpailun jälkeisellä päivällisellä Klubin johtokunnan jäsen ja harrastustoimikunnan puheenjohtaja Jari Karpakka kiitti osallistujia ja totesi skruuvilla olevan nimenomaan Klubin toiminnassa pitkä ja arvostettu historia, ja että Klubin kannalta on tärkeää että tämä perinteinen laji jatkuu ja kehittyy Klubilla.

Perinteisesti Helsingin Suomalaisella Klubilla on ollut yhteistyötä toisen vahvan skruuvikeskuksen Haminan kanssa. Tänäkin vuonna Hamina osallistui neljä pelaajaa Toro-skruuviin ja Klubimme haminalainen jäsen Ossi Tiisanen on säännöllisesti vuosikausia käynyt kerran viikossa pelaamassa Helsingissä. Toisen skruuvikeskuksen Mikkelin kanssa on myös aloitettu yhteistyö, jota on tarkoitus laajentaa säännöllisiin pelivierailuihin.

Skruuvien säännöt (lyhyt oppimäärä):

Skruuvipeli on luonteeltaan seurapeli, jossa pelitaito hauskalla tavalla liittyy

tiettyyn annokseen onneen nojautuvaa uhkapeliä. Pelin perusrakenne on yhdistelmä bismarckista ja bridgestä. Peliä pelataan neljän henkilön ryhmässä puoluepelinä, mutta pisteet lasketaan henkilökohtaisesti. Pelikierrokseen tarvitaan 12 jakoa, eli siis kukin pelaaja jakaa kolme kertaa kortit. Jotta jokainen pelaisi jokaisen kanssa, tarvitaan kolme pelikierrosta, joiden jälkeen kunkin pelaajan henkilökohtainen tulos saadaan selville. Tällaisen ”slengarin” pelaaminen kestää tottuneilta pelaajilta noin 3,5 tuntia.

Pelin nimi ”skruuvi” tulee ruotsin kielestä ja tarkoittaa ruuvia. Nimi perustuu siihen, että poiketen bismarckista, jossa peli on aina ennalta määrätty: joko valtti- (väri määriteltynä sattumakortilla), grand - (”suurten peli”), tai misääripeli (”laistopeli”), skruuvissa pelin johto voidaan ”ostaa” – aivan kuten bridgesäkin tehdään. Ja kun tämä ostotarjous kiertää pelaajalta toiselle myötöpäivään, syntyy vaikutelma nousevasta kierteestä eli ruuvista, joka tietenkin samalla koko ajan kiristyy.

Pelin säännöt ovat varsin suuressa määrin perinnetietoa, jota ei ole kano-nisoitu millään tarkalla koodikirjalla. Parhaiten tunnetaan ja muistetaan 1940-luvulla ilmestyneen oppaan ”E.N: Maa-lari”: ”Skruuvipelin oppikirja”- nimisen kirjan ohjeet ja opasteet. Tämän kirjan tekijäsalanimen takana on majuri evp

Ensi Nohrström, joka halusi kirjan toimittamisella vakiinnuttaa rakastamansa pelin säännöt.

Helsingin Suomalaisen Klubin skruuvivisäännöstö noudattaa paljon arkkiaatri Arvo Ylpön aikanaan arvovallallaan vahvistetuiksi saamia Klubin piirissä miellyttäviksi ja tarkoituksenmukaisiksi havaittuja tapoja ja käytäntöjä, joista aivan erityisen mielenkiintoinen on ns. ”bol-shevikin” eli henkilökohtaisen isoslam-mimisäärin peluu jokaisella kierroksella. Pelipisteiden laskutapaa on lisäksi varsin radikaalisti yksinkertaistettu, joten sen oppiminen ei ole ongelma. Pelin aloittelija tarvitsee kortinlukutaitoa, halun oppia uutta ja kehittää itseään sekä seikkailumieltä. Klubimestarilta saa skruuvien säännöistä lyhennetyin monisteen, josta selviää tarjousjärjestelmä pääpiirteissään. Kokeneemmat pelaajat Klubilla ovat aina valmiita tukemaan ja auttamaan. Skruuvista kiinnostuneet voivat olla yhteydessä Pellervo Erkkilään, sähköposti erimex@co.inet.fi puhelin 0400-440484.

Pellervo Erkkilä ja Juhani Gulin

Eduskuntatalo on taideteos keskellä kaupunkia

Helsingin Suomalaisella Klubilla ja Suomen kansanedustuslaitoksella on pitkä yhteinen historia. Se ulottuu keskiaikaisilta Moran kiviltä tämän päivän Arkadianmäelle. Suomalaisilla oli edustajansa jo Ruotsi-Suomen valtiopäivillä, joiden toiminta vakiinnutettiin vuoden 1634 valtiomuodossa. Siinä edustajat jaettiin neljään säätyyn. Näin syntyneet säätyvaltiopäivät jatkoivat toimintaansa läpi Napoleonin sotien ja Suomen sodan aina vuoteen 1906 saakka, jolloin Suomessa siirryttiin nelikamarisesta säätyedustuksesta suoraan yksikamariseen eduskuntaan. Ensimmäiset eduskuntavaalit pidettiin keväällä 1907.

■ ■ Kun klubi perustettiin vuonna 1876, elettiin Suomessa vielä säätyvaltiopäivien aikaa. Kansallisen herääminen oli jo silloin vahvasti liikkeellä. Klubi tarjosi tuolloin luontevan konversationipaikan säätyvaltiopäivien edustajille, jotka pitivät istuntojaan Säätytalossa ja Ritarihuoneella.

Vuoden 1906 valtiopäiväjärjestyksen hyväksymisen jälkeen, kävi selväksi, että tarvittiin uusi istuntosali, johon koko 200-jäseninen eduskunta mahtuisi. Ensimmäisen kilpailun eduskuntatalosta voitti Eliel Saarinen, joka suunnitteli talon Tähtitorninmäelle. Hanke ei kuitenkaan toteutunut, vaan eduskunta joutui lähes 25 vuotta kokoontumaan vuokratiloissa,

Tapio Junnon Outoa kulkijaa (1988, kuvaajana Simo Rista /Eduskunta) emme päässeet näkemään, koska Eduskunnan täysistunto oli parhaillaan menossa.

ensin Vapaapalokunnan talossa Keskuskadulla ja sitten Heimolan talossa Yliopistokadun ja Vuorikadun kulmassa.

Nykyinen eduskuntatalo rakennettiin vuosina 1926-1931 Johan Sigfrid Sirénin kilpailuehdotuksen pohjalta. Näin syntyi todellinen taideteos keskelle kaupunkia. Sen sijaintia tosin pidettiin aluksi kovin syrjäisenä ja yksinäisenä!

Nämä yleiset puitteet tulivat esille

Puhemiesneuvoston huoneessa on Suomen itsenäisyysenaatin puheenjohtajan ja Suomen valtionhoitajan Pehr Evind Svinhufvudin muotokuva. (Kuva Pertti Nisonen/Eduskunta)

nykyisen eduskuntatalon pienoismallin äärellä, kun Klubi teki 12.11.2007 taidepainotteisen vierailun eduskuntaan, jossa asiantuntevina oppaina toimivat Inkeri Kivi-Koskinen ja Anita Schadevits. Siinä kävi ilmi myös se tosiasia, että vuonna 1931 vihitty eduskuntatalo on maisemallisesti korkeammalla kuin Kiasma ja Helsingin Sanomien pääkonttori, mutta että kauempana näkyvien kirkkojen tornit nousevat ilmeisesti hieman korkeammalle. Jos eduskuntatalo olisi sijoitettu Tähtitorninmäelle, se olisi hallinnut suveenisesti pääkaupungin maisemaa!

Eduskuntatalon historiaan ja arkkitehtuuriin voi käydä tutustumassa osoitteessa. HYPERLINK "<http://www.eduskunta.fi>" www.eduskunta.fi. Siellä todetaan mm. että "itsenäisyyden ja kansanvallan monumentiksi rakennettu Eduskuntatalo on viimeistelty kokonaistaideteos, jossa rakennustaide, taideteollisuus, taidekäsityö ja kuvataide muodostavat yhdenmukaisen, arkkitehtuurin ehdoista lähtevän kokonaisuuden. Myös sisustus on pääosin klassistinen, mutta yksityiskohdissa voi nähdä myös funktionalismin pelkistyneisyyttä ja art decon koristeellisuutta". Sivustosta löytyy myös tietoa Eduskunnan päärakennuksen rakennusmateriaaleista, sisustuksesta, suunnittelijoista ja taiteilijoista sekä uudisrakennuksista (Pikuparlamentista ja kirjastosta).

Oppaiden johdolla tutustuttiin Edus-

kunnan puhemiesten muotokuvaan, jotka on sijoitettu puhemiehen edustustiloihin ja puhemiesneuvoston kokoushuoneeseen. Vain kahdesta entisestä puhemiehestä on maalattu kokovartalomuotokuvat, itsenäisyysenaatin puheenjohtajasta, P.E. Svinhufvudista ja ensimmäisestä naispuhemiesneuvostosta, Riitta Uosukaisesta.

Kävimme istahtamassa myös vanhassa suuren valiokunnan kokoushuoneessa, jonka pääseinää koristaa Pekka Halosen vuonna 1925 valmistunut Tukinuitto-maalaukset. Istuntosalissa emme voineet kuulla oppaiden esitystä, koska täysistunto oli parhaillaan menossa. Pienoismallin äärellä kuulumme kuitenkin selostuksen mm. Väinö Aaltosen vuonna 1932 valmistuneista viidestä veistoksesta (Raivaaja, Henkinen työ, Tulevaisuus, Usko ja Sadonkorjaaja), jotka on sijoitettu istuntosaliin.

Eduskunnan puhemies, klubiveljemme Sauli Niinistö otti meidän vastaan puhemiehen edustustiloissa, jonne hän kiirehti suoraan nuijan varresta johdettuun puhetta Eduskunnan ylimääräisessä istunnossa, jossa käsiteltiin potilasturvallisuuslakia. Luovutimme puhemiesneuvostolle Klubin standardin muistoksi vierailustamme.

Weijo Pitkänen

Sääntömääräinen syyskokous

SYYSKOKOUS

Jouko Liusvaara, Martti Enäjärvi ja Henrik Lamberg

Klubin syyskokous pidettiin 15.11.07 112 klubiveljen läsnäollessa, klubin orkesterin tervehtiessä saapuvia reippailla sävelillä. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Pekka Ritvos ja siitä alkoikin sähköisen äänestyksen myötä.

■ ■ Kiinnostavin asiakohde oli, kuten ennenkin, johtokunnan jäsenten vaali kannatuspuheineen. Valinta koski tällä kerralla kolmea jäsentä joista kaksi olivat jatkolla johtokunnan jäseninä ja kolmas, Weijo Pitkänen oli luovutusvuorossa. Pestiään jatkavia olivat Tuomas Koljonen ja Elias Iirola, kolmanneksi ja uudeksi johtokunnan jäseneksi valittiin Henrik Lamberg.

Kokouksessa nimettiin kunniapuheenjohtajaksi ansioitunut monivuotinen

klubin expuheenjohtaja Martti Enäjärvi ja kunniajäseneksi kaikkien tuntema ja tunnustama klubin extoiminnanjohtaja Jouko Liusvaara.

Johtokunnan jäseniksi valitut kolme klubiveljeä antoivat toimittajalle lausuntonsa näkemyksistään ja tulevista omista suunnitelmistaan johtokunnan jäseninä seuraavasti:

Tuomas Koljonen:

Haluan kiittää syyskokouksessa saamastani äänivyörystä sekä kaikista saamistani terveisistä ja kannustuksista. Tällä mandaatilla on ilo jatkaa työtä Klubimme eteen.

Klubin johtokunnalla on nyt käytössään asianmukainen talousraportti. Meillä on lisäksi työkaluna kokonaisvaltainen pitkän ajan perusennuste taloudestamme.

Kahden kuluneen johtokuntavuoteni aikana olen oppinut sen nyrkkisäännön, että yritysmaailman päällikkö vastaa yhdistyksen valiokuntaa. Vastaavasti yritysmaailman kuukausi on yhdistyksen vuosi. Edellä sanotusta poiketen Klubimme palvelutuotanto on ällistytävän tehokasta. Tuotamme melkein saman verran omaa ohjelmaa kuin valtakunnallinen televisio-kanava. Klubin hallintoa on

kuvattu sanonnalla: "paljon päälliköitä, vähän intiaaneja." Valiokuntamme ovat miehitettyinä alojensa huippuammattilaisilla, mutta valiokunnat joutuvat

käsittämään isojen asioiden ohessa kovin vähäpätöisiä asioita.

Klubin rakenteet ja talous kestävät sen, että valiokunnat ovat suuria. Aatteellisen yhdistyksen toimintaympäristön muutokset eivät ole suuria, nopeita eivätkä yllättäviä. Toiminta itsessään on mukavaa, eikä tunteja lasketa. Meidän tulee kuitenkin pyrkiä saamaan aikaan entistä enemmän ja järjestelmällisemmin haluamiamme asioita käyttämällä suurin piirtein saman määrän resursseja. Laajaan toimintaamme liittyy valtava määrä vastuita, prosesseja, tehtäviä ja muita osakokonaisuuksia. Osa niistä on hyvässä hoidossa, mutta osa putoaa niin sanotusti penkkien väliin. Meidän tulee listata Klubimme prosessit ja osoittaa niille selkeät vastuuhenkilöt.

Hallintomallien eroa kuvaa seuraava esimerkkitapahtuma. Jos komppania määrätään pitämään kasarmi siistinä, alkaa se todennäköisesti kompostoitua jo parissa viikossa. Kun kasarmi jaetaan siivousalueisiin ja ne jaetaan sotilaille, paikat pysyvät siisteinä.

Itselleni luonnollisesti kuuluvan Klubin nuoriso-ohjauksen ohella aion seuraavaksi työstää yhdessä puheenjohtajamme kanssa ehdotuksen Klubin toimintojen uudistamisesta. Tavoitteenamme on viedä aatettamme entistä tehokkaammin eteenpäin ja tarjota parempaa palvelua jäsenillemme.

Elias Iirola:

Aivan aluksi haluan nöyrällä mielellä kiittää luottamuksesta, jonka perusteella tulen jatkamaan johtokunnassa.

■ Johtokunta toimii kollegiona, joten sen päätökset on nähtävä sitä vasten. Kun asioiden valmistelu tapahtuu eri toimikunnissa ja työryhmissä, johtokunnan jäsenet osallistuvat niiden ratkaisemiseen erilaisin painotuksin. Itse olen eniten saanut myötävaikuttaa valmisteluun Klubin säätiön perustamiseksi; ensin lyhyen aikaa säätiötyöryhmän jäsenenä ja sitten johtokuntakäsittelyssä asiaa valmisteltävänä jäsenenä. Säätiön toiminta-ajatus kehittyi näissä käsittelyissä nykyiseen muotoonsa ja säännöt saivat lopullisen asunsa ja hyväksymisensä. Ilmeisesti työkokemuksestani johtuen olen ollut mukana myös silloin, kun erityisessä sääntötyöryhmässä kaavailtiin Klubin sääntöjen ajanmukaistamista sekä joissakin tapauksissa, kun on ollut tarpeen ottaa kantaa joihinkin oikeudellisiin kysymyksiin. Osakseni on lisäksi tullut laatia muutamia kirjoituksia klubilehteen ja Klubin kotisivuille. Lisäksi olen ollut mukana eräässä laajemmassa kirjoittamistyössä Klubilla.

Klubi on myös tulevaisuudessa pidettävä paikkana, jossa jäsenillä on mahdollisuus osallistua monipuolisiin aktiviteetteihin kulttuurin ja erilaisten harrastusten

parissa. Meidän kaikkien vastuulla on hyvän klubihengen säilyminen ja vahvistuminen ja yhdessä saadaan siinäkin paljon aikaan. Jäsenmäärältään näin suuressa yhteisössä aina ajankohtainen asia on tiedotus ja tiedottaminen. Vaikka Klubilla olisi nykyistäkin paremmat välineet ja menetelmät kertoa ohjelmastaan ja tavoitteistaan, on aina vaara, että kaikki tarpeellinen tieto ei saavuta jokaista. Tiedottamisen pitääkin olla toimikuntien, työryhmien sekä johtokunnan jäsenten erityinen tehtävä.

Tulevalla toimikaudellani pyrin edelleen tekemään kaiken tähän luottamustehtävään kuuluvan parhaani mukaan yhteistä hyvää tarkoittaen. Haasteita näyttäisi riittävän ainakin Klubin säätiön hallituksessa ja klubilehden toimituskunnassa. Muista mahdollisista tehtävistä päätetään aikanaan seuraavissa johtokunnan kokouksissa. Ja voihan aina jokin pienempi lakipulmakin nousta esille.

Henrik Lamberg:

Helsingin Suomalainen Klubi, kulttuuriklubi!

■ Tänä vuonna juhlimme isänmaamme 90-vuotiaasta itsenäisyyttä. Kuluneena aikana on maamme muuttunut maanviljelysvaltiosta teollisuusvaltioksi. Väestö on muuttanut kaupunkeihin. Koulutus ja kouluttautumistaso on noussut val-

tavasti. Kohta olemme sillä rajalla, että edes mielikuvitus ei ole rajana ja esteenä tieteen ja tekniikan ihmetöille. Ihminenkin voitaisiin jo kloonata jos eettisiä esteitä ei olisi.

Tätä aikaa paljon vanhempi yhteisö on Helsingin Suomalainen Klubi. Yli 130 vuotta sitten kokoontui joukko "viisaita miehiä". Heidän toimiensa perintö on tänäänkin vaalimisen arvoista. Klubimme sisäinen rakenne on mielestäni ihmisläheinen, kohottava ja kaikkia meitä eri ikäryhmiä kasvattava, viihdyttävä ja kehittävä.

Sana kulttuuriklubi saattaa kuulostaa ensikuulemalta vähän suppealta ja rajaavalta. Mutta kun tutustuu sanaan tarkemmin, sen sisältö laajenee sanoiksi tiede, taide, sivistys, politiikka ja isänmaallisuus, vapaa-aika, ruoka ja terveys ym. ym. Näin elämmekin yhteisössä joka jakaa toisilleen elämänculttuuria, punnittua ja koettua tietotaitoa vanhoilta

nuorille ja päinvastoin. Klubi ei ole mitenkään elähtänyt ja sisäänpäinlämpiävä, vaan avoin ja vahvasti ympärillä elävään yhteiskuntaan integroitunut, reaaliajassa elävä kansakunnan kasvattaja. Näistä vahvoja osoituksia ovat monet taiteen, historian ja tieteen alueiden toteutuneet projektit. Elämme pienoiskorkeakoulussa jossa henkinen ja sivistyksellinen kasvu jatkuvat koko elämän ajan ja opetuksen laadusta ja tasosta ei tingitä.

Tällaisessa ympäristössä on mielenkiintoista elää ja olla, kun voimme samanaikaisesti olla sekä saavana että antavana osapuolena. Kiitos veljet luottamuksestanne johtokunnan jäsenen tehtävään. Haluan antaa oman osaamiseni ja taitoni yhteisen "korkeakoulumme" kehittämiseen ja jo vallitsevan upean yhteishengen vaalimiseen.

Itämaan tietäjät Venäjä-illassa

Jukka Rautava, Heikki Talvitie ja Reino Paasilinna

Klubimme Venäjä-illassa 22.11. oli paneelivieraina kolme itäisen naapurimme tuntijaa. He olivat EU-parlamentaarikko Reino Paasilinna, Moskovan entinen suurlähettiläs Heikki Talvitie ja Suomen Pankin siirtymätalouden tutkimuslaitoksen ekonomisti Jukka Rautava. Olli Alhon johtama vajaa kaksituntinen keskustelu sujui huumorin ryydittämänä. Buffee-pöydän borsikeitto ja kiovalaiset pitokit ohra-tattarisottoineen virittelivät kuulijakuntaa illan aiheeseen.

VENÄJÄ

■ ■ Tässä poimintoja panelistien puheenvuoroista. Kun keskustelijat olivat usein toistensa kanssa samaa mieltä, en kirjaa niitä lausujensa nimiin:

Putinin hallinnosta

Presidentti Putinin hallinnon tavoitteena on vahva valtio. Hän rakentaa sitä Pietari Suuren tavoin; jos ei tottele käskyä parnan lyhentämisestä, lyhennetään päätä.

Maassa kilpailee vallasta kymmenkunta klaania. Voittaja saa kaiken, häviäjät menettävät kaiken.

Putin oli talvella hermostunut. Olikohan syynä pelko kilpailijoista vaiko oranssikumouksesta?

Putinin kannattajaorganisaatioiden jäsenet uskovat, että Putinin suunnitelma on Venäjän voitto.

Oligarkkien asema on heikentynyt. He eivät ole enää johtava luokka. Kun yksi on pantu häkkiin, toiset ovat rauhoittuneet. Oligarkki-nimitys on huonosuudossa. Osa kansasta haluaisi heidät vankilaan kuulustelematta. He ovat muuttuneet suurliikemiehiksi, jotka pyrkivät duumaan saadakseen syytesuojan.

Putin ei hyväksy Eyj:n tarkkailijoita duuman vaaleihin. Etyj:n koko tulevaisuus joutuu vaakalaudalle edessä olevana Suomen puheenjohtajakautena.

Upseerien valta on kasvanut ja kansallismielisyys kohonnut. Venäjä ei ole vielä sotilaallinen uhka, mutta on mat-

kalla siihen.

Byrokratia on lisääntynyt. Lähes puolet keskiluokasta on valtion palveluksessa. Kaukasuksen tauti korruptio leviää. Pääsy korkeiden virkamiesten puheille maksaa. Heistä 80 prosenttia on entisen KGB:n virkailijoita.

Tilastoja tohtoroidaan. Vastakkain ovat usein tosiasiat ja tilastot.

Pietarin mafia pysyy vallassa. Valta kulkee Putinin mukana, minkä tehtävän hän sitten ottaakin itselleen: valitseeko pääministerin vai kenties kaikkien turvaneuvostojen johtajan aseman. Ja voidaanhan perustuslakiakin kansan vaatimuksesta korjata. Mitä tulee tapahtumaan, jos kaikki valta keskittyy yhdelle miehelle ja häntä tottelevalle duumalle?

Neuvostojärjestelmä on osittain palannut, mutta neuvostoihminen ei palaa.

Maassa voi puhua muutoksista vain kieli keskellä suuta. Se synnyttää satiirisia kaskuja. Yksi sellainen: Putin määräsi ministerinsä ottamaan selvää, paljonko maksaisi pääsy Jeesuksen hautaan. Ministeri palasi ja ilmoitti sen maksavan viisi miljoonaa dollaria. Putin ihmetteli: ?Niin paljon kolmesta päivästä.?

Maailman poliittinen tilanne, johon sisältyvät USA:n vaikeudet, tarjoaa Putinille mahdollisuuksia. Venäjä pystyy poliittisesti vastaamaan USA:lle, kun USA on sitonut käntensä.

Jeltsinin yritys länsimaistaa Venäjää johti kaaokseen. Sitä alettiin pilkkallisesti kutsua demokratiaksi. Kaaoksessa ruvetiin kaipaamaan lujaa keskusjohtoa. Kun se toteutui, siitä ei ole paluuta.

Energiasta, vallasta ja hyvinvoinnista

Venäjän sotilaallinen ja poliittinen valta perustuvat yksipuolisesti energiaan. Se ei riitä luomaan lujaa taloutta ja yleistä hyvinvointia. Tarvitaan teknologian ja innovaation voimakasta kehitystä sekä poliittisen vallan ja talouselämän johdon yhteisiä päätöksiä. Maan öljytulot asukasta kohden ovat pienemmät kuin Norjassa, Saudi-Arabiassa ja Kuwaitissa. Autoteollisuus on paljon jäljessä länsimaita sekä Kiinaa; Kiinassa valmistuu Venäjään verrattuna viisinkertainen määrä autoja. Patenttihakemusten määrässä Venäjä häviää murskaavasti alan johtaville maille USA:lle, Japanille ja Saksalle, jopa Kiinalle, Korealle ja Nokian ansiosta Suomellekin.

Kasvun jarruina ovat korruptio ja byrokratia. Venäjän kansan tulotaso on vain kolmannes USA:n ja puolet Saksan tasosta. Venäjällä tosin kasvu on nopeutunut. Kiinan talouden kasvu tulee olemaan ongelma Venäjälle; miten se pystyy vastaamaan haasteisiin Euroopan ja Aasian välissä?

Kasvun jarruina ovat korruptio ja byrokratia. Venäjän kansan tulotaso on vain kolmannes USA:n ja puolet Saksan tasosta. Venäjällä tosin kasvu on nopeutunut. Kiinan talouden kasvu tulee olemaan ongelma Venäjälle; miten se pystyy vastaamaan haasteisiin Euroopan ja Aasian välissä?

Suomalaisten investoinneista

Suomalaisilla yrityksillä on monia investointisuunnitelmia Venäjällä, esimerkiksi StoraEnsolla Novgorodin alueelle. Se on kuitenkin Amerikan karvaan kokemuksen jälkeen tullut varovaksi.

Miksi suomalaiset yritykset hakeutuvat investoimaan tuntemattomiin oloihin valtamerien taakse, kun ne voisivat investoida paremmin tunnetulle Venäjälle? Poliittiset riskit ovat USA:ssa jopa suuremmat kuin Venäjällä. Ne ovat erilaisia.

Venäjälläkin on suuria alueellisia eroavuuksia, jotka investoijien tulisi tuntea.

Kun liikemiesten taloudellinen valta Venäjällä on vähentynyt, päätöksiä ei aina tehdä taloudellisin perustein.

Me olemme Venäjälle investoinneissa lapsenkengissä. Esimerkiksi Ruotsi on paljon edellä meitä. Ikea on investoinut sinne enemmän kuin koko Suomi.

Meidän tulisi käyttää hyväksemme lähinaapuruutta ja sitä, että pietarilainen presidentti on naapurin poika ja turkulaisen tuttava. Bisnesmiehet ovat nyt parhaita lähettiläitämme.

Panelistit eivät kuitenkaan halunneet yllyttää yrityksiämme suin päin Venäjälle. Olosuhteisiin tulee tutustua ja menestymisen mahdollisuudet analysoida.

Loppulauseeksi sopii panelistien yhteinen toteamus: Suomen ja venäjän suhteet ovat nyt yhteistyöhakuisemmat kuin koskaan aikaisemmin.

*

Yleisökysymykset osoittivat, että Venäjän tuntemusta ja yhteistyön kokemuksia oli kuulijoidenkin puolella.

Jälkipala: Reino Paasilinna tuli klubimme tilaisuuteen taksilla. Venäläissyntyinen kuljettaja ihmetteli: ?Tämä Suomi on hullu maa. Täällä on kaikki hyvin, mutta kaikki ovat masentuneita. Venäjällä kaikki on huonosti, mutta masentuneita ei ole.

Teksti Antti Henttonen

“Klubin Tenniskisoista jälleen huikean jännittävät finaalikamppailut”

Perinteiset Klubin Round Robin nelinpelikisat käytiin Jussi Nesteen isännöimänä Talin tenniskeskuksessa sunnuntaina 25.11.2007. Sekä miesten että junioreiden sarjat saatiin pelattua huolimatta joidenkin ilmoittautuneiden poisjäännistä. Osallistujajoukko oli juniorisarjassa pelimuotoon nähden niukin mahdollinen. Lisäksi koko sarja oli peruuntua, sillä parin kilpailijan hylkäästä harkittiin. Heidän nähtiin salaa venyttelevän ennen ottelua eikä heillä ollut esittää lääke-rintodistusta. Kuulustelussa kuitenkin ilmeni, että kyseessä oli kramppi, eikä sanktioihin näin ollen ryhdytty.

■ ■ Klubin ikärakenteen takia osanottajamäärältään suurempi ja näin urheilullisesti merkittävämpi pääsarja oli niin tiukka, että pallot meinasivat loppua. Eräät miesten sarjassa pelanneet olivat sitä mieltä, että sääntöjä ei ole vielä kukaan saatu yksiselitteiseksi. Esiintyneitä ”paran pärinää” aiheuttaneita tulkinnanvaraisuuksia joutui kilpailun johtaja Jussi Neste ratkomaan. Tämän epäitsekään toiminnan seurauksena Jussin oma keskittyminen itse kilpailussa kärsi.

Miesten sarjan mestaruuden vei ensikertalainen Jukka Ylikoski, joka jo viime kevään 2-pelikisoissa osoitti nousukun-

toa. Toiseksi tuli Lauri Palojärvi ja kolmannen sijan jakoivat Kunniapuheenjohtajamme Martti Enäjärvi ja klubiveli Kari Aarnio.

Toiminnanjohtaja Jyrki Berner vei viimevuotiseen tapaan juniorimestaruuden. Mika Holmström ylsi kakkoseksi, Risto Hännisen uudessa viimevuotisen pronsinsa.

Palkintojenjaon yhteydessä päätettiin jatkaa viime kesänä alkanutta kesä-tenniksen perinnettä. Kesällä 2008 (10.-11.6.) päätettiin tehdä sotahistoria- ja tennismatka Hankoon. Matkalla tutustutaan Hangon rintaman taisteluasemiin ja 102 vuotta vanhaan Bengtskärin majakkaan. Matkasta kiinnostuneiden tennisharrastajien on syytä seurata Klubin ilmoittelua asiasta.

Pelaajien puolesta kisan järjestäjää Jussi Nestettä palkintojakoseremonian yhteydessä kiitti Martti Enäjärvi ja Klubin johdon kiitokset esitti Jyrki Berner.

*Veli-Matti Leppänen
Tennikseen keskittyvä Klubin reporteri*

SUOMALAISEN KLUBIN TENNIS-MESTARUUSKISAT

Suomalaisen Klubin tenniksen kaksinpelimestaruuskisat järjestetään 28.-30.3.2006 Talin Tenniskeskuksessa.

Sarjat ovat alle 55 vuotta, 56-69 vuotta ja yli 70 vuotta. Ottelut pelataan paras kolmesta erästä ratkaisevan erän ollessa pitkä tie-break (10).

Ensimmäiset ottelut alkavat perjantai-iltapäivällä ja kisat jatkuvat pelaajamäärästä riippuen sunnuntaihin 30.3. saakka.

Osallistumismaksu on 20 euroa.

Ilmoittautumiset 20.3.2007 mennessä sähköpostilla jussi.neste@talintenniskeskus.fi tai puhelimitse Jussi Neste 050-5883250 sekä maksamalla osallistumismaksun 20 euroa Klubin ilmoittautumistilille 147030-254808.

Otteluaikeidustelut 26.3.2007 alkaen Jussi Neste 050-5883250.”

MONUMENTTI, KUNNIAN OSOITUS JA VIESTI

Åke Lindman

Elokuva Tali-Ihantala 1944 ei ole mikään tavanomainen elokuva eikä tavanomainen dokumentti. Se on monumentti, kunnianosoitus sotien veteraaneille ja viesti nuorisolle kansamme kohtalon hetkistä.

■ Tali-Ihantala 1944 on eppinen elokuva, jonka näkökulma ulottuu rivimiehestä marsalkka Mannerheimiin. Pohjolan historian suurinta torjuntataistelua tarkastellaan kuitenkin pääasiassa kompanian päällikön tasolta. Elokuvassa on viisi episodtia.

Ensimmäisessä episodissa taistelua tarkastellaan kahden jääkäripataljoonan komentajan ja Mannerheim-ristin ritarin toiminnan kannalta. JP 3 komentaja oli majuri Jouko Hynninen [Tarmo Ruubel] ja JP 4 komentaja majuri Eero Leppänen [Kari Ketonen].

Toisessa episodissa mennään sota-saalis-Sotkan sisään ja sen välittömään läheisyyteen. Siinä tarkastellaan taistelua panssarivaunun ampujan, kersantti Reino Lehväslaihon [Marc Gassot] monivahteisen taistelun näkövinkkelistä.

Kolmannessa episodissa käsitellään toimintaa ruotsalaisen vapaaehtoisen luutnantti Orvar Nilssonin [Jesper Malm] kannalta. Hän taisteli Tali-Ihantalassa ruotsalaisen vapaaehtoiskompanian, Svenska frivilligkompaniet'in jääkärijoukkueen johtajana.

Neljännessä episodissa tarkastellaan epäsuoran tulen osuutta taistelussa. Sitä johtaa filmissä tykistön tulenjohtaja, ruotsinkielinen suomalainen luutnantti Lars Holmström [Fabian Silen] aivan etulinjan taisteluhaudassa.

Viidennessä episodissa tarkastellaan

taistelun johtamista vahvennetun 6.D komentajan kenraalimajuri Einar Vihman [Olli Ikonen] kannalta. Kenraali Vihma kaatui taistelussa ollessaan vihollisen tähytyksen alla aivan etulinjassa.

Suomen puolustuksen ylimmän tason toimintaa Tali-Ihantalassa taistelujen aikana taas kolmen Mannerheim-ristin ritarin näkökulmasta. He ovat Kannaksen joukkojen komentaja, kenraaliluutnantti Karl Lennart Oesch [Jukka Puotila], Päämajoitusestari, kenraaliluutnantti Aksel Airo [Pirkka-Pekka Petelius] ja Ylipäällikkö, Suomen marsalkka Karl Gustaf Emil Mannerheim [Asko Sarkola].

Elokuvassa näkyy myös ilmavoimien toimintaa ja Lento-osasto Kuhlmeyn osuus taistelun lopputulokseen. Tämä osuus on kuvattu pieneltä osin Saksassa. Lento-osaston toimintaa esitellään kuitenkin pääosin alkuperäisiä SA-filmejä käyttäen. Niiden kuvaajana oli usein TK-kuvaaja Nils Helander.

Ideasta toteutukseen

Idea kypsyi filmin lopullisen käsikirjoittajan, Maanpuolustuskorkeakoulun dosentti Stefan Forssin aivoissa pääsiäisenä vuonna 1999 ja elokuvan valmistelu aloitettiin seuraavana vuonna. Toteutajaksi lupautui professori Åke Lindman. Elokuvasta piti ensin tulla kallein, mitä Suomessa on koskaan kuvattu. Sen budjetti oli alun perin, 4.5 miljoonaa euroa,

kolmen pitkän elokuvan verran.

Hankkeen edistämiseksi perustettiin toukokuussa 2002 Syvärieltä Kannakselle –elokuviin Tuki ry. Ennen Tali-Ihantala 1944 –elokuva tehtiin ruotsinkielisestä JR 61 sotataipaleesta kertonut projektin ensimmäinen elokuva Etulinjan edessä, Framom främsta linjen. Sen ensi-ilta oli vuonna 2004.

Sen jälkeen lähdettiin pelottomasti jatkamaan. Professori Åke Lindman oli tosin jo pitkään halunnut tehdä elokuvan kaukopartiomiehistä, mutta lopulta kuitenkin päädyttiin Tali-Ihantalassa torjuntataisteluihin. Elokuvan tekemistä varten koottiin triumviraatti: Stefan Forss, ruotsinkielinen suomalainen peloton sotasankari Harry Järv ja Tali-Ihantalassa taisteluissa itse vapaaehtoisena mukana ollut ruotsalainen everstiluutnantti Orvar Nilsson.

Syvärieltä Kannakselle –elokuviin Tuki ry:n johtajana toimi amiraali Jan Klenberg. Pohjola Oyj:n johtaja Jyrki Hägglund oli sen taloudenhoitaja ja kenraaliluutnantti Jussi Hautamäki sotilasiantuntija. Sotahistoriallisesta tuesta vastasivat eversti Matti Koskimaa, everstiluutnantti Erkki Käkelä sekä keskeiset veteraanit itse.

Kahden elokuvan projektin loppuosa, Tali-Ihantala 1944 näytti välillä jäävän ilman riittävästi rahoitusta. Kun se oli sitten lopulta saatu varmistetuksi, jou-

Tali-Ihantala 1944

duttiin itse filmi tekemään varsin kireällä aikataululla. Elokuvasa on yli 100 puheroolia, joista jokaisella on vastineensa todellisuudessa. Kaikkiaan kuvauksissa oli mukana ennätysmäärä ihmisiä, yli 2 500 avustajaa ja yli 100 näyttelijää.

Koska Tali-Ihantalan taistelijat olivat vuonna 1944 riuksia nuoria miehiä, myös puherooleihin tarvittiin professori Åke Lindmanin vaatimuksesta nuorukaisia. Heitä haettiin ja löydettiin haastatelluin muun muassa Tampereen ja Helsingin lukioista. Nuorukaisten koekuvaukset tehtiin Niinisalossa. Näitä nuorukaisia ovat edellä mainittujen lisäksi muun muassa Mio Korkman, Alekski Sarjala [vänrikki Teppo] ja Christian Sandström.

Kuvaukset aloitettiin kesällä 2006. Niitä tehtiin Niinisalossa, Parolassa ja Mikkelissä. Saksassa saatiin kuvattua vain yhden FW 190, Focke Wulfin replikan rullaamista kiitotiellä. Ilmaan sitä ei saatu, koska kaikki luvat eivät olleet kunnossa.

Professori Åke Lindmanin terveys heikkeni kuvausten kestäessä, ja hän joutui vetäytymään ohjaustyöstä. Ohjauksen viimeisteli Lindmanin hengessä elokuvaohjaaja Sakari Kirjavainen. Elokuvan tekeminen samoin kuin sotiminenkin on hänen mukaansa työtä. Elokuva tekevät taitavat käsityöläiset intohimoisesti ja omistautuen. Sotilaat käyvät sotaa, koska sitä vain on tehtävä, kaikesta huolimatta,

kestät tai et, elät tai kuolet.

Elokuvan musiikin säveltänyt Timo Hietala päätyi aatoksissaan siihen, että hengen hädässä olleiden taistelijoiden mielissä soi melankolinen kansanlaulu-hyräily, oman äidin laulu ja musikaaliset muistot rauhan päiviltä. Elokuvan musiikki onkin modernia elokuvamusiikkia, joka sisältää pienen ihmisen ja kansan surua, pelkoa ja sankaruutta. Musiikin on tuottanut Jaakko Kuusiston johtama Sinfonia Lahti. Solisteina vierailevat melodiamestarit Kari Kriikku, Topi Lehtipuu, Heikki Nikula, Pasi Pirinen ja Tapio Aaltonen.

Viimeinen miljoona

Koko Syväriltä Kannakselle –elokuva-projektin kokonaisbudjetti on ollut 6.7 miljoonaa euroa, josta projektin Tuki ry on rahoittanut yli 60 prosenttia. Tali-Ihantala 1944 –elokuvan osuus on ollut kokonaissummasta noin 3.2 miljoonaa euroa, josta tukiyhdistys on kerännyt 2.1 miljoonaa euroa. Yhdistys on saanut tukea myös Ruotsissa toimivilta säätiöiltä ja rahastoilta, muun muassa Wallenbergin säätiöltä ja Kuninkaalliselta säätiöltä.

Tali-Ihantala 1944 –elokuvan ensi-iltaa oli alun perin suunniteltu tammikuulle 2005. Filmin valmistuminen kuitenkin lykkääntyi kahdella vuodella eikä vähemmän rahoitusvaikeuksien vuoksi. Kun professori Åke Lindman ja amiraali Jan

Klenberg kävivät Helsingin Suomalaisella Klubilla marraskuun lopussa 2004 esitelmässä hanketta, Klenbergin erityisen ansiokkaasti johtaman tukiyhdistyksen itselleen asettamasta tavoitteesta uupui vielä reipas miljoona euroa.

Siihen saakka rahaa keränneiden kontaktipinnat olivat alkaneet ehtyä. Suomi on lisäksi rahoitusmielessä aika pieni maa, kun sitä vertaa vaikka vain Ruotsiin. ja muita maitahan projekti ei juuri kiinnostanut. Suurempi raha pesii lisäksi suppeissa klimpeissä. Kun ne on rahastettu, oli aika vaihtaa strategiaa.

Miltei heti Suomalaisen Klubin tilaisuuden jälkeen keräyspäälliköksi innostui ryhtymään klubiveli Heikki Järvinen. Tukiyhdistykselle luotiin nopeasti 'uskottujen miesten verkosto'. Rahan pyydystämiseksi alettiin lisäksi käyttää paljon pienisilmäisempää verkkoa kuin raha-Suomessa yleensä käytetään. Nyt alettiin poimia marjoja maastakin.

PK-yrityksille ja yksityisille lahjoittajille luotiin 'tuote' nimeltä 'toimintatonni'. Yhdistys totesi, että on aivan yhtä arvokasta, mikäli joku antaa keräykseen 1 000 euroa kuin että hän antaisi kymmenkertaisen määrän. Kun maakunnan miehet huomasivat, että heidän lahjoituksiaan arvostettiin yhtä paljon kuin paljon suurempia lahjoituksia, puskaradio alkoi viestiä eteenpäin.

Syntyi suoranainen yrittäjien kansan-

liike, joka nosti puolestaan hankkeen yhteiskunnallista merkitystä. Oltiin joukolla tekemässä kansallista kulttuuritekoa, kunnianosoitusta sotiemme veteraaneille. Tuohon kulttuuritekoon pääsi mukaan vielä vain 'toimintatonnikin'. Tällainen toiminta edellytti tietenkin ankaraa työtä. Mutta siinä onnistuttiin ja lopputulos on nähtävissä valkokankaalla.

Syväriltä Kannakselle –elokuvien Tuki ry:n keräystoiminnassa on lisäksi nähtävissä muutama erityisen isänmaallinen piirre. Joukossa ei ollut yhtään henkilöä, joka olisi vain koordinoinut toimintaa. Kaikki tekivät työtä kuin suomalaiset sotilaat ja ruotsalaiset vapaaehtoiset Tali-Ihantalassa konsanaan. Eikä yhdistys ole vähentänyt keräämistään varoista omia kulujaan, ei eurosentin senttiä. Koko keräystoiminta on tehty korvauksettoman vapaaehtoistyönä.

Suomi 90 vuotta

Helsingin Suomalaisen Klubin jäsenillä seuralaisineen oli mahdollisuus nähdä elokuva seuralaisineen ennakonäytännössä 3.12 Bristolissa. Vaikuttavan elokuvan jälkeen osa katsojista siirtyi Klubille keskustelemaan aiheesta.

Juhlimme 90-vuotista

Itsenäisyyspäivän iltajuhla Klubilamme on perinteisesti ollut yksi toimintavuoden kohokohdista. Niin oli nytkin itsenäisyyspäivämme 90-juhluvuonna.

■ ■ Juhlavieraiden keski-ikä on nuorentunut, kun tammenlelvä-sukupolveksi kutsuttuja sotiemme veteraaneja on vuosi vuodelta vähenevästi mukana. Onhan nuorimman veteraani-ikäluokan matkamittarissa alkanut jo värähdellä yhdeksän kymmenluku.

Silti heitä oli nytkin mukana kunniamiehinä, vanhimmat yli 90-vuotiaina, itsenäisyyttämme kauemmin eläneinä. Yhteiseksi iloksemme nuoremmat ikäluokat ovat astuneet tai astumassa heidän tilalleen vaalimaan maanpuolustusperinteitämme arjessa ja juhlassa..

Kuinka voi 90-vuotias itsenäinen Suomi?

Puheenjohtaja Matti Packalén pohti Klubimme itsenäisyysjuhlan juhlapuheessaan Kansallisteatterin Tuntematon sotilas -näytelmän loppujulistuksen pohjalta Suomen tulevaisuuden näkymiä. Hän päätyi optimistisiin näkymiin: Suomi ei ole kuollut, mutta keskustelu on tarpeen!

Ohjelmaa omasta takaa

Kulttuuriklubimme monitaitoinen jäsenkunta pystyy itse tuottamaan korkeatasoisen juhlaohjelman. Seitsemän vuotta laulanut kuoromme ja viisivuotias puhallinorkesterimme ovat usein ilahduttaneet meitä juhlatilaisuuksissamme, niin nytkin. Niitä kuunnellessa olemme voineet samalla seurata niiden jatkuvaa kehittymistä korkeatasoisiksi musiikkityeiksi.

Taitavia sanankäyttäjäkkin löytyy joka lähtöön, kuten nyt juhlapuheen pitänyt puheenjohtajamme.

Puhe, musiikkiesitykset ja herkullinen illallinen muodostivat juhlan kokonaisuuden.

Pöytäkeskusteluihin antoivat virikkeitä ajankohtaiset tapahtumat kuten Tuusulan koulutragedia, Venäjän vaalit ja Kansallisteatterin kohua herättänyt

Hyvät naiset ja herrat!

■ ■ Viime päivinä tiedotusvälineitä on puhuttanut Kansallisteatterin esittämä uusi tulkinta Väinö Linnan Tuntemattomasta sotilaasta. Maailma on perusteellisesti muuttunut viisikymmentäluvun alusta, jolloin kirja julkaistiin, ja siksi tässä tulkinnassa ohjaajan mukaan ?Linnan syvää, viisasta, rakastettua ja rauhallista epiikkaa vasten asetetaan aikamme kasvot, sen pulssi ja arvot.?

Näytelmän sanotaan olevan, 70-luvulla syntyneen sukupolven kuva nyky-

itsenäisyyttä

Tuntematon sotilas -näytelmä. Kai kista kirposi kommentteja. Viimeksi mainitun kohdalla varsinkin veteraanien mielestä Linnan teoksen radikalisoinnin ajankohta itsenäisyyden juhluvuoden juhla viikolla sekä paikka Klubimme piirissä perustetulla kansallisella päänäyttämöllämme olivat väärä. Päällimmäisiksi kohosivat kuitenkin ne tunnelmat, jotka juhla puhe ja musiikkiesitykset loivat.

Puheenjohtaja Matti Packalénkin otti puheensa lähtökohdaksi Kansallisteatterin ajankohtaisen näytelmän, joka päättyy julistukseen konsensus-Suomen kuolemasta. Puhuja käsitteli Suomen tulevaisuuden näkymiä eurooppalaistuvassa ja laajemminkin globalisoituvassa maailmassa ja näki edessä olevien vaikeuksien yli rohkaisevaa ja kannustavaa valoa.

Paul Jaavamon johtama puhallinor-

kesteri viritteli juhlamiehitä isänmaallisilla sävellyksillä jo yleisön sisääntulon aikana. Liput tuotiin saliin Lippulaulun sävelten saattamina ja Jääkärimarssi sekä Veteraanin iltahuuto (Henrik Lamberg solistina) huipensivat orkesterin esitykset.

Henrik Lambergin johtaman kuoron ohjelmassa olivat vanhat tutut mutta silti aina uudet Madetojan Kaunehin maa, Olli Nykäsen Karjala Lambergin uutena sovituksena, Ossi Elokaan Isänmaan rukous, Merikannon Laatokka sekä Sibeliusen Isänmaalle ja Finlandia.

Pentti Nevaluoman yhtye tahditti juhla illan päättäneen yleisen karkeloinnin. Jotkut Presidentinlinnassa alku illan juhlinaeet ehtivät vielä myöhä- ja varhaistunneilla mukaan omaan kotoiseen juhlaamme. (A.H.)

sestä ajasta asetettuna lähimenneisyyden suomalaisuutta kuvaaviin kehyksiin.

Ensi-illan jälkeen virinnessä keskustelussa on mieleeni erityisesti jäänyt tuo näytelmän lopun julistus: Suomi on kuollut!

Kun näin voimakas julistus tulee ikäluokalta, jonka on määrä seuraavaksi ottaa maasta vastuu, on sitä kuunneltava.

Siis: kuinka niin? Mikä on kuollut?

Perusteiden etsintää

Perusteluita voisi etsiä joko sisältä tai ulkoa, keskinäisestä kanssakäymisestäämme

tai itsenäisyytemme tilasta. Jotkut kolumnistit ovat sanoneet, että perinteinen suomalainen reilu peli, yhteisöllisyys, tekee kuolemaa.

Kuten kaikki tiedämme, todellisissa ahdinkotilanteissa on tässä maassa voimat koottu ja vaikeudet yhdessä voitettu. Talvisodan henki, ja sodan jälkeinen jälleenrakennus ovat tästä tietenkin meille tunnetuimmat esimerkit.

Pari vuotta sitten tutkittiin OECD-maiden arvomaailman yhteyttä niiden rakenteelliseen kilpailukykyyn. Tutkimuksessa todettiin, että ihmisten keskeinen

Kuinka voi 90-vuotias itsenäinen Suomi?

luottamus on johdonmukaisesti vahva selittäjä kilpailukyvyllä ja tehokkuudelle. Vallan keskittämisen ja vastuun epäselvyyksien hyväksyminen todettiin keskeiseksi luottamusta horjuttaviksi tekijöiksi.

Kuten tunnettua, Suomi on kilpailukykyinen.

Suomalainen hyvinvointivaltio syntyi 60- 80-luvuilla elinkeinorakenteen muutoksen ja maaltamuuton myötä sarjana poliittisia kamppailuja, ja intressien yhteensovittamisia.

Vaikka tässä yhteydessä ei ollutkaan kyse varsinaisesta kriisistä, oli prosessi lopulta suuri, yhteinen, ja kansaa yhdistävä. Tämän suuruisen projektin onnistuminen voi rakentua vain aidon luottamuksen pohjalle. Tämän luottamuksen luomisessa on konfliktien ratkaisulla ja kompromissien löytämisellä ollut keskeinen rooli.

Keskeisiä voimia

Suomalaisten yhteiskunnan keskeinen voima on kokonaisuuden hallinnassa, innovatiivisen yrittämisen ja sosiaalisen vastuuntunnon terveessä jännitteessä. Tämän on suurelta osalta mahdollistanut perusturvallisuus ja luottamus tasapuoliseen vallankäyttöön. Kansan tuki yhteisöllisyydelle on edelleen vankka.

Viimeisimmässä, joka toinen vuosi julkaistavassa, EVA:n asennetutkimuksessa kahdeksan kymmenestä vastaajasta

oli samaa tai jokseenkin samaa mieltä toteamuksesta, että ?vaikka hyvän sosiaaliturvan ja muiden julkisten palvelujen ylläpitäminen maksaa paljon, niin suomalainen hyvinvointivaltio on aina hintansa väärtti?

Tämä sama vastaus on nyt saatu kolmessa perättäisessä tutkimuksessa. Näin on siis ollut.

Horjuuko luottamus?

Tarkoittaako uuden sukupolven julistus, että luottamus periaatteena horjuu? Eikö peli ole reilua? Vetääkö joku välistä? Tuntuuko vallanjako epäoikeudenmukaiselta?

Mainitussa EVA:n tutkimuksessa vastaajien mielestä suurimmat vallankäyttäjät maassamme ovat suuruusjärjestyksessä EU, media, markkinavoimat ja suuryritykset. Päivittäistä uutisvirtaa seurattaessa on hyvin helppo nähdä potentiaalisia erimielisyyden ja rauhattomuuden aiheita. Näytelmän tavoitteena on keskustelun herättäminen.

Aihetta on.

EU siis nähdään suurimman vallan haltijaksi. Onko itsenäisyysmeidän menossa eurooppalaiseen sulatusuuniin?

Eräs historioitsija on sanonut, että Suomi on Länsi-Euroopan itäisin ja Itä-Euroopan läntisin maa. Meillä on siis kulttuuriperimää molemmista suunnista

ja se luo meille monenlaisia mielenkiintoisia näkymiä. Mutta Suomi on ennen kaikkea länsimaata.

Suomalaisten omaleimaisuus perustuu länsimaisten perusarvojen perustalla, omaan historiaan, omaan kieleen ja kielen pohjalla kehitettyyn omaan kulttuuriin, kansallisuusaatteeseen. Kun nämä arvot ja oikeudet säilyvät, itsenäisyys säilyy.

EU:n perusarvot

Euroopan unionin perusarvot ovat yksilön vapaus, ihmisten vapaa liikkuminen ja vapaa markkinatalous. Unioni tunnustaa jäsenvaltioiden oikeuden kehittää omaehtoista yhteiskuntaansa omista lähtökohdistaan. Näin ollen itsenäisyyden ja EU-jäsenyyden välillä ei ole periaatteellista ristiriitaa. Laajeneva Euroopan federaatio nähtiin jo 1700-luvun lopun Euroopassa ratkaisuna universaalisen rauhan saavuttamiseksi. Rauhan turvaaminen on Euroopan Unionin perustuslain määrittämistä tavoitteista ensimmäinen. Rauha Euroopassa on aina merkinnyt Suomelle hyvää. Siksi Suomen on syytä ankuroitua Euroopan poliittisiin ja turvallisuusyhteisöihin niin tukevasti kuin mahdollista.

Suomi on ollut EU:n jäsen 13 vuotta. Vaikeuksia on ollut ja skeptisyyttä esiintyy. On kuitenkin otettava huomioon, että nykyinen EU eroaa huomattavasti

siitä Unionista, johon Suomi aikanaan liittyi. Uudet asetelmat ovat muuttaneet ja muuttavat vallanjakoja hallintokoneistossa. Uuteen tilanteeseen on myös oma EU-strategiamme sopeutettava.

Pääkonttorilobbaus on meiltä historiassa onnistunut aika hyvin, miksei siis nyt? On keskustelun paikka

Hyvät kuulijat! Onko Suomi kuollut? Ei varmasti ole, ja tuskinpa sitä julistajakaan kirjaimellisesti tarkoittaa. Toisaalta julistus ei ole pelkkä provokaatio. Jokin hiertää. Kyllä tässä keskustelun paikka on.

Vanha presidentti tapasi sanoa: Niin on, jos siltä näyttää.

Talvisodassa jäätin yksin. Nyt, rauhan aikana suuret rikkovat sopimuksia ja kilpaileva lobbari ajaa joskus ohi. Mullistavat muutokset, globalisaatio ja ympäristöongelmat etenevät vääjäämättä. Realiteettejako? Kyllä, mutta kyynisyyden ei ole varaa. Toimittava on, ja keinot ovat ne vanhat: Määrätietoinen, aktiivinen vaikuttaminen ja, lopulta, reilu peli. Luottamus on herkkä asia. Vain sellaiset ratkaisut kestävätkin, joissa asiat asettuvat kohtuuden mukaan.

(Väliotsikot toimituksen)

Tapahtumia

Klubin gastronominen kerho perustettu - Kuva-teksti - Jari Karpakka
Ylläoleva joukko klubilaisia (takana vasemmalta oikealle Martti Savojärvi, Petri Hämäläinen, Jouko Liusvaara ja Harri Mannila, edessä istumassa Jorma Hämäläinen ja Jari Karpakka) päätti 30.10. pidetyssä palaverissa perustaa klubille gastronomisen kerhon. Kuvassa olevien lisäksi mukana ovat Kari Marttinen, Pekka Ritvos, Lasse Ruuskanen ja Matti Suonpää. Asiasta lisää tulevissa klubilehdissä. Gastronomiasta harrastuksena kiinnostuneet voivat olla yhteydessä Jorma Hämäläiseen jorma.hamalainen@pp6.inet.fi

Luontokuva Ahlaisista - Kuva-arvoitus "Koska kuva on otettu?" - vastaus kuvan alla.

(12.7.2007)

20.9 Paavo Lipponen Klubilla
Klubiveli Paavi Lipposen historiapainotteinen, mutta paikoin ajankohtainen ja poleeminenkin esitys piti salintäyden kuulijakunnan otteessaan ja antoi samalla paikalla olleille uusille jäsenille kuvan Klubin ohjelmatarjonnan tasokkuudesta.

Dosentti, endokrinologi Antti Virkamäki kertoi metabolisesta oireyhtymästä ikääntyvien miesten ongelmana.

4.10 Viini-ilta Lokakuun alun viini-illassa tutustuttiin argentiinalaisiin, Mendozan alueen Trivento-viineihin. Tyylikkäänä ja asiansa osaavana oppaana oli myyntijohtaja Lucas Dalla Torre, jota Fondberg Oy:n Laura Plat pätevästi tulkkasi.

31.10 Jazz- iltana musisoi Old Time Jazz Band 50- vuotseen taipaleensa merkeissä. Juhalasali oli tupaten täynnä!

"Seppo Hovi kutsuu klubiveljiä Swingin maailmaan Reinille"
Satumainen Mosel ja Romanttinen Rein
Jokiristeily Bernkastel – Frankfurt
Ms River Cloud II 25.10.-1.11.2008

RIVER CLOUD II ON VIIDEN TÄHDEN JOKIRISTEILIJÄ, JOKA TARJOO AVALOISAA TYYLIKYYTYÄ, ITALIAILAISTA ELEGANSSIA JA RUHTINAALLISTA PALVELUA VAATIVANKIN MATKUSTAJAN MAKUUN.

"Swingin maailmaan klubilaisia johdattelee sanoin ja sävelin kokoonpano, joka ei juuri esittelyä kaipaa; Seppo Hovi, – Antti Sarpila, – Juha Lanu, – Wade Mikkola

Matkareitti:

Bernkastel - Traben-Trarbach – Cochem - Alken - Ruedesheim - Mainz - Worms - Frankfurt/Main

Matkan hinta:

B luokassa: 2.295 €/hlö Parivuoteelliset tai erilliset vuoteet yhteissä, sijainti hyttikansi

A Luokassa: 2.750 €/hlö Junior suite kävelykannella

Hintaan sisältyy: *Lennot turistiluokassa * 7 yön risteily valitussa hyttiluokassa* Kuljetukset lentokenttä-satama-lentokenttä* Runsa täysihoito, kaikki ateriat laivalla; aamiaisen, lounas, päivällinen, iltapäiväkahvi/tee ja iltapala, **ruokajuomat, (olut, viini)* Virvoitusjuomat bytissä ja tuoreemu salongissa vapaasti tarjolla koko risteilyn ajan. * monipuolista musiikkiviihdettä koko viikon ajan* Satamamaksut* Suomalaisen matkajohtajan palvelut koko matkan ajan * Arvonlisävero 22%**

Ilmoittautuminen matkanjärjestäjälle SoileToursille marras-joulukuun 2007 aikana.

Paikat varataan ilmoittautumisjärjestyksessä.

Pyydä tarkempi matkaohjelma, joka löytyy myös Suomalaisen Klubin ja Soiletoursin sivuilla.

Vastuullinen varustamo: SEA CLOUD CRUISES GmbH · Ballindamm 17 · 20095 Hamburg

Matkan järjestäjä SoileTours Oy

LISÄTIETOA NETISTÄ OSOITTEESTA: www.klubi.fi/matkailu

Matkatoimisto SoileTours Oy
Kirkkotie 116a, 02570 Siuntio
puh. 09-4129344 fax. 09-8133013
anne@soiletours.com, www.soiletours.com
Kuvi 3725/00MjMv SMALL 24995

 **POHJOLAN
VOIMA**

vastuullisuus.
luotettavuus.
taitavuus.

Pohjolan Voima on yksityinen energia-alan konserni, joka tuottaa energiaa osakkailleen Suomessa. Lisäksi se kehittää ja ylläpitää alan teknologiaa ja palveluita. Pohjolan Voima tuottaa noin neljäsosan Suomessa tuotettavasta sähköstä käyttäen monipuolisesti eri energialähteitä ja tuotantoteknologioita.

www.pohjolanvoima.fi

Ravintola

HELSINGIN SUOMALAINEN KLUBI

*Klubin Ravintolan henkilökunta
kiittää kuluneesta vuodesta
ja toivottaa asiakkailleen*

***Rauhallista Joulua ja
Hyvää Uutta Vuotta 2008!***

Klubi suljetaan 21.12.07 klo 18 ja avaamme ovet jälleen 7.1.2008

HENKILÖKUNTAUUTISIA

Seija Jokinen, klubilla jo vuodesta 1999 työskennellyt tarjoilija, siirtyy ravintolapäälliköksi ja myyntipalveluun. Seija on työskennellyt alalla vuodesta 1983 lähtien. Oma näkemys on karttunut alan kehitystä seurata ja laaja-alainen kokemus on peräisin lukuisista eri työtehtävistä; nissenä, tarjoilijana, baarimestarina, viinikassana ja emäntänä mm. Hotelli Hesperiaassa, Lappeenrannan Casinolla sekä useissa Lapin ja Kalajoen lomakeskuksissa. Meille Klubille hän tuli Handelsgillet / Cantina Westistä. Seija opiskelee työn ohella Haaga-Helia AMK:n ravintola-alan liikkeenjohdon tutkintoa. Työstä ja opiskelusta liikenevän ajan Seija käyttää ulkoiluun, lukemiseen ja vapaaehtoistyöhön, joka tällä hetkellä liittyy etupäässä pojan koripalloharrastukseen.

Konttoritiimissä jatkaa Tarja Hänninen (ent. Sandelin) vastuualueenaan taloushallinto ja laskutus. Tarjoilupuolelle olemme saaneet vahvistusta Ostrobotnialta, Anna-Kaisa Miettinen, tutummin "Kassu".

Teidän Riitta Malmberg

TALVEN TEEMAT

TAMMIKUUSSA BLINIPANNUT KUUMINA

- mateenmätii (säävaraus), muikunmätii,
siianmätii, sienisalaattia ja graavilohihakkelusta

KAINUULAISTA MADEKEITTOA

- sipuli, voisula ja mateen maksa tarjoillaan erikseen
- lisäksi paahdettua Haagan ruisleipää

MUHENNETTUA MADETTA

- sitruunakastiketta

* * *

HELMIKUUSSA PERINTEISET MAKKARAVIIKOT

- Klubin keittiössä valmistettuja maalaismakkaraita
- lisukkeena hapankaalia, sipulimarmeladia, Klubin tujua sinappia

YSTÄVÄLLISET PÖYTÄVARAUKSET PUH. 5868 8344

VUOSIKYMMENIEN VUOKSI

Asioiden arvo on usein ymmärrettävissä vasta vuosikymmenien kuluttua. Olemme iloisia ja ylpeitä voidessamme tarjota asiakkaillemme itsenäisten suomalaisten valmistajien huonekaluja ja sisustustuotteita Artekista Woodnotesiin. Ne ovat käytössä kestävä perintö sukupolvelta toiselle.

VEPSÄLÄINEN

ELÄMÄNKUMPPANEITA TOSITARKOITUKSELLA

ESPOO, HELSINKI, HYVINKÄÄ, JOENSUU, JYVÄSKYLÄ, KOTKA, KUOPIO, KUUSANKOSKI,
LAHTI, LAPPEENRANTA, LEMPÄÄLÄ, MIKKELI, OULU, PORI, RAAHE, ROVANIEMI,
SALO, SEINÄJOKI, TAMPERE, TURKU, TUUSULA, VAASA, VANTAA